

Dolenjci letos najboljši

Priznanje republiškega poveljstva TO

„V okviru letošnjega tekmo- vanja za najboljšo enoto je republiški štab teritorialne obrambe ocenil kot najboljšo prav pokrajinski štab za TO Dolenjske,“ je sporočil na posve- tu pokrajinskega odbora in po- krajinskega štaba za TO Dolenjske, ki je bil 18. decembra v Kočevju, načelnik republiškega štaba TO generalmajor Lado Kocjan in dodal, da bodo odlikovancu to visoko priznanje izročili ob letošnjem dnevu JLA.

Na posvetu so ocenili izpol- njevanje programa vzgoje in dela teritorialne obrambe v dolenjski pokrajini ter podružljanje ljud- ske obrambe. Ugotovili so, da je bilo delo zelo uspešno, kljub temu pa so opozorili na nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo treba še odstraniti.

Po posvetu so podelili odliko- vanja, priznanja in nagrade za- služnim posameznikom, enotam in organizacijam. Najvišje od- likovanje, red za vojne zasluge s srebrno zvezdo, je prejel koman- dant TO dolenjske pokrajine polkovnik Stanko Kastrevc. V kulturnem delu svečanosti so nastopili: nonet Rog in Željn ter učenci in dijaki osnovne šole Kočevje, gimnazije in glasbene šole.

J. PRIMC

HOTEL „METROPOL“ NOVO MESTO

vas vabi na veliko

SILVESTROVANJE

V ŠPORTNI DVORANI V NOVO MESTU

Silvestrska večerja z bogatim menujem bo popestre- na z nagradnimi igrami, vso noč pa bo za dobro razpoloženje in ples skrbel ansambel „Škorpioni“.

VSE TO – IN ŠE VEČ ZA 350,00 DIN

Rezervacije sprejema recepcija hotela „Metropol“.
Informacije po telefonu (068) 22-226.

1. januarja 1979 pa vas vabimo na
NOVOLETNI PLES

Gorjanci nas spet združujejo

Ustanovljena je skupnost spominskega območja Žumberak-Gorjanci

V partizanskih Sošicah sredi hribovi tega žumberškega sveta so se v petek, 15. decembra, zbrali podpisniki družbenega dogovora o ustanovitvi spominskega območja Žumberak - Gorjanci iz brežiške, črnomaljske, jastrebarske, krške, metliške, novomeške, ozaljske in samoborske občine.

Dogovor so podpisali tudi poobla- ščenci skupščine skupnosti zagreb- ških občin karlovske in zagrebške občinske skupščine, republiških konferenc ZZB NOV Hrvatske in Slovenije ter Turistične zveze skup- nosti zagrebških občin.

Podpis dogovora so udeleženci označili kot pomembno zgodovinsko odločitev, ki napoveduje skoraj- šen preobrat k hitrejšemu napredku na obeh straneh Gorjanec. „Ti kraji ne smejo umreti. Dovolj naravnih in drugih pogojev imajo za obstanek,“ je dejal predsednik jastrebarske

SEMINAR ZA PREDSEDNIKE IN SEKRETARJE RK – Med predavatelji dvodnevne seminarja na Otočcu je bil tudi Franc Šetinc, ki je pohvalil človečansko poslanstvo Rdečega križa. (Foto: J. Pavlin)

Veriga je močna, če so vsi členi trdni

Novo mesto: medregijski posvet o vlogi članov ZK v drugih organizacijah in o frontni organiziranosti – Razvijati le delovne metode, ki vodijo k vsebini – Nekatere dosedanje napake in pomanjkljivosti

Razumeti naloge in vloge članov Zveze komunistov v drugih družbenopolitičnih organizacijah pomeni razumeti nov način delovanja ZK in razvoj demokratizacije. Da bi lahko uspešno delovali v fronti, se je treba najprej dobro organizirati v ZK, potrebno je imeti dobro organizacijo SZDL, dober sindikat, dobro mladinsko organizacijo itd. Komunisti ne morejo trditi, da imajo dobro osnovno organizacijo, če je slaba krajevna organizacija SZDL, in obratno.

To je nekaj poudarkov, ki jih je o vlogi Zveze komunistov kot subjektivni sili znotraj fronte organiziranosti izrekla na posvetovanju 14. decembra v Novem mestu za to področje zadolžena izvršna sekretar- ka v predsedstvu CK ZKS Ivanka Vrhovčak, prisotni pa so bili člani občinskih komitejev ZK dolenjske in posavske regije. Posvet je štel k pripravam za bližnjo sejo CK ZKS, na kateri bodo obravnavali vprašanja organiziranosti in razvoja ZK.

Razprava je pokazala, da je na Dolenjskem in v Posavju podoba o

delovanju članov ZK v drugih organizacijah kar pisana. Niso redki primeri, ko ne razumejo novih metod v delu ZK in globlje vzroke

SREČANJE KOZJANSKIH IN ZAGORSKIH BORCEV

V spomin na 35. obletnico skup- nih bojev na Kozjanskem se bodo 23. decembra v zadržnem domu v Bistrici ob Sotli srečali preživeli borci Kozjanske čete in I. udarnega bataljona Zagorskega partizanskega odreda. Skupaj bodo obudili spomi- ne na zimo 1943, ko so se v dneh od 19. do 22. decembra prav na tem delu Kozjanskega pogumno spo- padali s sovražnikom.

O POLOŽAJU V SVETU

O sedanjem vojaškem in politič- nem položaju v svetu ter njegovem vplivu na položaj v Jugoslaviji in njeno varnost je pred kratkim predaval kočevskim rezervnim voja- škim starešinam polkovnik Ivan Lapajne. To je bila dopolnilna tema v letošnjem programu izobraževanja članov ZRVS.

SILVESTROVANJE V KOČEVJU

V restavraciji hotela Pugled v Kočevju velja silvestrovanje oziroma novoletni menu 350 din. V hotelu bo igral domači ansambel „Aljč“. V ostalih gostiščih OZD Hotel Pugled trenutno novoletnega plesa niso predvideli, če pa bo dovolj intere- sentov, bo ples še v kavarni.

ZGODOVINSKI DOGODEK V SOŠICAH, kjer so 15. decembra podpisali družbeni dogovor o ustanovitvi spominskega območja Žumberak-Gorjan- ci. (Foto: J. Teppy)

NOB ter njegove sedanje gospodar- ske značilnosti, predvsem pa mož- nosti za razvoj kmetijstva, turizma in industrije, ki delno že zaposluje ljudi s tega območja na slovenski in hrvaški strani. V Žumberku je na desetisoče hektarov zapuščene zemlje, na kateri bi lahko redili živino. Šele načrtno usmerjanje razvoja bo dokončno odpravilo nevičino in omejilo odseljevanje. To bo najučinkovitejša povrnitev dolga krajem in ljudem za njihov prispe- vek k narodnoosvobodilnem boju.

Za predsednika skupščine skup- nosti spominskega območja so na srečanju v Sošicah izvolili Franca Vrviščarja iz Metlike, za podpred- sednika pa Silva Gorenca iz Krškega.

JOŽICA TEPPEY

Široka fronta človečnosti

Na Otočcu seminar za aktiviste občinskih odborov RK

V Garni hotelu na Otočcu je republiški odbor RK Slovenije 15. in 16. decembra pripravil seminar za predsednike in sekretarje občinskih odborov Rdečega križa

Sto udeležencev, ki so zastopali skoraj 380.000 članov te organizaci- je v naši republici, so najprej pozdravili mladi člani RK osnovne šole Otočec, potem pa so zbranim spregovorili: Miloš Prosinec, sekre- tar RK SZDL Slovenije, o utrjevanju SZDL kot fronte vseh organiziranih socialističnih sil, Franc Šetinc, sekretar predstava CK ZK Sloveni- je, o Rdečem križu in politiki ter Beno Zupančič o Rdečem križu in kulturi.

V drugem delu seminarja, ki je bil v soboto dopoldan, so udeleženci

pristuhnil razpravi, ki so jo vodili člani RO RK Slovenije o uresničeva- nju sklepov 8. kongresa ZKS, 9. kongresa ZSS in 10. kongresa ZSMS. Nadalje so se pogovorili o utrjevanju delegatskega sistema v RKS in pripravah na 9. zasedanje delegatov RKS.

Namen seminarja je bil še bolj razširiti in utrditi dejavnost te humanitarne organizacije. Vsako leto steče preko RK vrsta nam poznanih akcij; zbiranja papirja, oblačil, obutve in posteljnine, dan krvodajalcev, teden solidarnosti, teden boja proti pljučnim boleznim in kajenju, tekmovalna v prvi pomoči, organizacija brigad Rdečega križa in še več stalnih akcij in programov pri katerih RK sodeluje.

J. P.

Titova vojska

Ob jutrišnjem dnevu JLA

Jutri bomo že sedemintri- desetletje pisali 22. december, odkar je bila v Ruđu ustanovlje- na Prva proletarska brigada. To odločujoče in tolikokrat po- pisano dejanje pomeni rojstni dan zdajšnje JLA.

O nezadržni rasti partizan- skih enot, njihovem herojskem zoperstavljanju zavojevalcem domovine, o osvobajanju, ki je prekipelo v revolucionarno spreminjanje nazadnjaške druž- bene ureditve – o tem in številnih človeških usodah ne govorijo le knjige pa priče vojnih dogodkov. To je živo izročilo, po katerem se je oblikovala socialistična in samoupravna stvarnost jugoslov- janskih narodov in narodnosti, je neminljivo izročilo, ki že desetletja opredeljuje Titovo vojsko, branitelja pridobitev revolucije.

Štiri vojna leta je nastajala, se v krvavih bitkah kalila vojska, ki je bila partizanska in ljudska. Slednje je prišlo še bolj do izraza, ko je bilo treba na novih temeljih graditi družbo sociali- stičnih razsežnosti. Vojaki so pomagali delavcem, kmetom, mladini. Niso le budno stali na straži, temveč so žulje vtkali v ceste, železnice, vodovode. Niso pozabljali bede in trpljenja hudih časov, humane, sociali- stične odnose so vgrajevali v sleherno enoto vojakov in stare- šin.

Dandanes so kopenski vojniki, momarji in letalci močni bolj ko kdaj, so vogelni kamen splošne ljudske obrambe, so nerazdružljivo povezani z ljud- mi, ki jim ni vseeno, kakšen bo jutri zamec. Cilj je jasn: odločno braniti neodvisnost in samoupravno družbeno uredi- tev. Da Titova vojska (in z njo delovni ljudje) v svojih prizade- vanjih ne bi obtičala na pol poti, se uri, izpopolnjuje oboro- žitev in svoje vrste cementira s plemenito revolucionarno dedi- ščino. Če kje, potem v vojski, ki jutri slavi, zagotovo ni zvođenela beseda tovarištvu.

OREL PREDSEDNIK MS ZSM

Na zadnji seji medobčinskega sveta ZSM ljubljanske regije je bil izvoljen za novega predse- dnika tega sveta Rudi Orel iz Kočevja. Te dolžnosti ne bo opravljal poklicno, Rudi Orel, ki se je rodil 1952, je študent 3. letnika pravne fakultete.

BREŽICANI MED ZAMEJCI

V nedeljo, 17. decembra, se je z dvodnevne obiska v Profek-Kon- tovelu vrnila delegacija DPD Svoboda bratov Milavcev in Amaterskega odra iz Brežic. Prisostvovala je po- častitvi 100-letnice dramskega dela v Profek-Kontovelu. Prihodnje leto bo minilo že 10 let, odkar Brežičani gojijo stalne stike z zamejci na Trža- škem.

ZA INSTRUMENTE NAMESTO ČESTITK

Upravni odbor sklada za drage medicinske instrumente se zahvaljuje za 50.000 dinarjev, ki jih je 86 članov – kooperantov obrtne zadruge „Hrast“ poklonilo sklada, namesto da bi denar porabili za novoletne čestit- ke. To je lahko tudi zgled za druge delovne kolektive.

M. LEGAN

Plaz začepil magistralo

Na cesto nad Starimi žagami se je zrušilo 1.000 kubičnih metrov kamenja in zemlje

Partizanska magistrala na od- seku med Starimi žagami in Črnomaljskimi je neprevozna. Pa ne zaradi snega, poledice ali podobne, zimskemu času pri- merno nevičarnosti, v tesni soteski nad Divjim potokom jo je zasul zemeljski plaz.

Zgodilo se je 15. decembra ob pol sedmih zjutraj. Neposredno pred zrušenjem blizu 1.000 kubičnih metrov kamenja, zem- lje in dreves je tamkaj peljal avtobus, neznan voznik tovornjaka, ki je vozil za njim, pa je že moral ustaviti pred nepriča- kovano oviro. Tisto jutro je bila cesta poledenela, in ko je proti Črnomaljskemu vozil s stoenok Rudolf Kovačič iz Dobličke gore, se je kljub zaviranju ob

6.50 zaletel v gmoto, ki se je v dolžini več deset metrov zrušila na cesto, jo poškodovala in predliza zaščitno ograjo.

Po mnenju inž. Lojzeta Ušaja iz novomeškega Cestnega podjet- ja plazu nista povzročila zadnja zmrzal in odjuga, do drsenja je namreč prišlo globlje v zemlji, kjer so apnenčevi skladi naloženi slojevito na ilovnato podlago. Ker obstaja nevarnost, da bo še prišlo do drsenja tal, si bo kraj nesreče ogledal tudi strokovnjak dr. Silvan Vidmar. Če bo potreb- no, bodo z razstrelivom odstrani- li nevarna mesta, sicer pa delavci že odvažajo zemljo in kamenje. Doklej bo cesta zaprta, pa je težko reči.

D. R.

LAHKO BI BILO HUDO – Tik pred sproženjem plazu je po cesti peljal poln avtobus. (Foto: D. Rustja)

VREME

Ob koncu tedna se ponov- no obeta suho vreme in del- ne razjasnitve. Zaradi snežne odeje bodo značilne nizke nočne temperature.

Ljudska republika Kitajska in Združene države Amerike sta se sporazumeli, da s prvim januarjem 1979 navežeta redne diplomatske stike na ravni veleposlaništev. Medsebojno priznanje dveh držav je zanesljivo najpomembnejši dogodek zunanje-politične scene pred koncem leta, ki se poslavlja, dogodek, ki doživlja bogate odmeve po vsem svetu.

Kitajska zveza

Čeprav v tem trenutku še ni znana uradna reakcija Sovjetske zveze in večine držav varšavske zveze, je odmeve, ki jih bo ta dogodek imel v Moskvi in njej prijateljsko naklonjenih prestolnicah vzhodnoevropskih socialističnih držav, vendarle že mogoče slutiti.

Sovjetska zveza sklenitev diplomatskih stikov med Združenimi državami Amerike in LR Kitajsko nikakor ne bo sprejela kot zanjo dobrodošlo, saj ji predstavlja rušenje ravnovesja in motnjo v njenem konceptu populšanja napetosti.

Drugi so medsebojno priznanje sprejeli večinoma kot spodbudno, še posebej pa je taka ocena prevladovala v Združenih narodih.

Normalizacija odnosov med dvema državama predstavlja vrh procesa, ki ga je začel pred dobrimi šestimi leti tedanji ameriški predsednik Richard Nixon z obiskom LR Kitajske.

Vprašanje je sicer, če bi šel razvoj po tej isti poti in tako hitro kot tudi v primeru, če bi se živel predsednik Mao-ce Tung, toda sedanje kitajsko vodstvo je pohitelo tudi s tem elementom v svoji sicer zelo dinamični politiki odpiranja proti svetu.

Reči je najbrž tudi treba, da so bili Američani tisti, ki so morali najprej popustiti

in izpolniti nekatere kitajske zahteve za navezovanje diplomatskih odnosov. Te zahteve so zadevale Tajvan (Formozo), ki ga ima Peking zgolj za eno izmed svojih provinc, Američani pa so ga dolga leta priznavali kot zakonitega zastopnika vseh Kitajcev v svetu.

Potem ko so pred leti Američani storili prvi korak (in odvzeli Tajvanu pravico, da v svetovni organizaciji zastopa Kitajsko), so sedaj opravili še drugega. Do marca prihodnjega leta bodo z otoka umaknili vse svoje enote (ki jih ni veliko: zgolj okoli 7000, torej bolj ali manj le simbolično število), z vlado na Tajvanu pa bodo imeli le kulturne in trgovinske odnose, ne pa tudi diplomatskih.

Tako gledano je navezovanje diplomatskih odnosov med Pekingom in Washingtonom zmaga, ali bolje rečeno pridobitev za LR Kitajsko, ki je dosegla svoje, ne da bi morala seči po kompromisu.

A v resnici je to nedvomna pridobitev za obe državi, ki imata v Aziji in posebej še na Pacifiku vsaka svoje interese. Te bosta nedvomno laže bodisi branili bodisi krepili pod okriljem novih odnosov, ki sta jih navezali.

Zdi se vredno opozoriti tudi na tisti del hkratne ameriško-kitajske izjave, ki so jo dali pred priznanjem, v katerem je rečeno, da ta korak nikakor ni uperjen proti tretji državi, in da zadeva le ZDA ter LR Kitajsko.

Koliko bodo to vzeli v Moskvi dobesedno in brez hude krvi, je težko reči, a lahko domnevamo, da uradna Moskva na medsebojno priznanje dveh velikih držav, od katerih ima z vsako po svoje zelo delikatne odnose, v nobenem primeru ne bo gledala ravnodušno.

JANEZ ČUČEK

IRAN VRE NAPREJ — V začetku tedna so v Iranu napovedali splošno stavko — pa čeprav okrogla polovica iranske industrije zaradi ponavljajočih se nemirov tako in tako ne dela. Stavki so se pridružile še nove demonstracije, ki so jih sklicali šahu sovražni verski voditelji, da bi z njimi počastili spomin na okoli sto mrtvih in nekaj sto ranjenih prebivalcev, ki so padli v spopadu z vojsko med nemiri minuli teden. Medtem si šah z vsemi silami prizadeva, da bi dosegel politično rešitev, a za zdaj ni videti, da bi mu to lahko uspelo. Na sliki: žrtve zadnjih nemirov v Iranu. (Telefoto: UPI)

Grozeči in tihi pokol živine

Letos se spet dogaja, da „koruza kolje prašiče“ — Neuspešno dogovarjanje

Pred štirimi leti je znan jugoslovanski kmetijski časopis ponatisnil kanikaturu „Koruza kolje prašiče“ z razlago, da jo je prvič objavil pred desetimi leti, pa so se takratne razmere ponovile. Zdaj se ponavljajo že po štirih letih, ko da se iz njih ne da nič naučiti.

Sedanji pokol prašičev — pravzaprav vse živine — pa se ne začneja šele zdaj, niti se ni začel pred tedni, temveč traja že precej časa, sicer v bolj mili obliki. Ker se je pri govedu začel že veliko prej — kot pri prašičih, lahko tudi v manj opazni obliki pripelje v hudo zagato ne le živinorejce in mesarje, ampak tudi oskrbo prebivalstva z mesom.

V vseh državah se je lani število goved zmanjšalo za dva odstotka. To sicer ni veliko — toda moralo bi rasti, ne le ostati na prejšnji ravni. Nazadnje pa še naprej. Prireja govejega mesa v Sloveniji se je lani zmanjšala za 6 odstotkov, v Vojvodini pa še bolj: od leta 1975 do letos od 266.000 na okrog 150.000 v klavnica zaklanih goved.

To nazadovanje govedoreje so proti koncu lanskega leta in letos nekako prikrili z večjo prirejo prašičev. Zlasti letošnja pomlad, ko je na nekaterih območjih države bilo toliko pitanih prašičev, da jih klavnice niso mogle sproti prevzeti, so na govedorejo pozabili menda vsi, razen živinorejcev.

Zakaj so kmetovalci raje redili prašiče kot goveda? Ob

pomanjkanju sveže svinine lani poleti je cena pitanih prašičev začela rasti. Bila je ugodnejša kot za pitana goveda; enako cena mleka. Prašiče je moč tudi hitreje namnožiti kot goveda. Ker je bila koruza lansko jesen zelo poceni, jo je večina kmetovalcev, ki je veliko pridelala, namenila za prašiče.

Letošnji pokol prašičev se je začel pri pujskih in plemenskih svinjah takrat, ko je cena koruze močno porasla, dopitane prašiče pa je bilo težko prodati. Štiri mesece pozneje, že v avgustu, je bilo v Vojvodini, kjer so imeli največ koruze, za četrtno manj pitanih prašičev kot poprečno v prejšnjih mesecih. Toliko pujskov so namreč poklali, namesto da bi jih dali v pitališča.

Nekateri dolžijo za to drago koruzo. Toda koruzo predelujejo kmetovalci. Zakaj se nočejo zmeniti med sabo? Ali želijo, naj jim cene določa „država“?

Drugi trdijo, da so krive preničke cene živine in mesa. Kako ugotavljati, kakšne cene bi ustrezale? Nekateri trdijo, da bi ceno živine bilo treba prilagoditi ceni koruze, torej zvišati, drugi pa, da bi ceno koruze bilo treba uskladiti s ceno živine, torej znižati.

Tega pa ni moč urediti enostransko. Upoštevati bo treba pravo mero, ki bo enako ustrezala živinorejcem kot pridelovalcem krme. O tem se že dolgo dogovarjajo. Kaže pa, da se ne morejo sporazumeti o najpomembnejši stvari: enakih konstitih. Živina pa ne more v hlevih čakati na krmo, ali jo bo dobila vsak dan.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

NEW YORK — Stalni jugoslovanski predstavnik v OZN Milan Komatina je obiskal generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima in z njim izmenjal mnenja o vrsti aktualnih mednarodnih vprašanj. Waldheim in Komatina sta skupaj ocenila, da je 33. zasedanje v pomembni meri vplivalo na mednarodne odnose in pomagalo okrepi vlogo OZN, zlasti ko gre za prizadevanje za razoroževanje in navezovanje pogajanj na področju mednarodnih ekonomskih odnosov.

MOSKVA — Avstrijski zunanji minister Willibald Pahr je pripotoval v Moskvo, kjer bo s sovjetskim zunanjim ministrom Andrejem Gromikom izmenjal mnenja o avstrijsko-sovjetskih odnosih in evropskih vprašanjih.

STOCKHOLM — Komunistične partije skandinavskih držav bodo sodelovale s socialističnimi in socialdemokratskimi strankami svojih držav v boju za uveljavljanje populšanja napetosti in razoroževanja. To so sklenili na sestanku predstavnikov KP skandinavskih držav, ki je bil v Stockholmu.

BONN — Zahodnonemška policija se ni prišla na sled avtorjem terorističnega napada na jugoslovanski konzulat v Freiburgu. Tiskovni predstavnik bonnske vlade Klaus Boelling je izjavil, da vlada spremlja preiskavo in da za zdaj krivcev še niso odkrili.

BEJRUT — Mednarodno pristanišče v Bejrutu, življenjskega pomena za libanonsko, od vojne izčrpano gospodarstvo, so po večmesečnem zastoju spet odprli za promet.

TOKIO — Neki petindvajsetletnik je skušal z nožem ubiti novega japonskega premiera Masajosija Ohira prav takrat, ko je premier stopil v svoj avto pred uradno rezidenco. Fanta sta ustavila premierova čuvaja, ki sta bila pri tem laže ranjena.

ATENE — Tu je eksplodiralo več peklenjskih strojev in bomb. Policija je sporočila, da je bilo kar 34 eksplozij. Sedem ljudi je bilo ranjenih. Akcijo je pripravila organizacija „Narodni prepored“, o kateri trdijo, da pripada grški skrajni desnici.

NAMESTO NOVOLETNIH ČESTITK

Izvršni svet skupščine občine Novo mesto je sklenil, da se namesto sredstev za novoletne voščilnice nakaže 10.000.— din skladu za nakup dragih medicinskih instrumentov pri RK Novo mesto.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Delo je sklenil deseti kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije, za svojega novega predsednika pa so delegati izvolili Leva Krefta, ki prihaja iz Slovenije. Poslanico mladim je poslal predsednik Tito in v njej med drugim poudaril:

Predanost delu

„Z eno besedo, mladi ljudje morajo biti dejavni subjekti graditve naše prihodnosti, prevzeti morajo svoj del obveznosti in odgovornosti za razvoj naše družbe. Ne glede na to, ali delajo v tovarnah, ali se učijo in delajo, ali so v mestu ali na vasi, morajo vsak dan živeti s problemi svojega okolja in biti prvi pri reševanju teh vprašanj. Samo predanost delu in polna odgovornost vam bo zagotovila vlogo, ki vam v družbi pripada, s tem pa tudi pravico, da z optimizmom in zaupanjem gledate v svoj jutrišnji dan in prihodnost vse naše družbe.“

OBLETNICA

Ob 40-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti je za priložnostni svečanosti spregovoril zbranim predsednik predsedstva SRS Sergej Kraigher in v svojem referatu podčrtal pomen akademije za vsesplošni razvoj Slovenije.

Danes ima Slovenska akademija znanosti in umetnosti tri častne in 38 rednih, 36 do-

pisnih in 29 zunanjih dopisnih članov. Razvrščeni so v šest razredov: za zgodovinske in družbene vede, za filološke in literarne vede, za matematične, fizikalne in tehnične vede, za prirodoslovne vede, za umetnostni ter razred za medicinske vede. Na 14 inštitutih in v drugih delovnih enotah dela blizu 200 delavcev-raziskovalcev.

PRIMANJKLJAJI

V vseh treh republikah, Srbiji, Hrvatski in Sloveniji, ki ustvarjajo največ zunanjetrgovinskega primanjkljaja, je bil ta v prvih desetih letošnjih mesecih v primerjavi z lanskim precej manjši. V Srbiji za 19 odstotkov, v Sloveniji za 11,4 odstotka in na Hrvaškem za sedem odstotkov. Kljub temu pa se je celoten jugoslovanski zunanjetrgovinski primanjkljaj v prvih desetih mesecih letos zmanjšal le za pet odstotkov. Krivdo za to pa nosijo tisti, ki so razmerje med svojim uvozom in izvozom nadporečno povečali. Predvsem velja omeniti Črno goro, ki je svoj primanjkljaj v menjavi s tujino več kot potrojila, vojvodinski primanjkljaj pa se je povečal za slabo četrtno. Do tako velikih števil je prišlo zaradi povečanja uvoza. Črna gora je na primer do novembra uvozila za skoraj polovico več kot v enakem času lani. Seveda pa na Hrvaško, Slovenijo in Srbijo še vedno odpadejo največji deleži primanjkljaja.

MILAN MEDEN

BLIŽA SE NOVO LETO, PA JE namara v tem skrit razlog za že kar preštevilne atentate, ki pretresajo različna evropska mesta, a na srečo za zdaj brez človeških žrtev. Tako je vse podobno samo pasjim bombicam, ki se razletavajo ob spremstvu dedka Mraza. Toda stvar je, žal, precej bolj resna in da ni bilo mrtvih, se je verjetno treba zahvaliti samo sreči. In kje vse je pokalo? Predvsem v Veliki Britaniji, kjer so bombe eksplodirale v Liverpoolu, Coventryju, Manchestru, Southamptonu. Nato tudi v Grčiji, kjer je v eni sami noči zgolj v Atenah eksplodiralo 34 bomb in potem tudi v Španiji, kjer je bobnelo v Bilbao... Nori svet zločincev...

MEDTEM PA LJUDJE KRATKE PAMETI, kot vse kaže, pripravljajo še nekaj nečednega: tuje obveščevalne službe so namreč opozorile oblasti na otoku Barbadosu, da pripravljajo neka zasebna armada plačancev napad na to državo. Premier je takoj stopil pred televizijske kamere in opozoril državljane, naj bodo v pripravljenosti. Ta otoška država ima samo 650 policistov in 250 oboroženih žensk v pomožnih vojaških oddelkih. Napadlo pa naj bi otok okoli 350 dobro izurjenih in oboroženih plačancev, ki jih vodita Britanec John Banks in Belgijec Robert Denar, ki se je prodaval letos, ko je na čelu podobne bande plačancev pomagal zrušiti vlado na Komorskih otokih... Specialisti za otoke in nerede...

NI PA SAMO BARBADOS V NEVARNOSTI, marveč tudi nekatere druge države. Sodeč po poročilih, ki prihajajo iz Kameruna, so se tamkaj pojavili velikanski roji koblic, ki pustošijo vse živo pred seboj. Oblasti so poslane na ogroženo območje celo nekaj vojaštva, da bi zajezili invazijo, a tudi to ni dosti pomagalo... S topovi ni mogoče streljati na koblice...

ZATO PA JE MOGOČE NEKATERE nesreče vsaj preprečiti, menijo v ZDA, kjer so se odločili, da bodo s posebnimi varnostnimi ukrepi poskusili preprečiti organiziranje „sekt“ in drugih skupin, ki bi lahko povzročile množične usmrtnice, kot se je to nedavno zgodilo v Gvajani, kjer je naredilo samomor okoli 900 članov „Templja ljudstva“... Grenke izkušnje...

„SLOVIN“ DO „BIZELJSKO-BREŽICE“ objavlja javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. dostavni avtomobil FIAT — KOMBI 430 K v nevoznem stanju, stroj obnovljen, izključna cena 10.000,00 din
2. kompletni stroj za FORD—CONZUL 1700 cm3 z menjalnikom, — mehanični volan s kompletnim krmilnim mehanizmom — zavorni servo aparat — 1 platišče — 1 hladilnik za vodo — 2 prednja sedeža — 2 zadnja sedeža

Vsi deli so uporabni, v dobrem stanju, so originalni za osebni avto Ford—Conzul 1700 cm3. Za vse skupaj izključna cena 8.000,00 din.

Licitacija bo na upravi DO v Brežicah, Cesta prvih borcev 5, v sredo, 27. 12. 1978, ob 7. uri. Na licitaciji lahko sodelujejo vsi, ki bodo pred licitacijo položili 20 odst. polog od izključne vrednosti osnovnega sredstva.

Osnovno sredstvo, ki je predmet licitacije, se lahko pogleda v Brežicah na upravi podjetja, Cesta prvih borcev 5, vsak dan od 7. — 10. ure. Prometni davki in eventualni stroški prenosa lastništva niso zajeti v izključni in zlicitirani ceni.

SLOVIN DO „BIZELJSKO-BREŽICE“ BREŽICE Cesta prvih borcev 5

SLOVENIJALES—ŽIČNICA TOZD proizvodnja račne in procesne tehnike RIBNICA—Opekarska 6

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja objavljamo proste delovne naloge:

1. TAJNICE za opravljanje tajniških in administrativnih del Pogoj: dveletna administrativna šola s tečajem za tajnice.
2. LIČARJA — za opravljanje del v ličarski dejavnosti Pogoj: dokončana poklicna ličarska šola.

OBISK S KOSOVA — Na povabilo RS ZSS je v torek, 19. decembra, pripotovala na dvodnevni obisk v Slovenijo štiričlanska delegacija pokrajinske konference ZS iz Kosova. Dopoldan je bila gost novomeškega političnega aktiva (na sliki) in tovarne Novoles v Straži (Foto: J. Pavlin)

ZDRŽAL BO ŠE MARIKAJ — 15. decembra je Pionir kot graditelj brestaniškega mostu čez Savo opravil preizkus nosilnosti novogradnje. Na mostu je bila postrojena vrsta težkih tovornjakov s skupno težo 300 ton, pod čemer pa se železobetonski orjak vsaj na oko ni prav nič podal. (Foto: Železnik)

KONCERT V KOČEVJU — Kočevsko publiko je pred dnevi v gimnazijski dvorani v Kočevju navdušil s tehnično in umetniško dovršenim izvajanjem na harmoniki Bojan Kovač iz Kočevja. Kovač je v državni prvak harmonikarjev, izkazal pa se je tudi na nedavnem svetovnem prvenstvu v Puli, kjer je v močni konkurenci zasedel odlično četrto mesto. Koncert sta popestrila še dekliški nonet Vitra pod vodstvom Bernarde Kogovšek in gimnazijski orkester iz Kočevja pod vodstvom Adija Škorjanca. (Foto: Jure Podržaj)

V IMV VSI AKTI NARED

Do predvidenega roka, 11. decembra letos, so v IMV sprejeli vse potrebne interne akte, prilagojene zahtevam Zakona o združenem delu. Že oktobra pa so se dogovorili, da bodo decembra pripravili celovito oceno samoupravnih odnosov v tozidih in med tozidi in odnosov do delovne skupnosti skupnih služb. Taka analiza je zdaj v pripravi in bo služila kot osnova za razpravo v osnovnih organizacijah ZK po tozidih. Ti sestanki bodo v prvi polovici januarja.

Sejmišča

NOVO MESTO: Kljub temu da je bilo vreme slabo in da je bil v ponedeljek sejem tudi v Škocjanu, je bilo na novomeškem sejmišču zelo živahno. Večina prašičev je našla kupca, saj jih je od 371 živali menjalo lastnika kar 312. Pujski so bili po 680 do 860 din, starejši prašiči pa po 870 do 1.350 din.

BREŽICE: Na sobotni sejem so rejci pripeljali 469 prašičev, prodali pa so jih 370. Pujski so bili po 34 do 36 din, nad tri mesece stari prašiči pa po 23 do 26 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Sorta kroji pridelek silaže

Ko je Krištof Kolumb, potem ko je odkril Ameriko, naložil na slovitto barko Santa Maria poleg šestih Indijancev, množice ptičev in drugih živali tudi različna semena ter jadrnal proti Španiji, da bi kralju Ferdinandu pokazal, kaj raste in živi na novi celini, si gotovo ni predstavljal, kaj prinaša v Evropo z novo rastlino — koruzo. Zakaj koruza bo, če bo šlo tako naprej, zasenčila vse druge poljščine.

Tudi v Sloveniji kaže tako. Komaj dvoje desetletij je minilo, odkar smo v pridelovanju koruze uvedli slovitto ameriško hibridno sorto wisconsin 270 (ki jo danes mnoge domače hibridne sorte prekašajo), že se je pridelek koruze podvojil. Še večji rasmah doživlja ta čas pridelovanja silažne koruze. Še leta 1972 smo jo posejali na dobrih 2.500 ha, letos pa na najmanj petkrat tolikšni njivski površini. Tudi v naših krajih se naglo širi.

Še daleč je do konca aprila in ta hip se zares ne mudi s pripravljanjem ustreznega semena za setev, vendar naj v današnjem zapisu opozorimo na nekatere ugotovitve sodelavcev ljubljanskega Kmetijskega inštituta, ki so raziskali, katere sorte silažne koruze so za posamezne predele Slovenije najbolj primerne.

Zlahtitelji in pridelovalci koruze za kisal dobro vedo, da mora biti silažna koruza odporna proti poleganju in boleznim, da mora imeti kar največje in tudi številne storže, nadalje, da mora čim bolj izkoristiti rastno dobo (sonce) itd. Potrebno je vedeti, da je koruza za kisal glede rastle dobe manj zahtevna od koruze za zrnje, saj pri prvi zadošču že voščena zrelost za spravilo. Koruzo za kisal je mogoče sejati tudi v višjih in hladnejših legah.

Kmetijski inštitut priporoča za osrednjo Dolenjsko naslednje sorte: austria 290 in BC 28-11 za hladnejše, višje lege, BC 418 in BC 420 za srednje tople lege ter sorto ZP SK 46 A, ki ima najdaljšo rastno dobo in s tem lahko izkoristi več sonca, za najbolj tople lege. Priporočene sorte za Posavje in Belo krajino so: austria 290, BC 28-11 in Lj 280 kot ranejše sorte, BC 418, BC 420, BC 480 in BC 488 kot kasnejše sorte ter BC 59-01 A, ZP SK 46 A in ZP SK 58 C kot najkasnejše sorte. Oznake povedo, da so to povečini na novo vzgojene hibridne sorte.

Inž. M. LEGAN

Gospodarstvo pričakuje korist

Nova organiziranost Gospodarske zbornice za Dolenjsko prinaša tudi nove naloge in več pristojnosti — Uradno poslovanje in financiranje se začne 1. aprila 1979

Vsebina dela nove temeljne gospodarske zbornice za štiri dolenjske občine naj bi bila osrednja točka, kateri kaže v javni razpravi posvetiti največ pozornosti. Gradivo z osnutki ustanovnih aktov bo v javni razpravi, ki bo potekala v dveh delih.

Usklajevanje z ustavo in zakonom o združenem delu narekuje novo organiziranost združenega dela v zbornicah. Glavni namen teh sprememb pa je, da se bo gospodarstvo povezovalo tako, da bodo zaposleni na samoupraven način usklajevali interese, se dogovarjali in sporazumevali o vprašanih skupnega pomena.

Osnutki statuta, delegatskega sistema, programa dela in financiranja bodo v javni razpravi v delovnih organizacijah. V prvem krogu javne razprave — trajala bo do 15. januarja 1979 — naj bi se v samoupravnih in poslovnih organih ter v družbeno-političnih organizacijah izrekli za predvideno organiziranost. V drugem krogu javne razprave, ki pa bi morala seči do vseh delavcev, bo padla končna odločitev.

Družbeno planiranje in razvojni programi delovnih organizacij bosta dve pomembni, najbolj obsežni in

zahtevni nalogi nove zbornice. Gre za nove naloge, s katerimi se doslej niso bavili. Ena izmed novosti novih zbornic je tudi v tem, da bodo imele dve samoupravni sodišči. Častno sodišče bo za Dolenjsko zaenkrat organizirano še v republiškem merilu, medtem ko bo stalna arbitražna delala tudi v Novem mestu. Postopek pred tem sodiščem bo hitrejši, cenejši, ker ne bo taks, imel pa bo značaj posredovanja.

Ko sta pred kratkim vse to pretresala stari medobčinski odbor Gospodarske zbornice in novi iniciativni odbor, sta se v razpravi še najdlje zadržala ob predlaganem številu zaposlenih v novi zbornici in prispevku, ki ga bodo dajali tozidi iz svojega dohodka za poslovanje. Čeprav je glede na druga območja v Sloveniji pri bodoči dolenjski zbornici predlaganih razmeroma malo zaposlenih (sedem), so že v začetku glasne pripombe, če je takšna rešitva potrebna in če se ne bi dalo začeti z manjšim številom zaposlenih. Glede na zahtevne naloge, ki jih prinaša nova zakonodaja, pa je gotovo tudi, da brez sposobnih strokovnih delavcev ne bo možno poslovati tako, da bi bilo gospodarstvo lahko zadovoljivo.

Nikakor pa Dolenjcem že ob začetku razprav ne gre v račun, da se ob prenosu nalog in pristojnosti navzdol, ne predvideva tudi zmanjšanje kadrov v republiški gospodarski zbornici in tudi ne znižanje prispevka za njeno dejavnost.

R. BACER

Izvoz je opešal

V prvih dveh letih uresničevanja srednjeročnega plana v novomeški občini je izvoz doživel velik rasmah. Veseli smo si meli roke nad uspehi, ki so bili zavidljivi celo na jugoslovanskem področju, toda vse kaže, da nimamo več razloga za pretirano zadovoljstvo.

Stopnja rasti izvoza je vsako leto nižja, kar pomeni, da novomeško gospodarstvo, ki se spušča na zunanji trg, vedno teže najde kupce za svoje izdelke. Po drugi strani pa je na domačem trgu veliko povpraševanje po izdelkih, prodajati je možno po višjih cenah, zato si nekateri niti ne prizadevajo preveč, da bi uspeli v tujini.

Prav v zadnjem času pa je po oceni strokovnjakov opaziti zapiranje v lastne okvire, to pa je vsekakor korak nazaj v kvalitetni preobrazbi gospodarstva in tudi nevarna poteza za prihodnost. Z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana za prihodnje leto je predvideno, naj bi novomeško gospodarstvo izvozilo za 95 milijonov USA dolarjev blaga, doseči to številko pa pomeni povečati izvoz glede na letošnje leto za 13 odstotkov.

V preteklih dveh letih smo bili lahko tudi ponosni na dejstvo, da smo v občini pokrivali uvoz z izvozom, medtem ko v letošnjem letu najbrž ne bo več pozitivne bilance, v letu 1979 pa je že naprej računati, da bo uvoz za 23 odstotkov večji in da vrednosti uvoza ne bo možno kriti z vrednostjo izvoznega blaga.

Vsi navedeni tokovi nalagajo izvoznikom vpeljavo novega sistema ekonomskih odnosov s tujino, vsekakor pa več dogovarjanja in skupnega planiranja.

R. B.

VELIKANKA — Minulo nedeljo, še pred novim snegom, so Kmetovi iz Drganjih sel pri Straži pospravljali okoli hiše in na kurišču odkrili nenavadno veliko črno redkev. V uredništvo jo je prinesel Dušan Kmet s sinom Markom in povedal, da se je kazalec na tehtnici, ko so nanjo postavili redkev, ustavil natanko pri številki 4. Na sliki Marko Kmet in 4 kg težka redkev.

Komisija za delovna razmerja MERCATOR-ROŽNIK TOZD GRADIŠČE TREBNJE

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. PRODAJALEC tehničnega blaga
2. PRODAJALEC tehničnega blaga — izmenovodja

Pogoji:

- pod 1: končana šola za prodajalce
- pod 2: končana šola za prodajalce in 5 let izkušenj

Delo se združuje za nedoločen čas, poskusno delo bo 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh po objavi na gornji naslov.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Če smo prvi pretok opravili in smo pravilno zveplali, bomo opazili, da se je vino v sodu začelo bistriti. Iz prakse pa vemo, da se vina ne čistijo vsako leto enako. Letos se zelo počasi bistrijo.

Prirodno bistrenje je odvisno od več faktorjev: od stopnje zrelosti grozdja, od zdravstvenega stanja grozdja, od načina predelave, od velikosti sodov, od količine dodatnega sladkorja za sladkanje mošta itd.

Čiščenje vina

Zaradi prodaje večkrat ne moremo čakati, da bi se vino prirodno očistilo. Zato proces čiščenja (bistrenja) pospešimo z dodajanjem raznih čistil. Navadno dajemo čistila v vino pri drugem, pa tudi že pri prvem pretoku.

V kletarstvu poznamo več vrst čistilnih sredstev in strojev, s pomočjo katerih bistrimo vino. V današnjem prispevku se bomo seznanili s tistimi sredstvi, ki jih lahko uporabljata tudi najmanjši pridelovalec vina. Da nam bo čiščenje uspelo, moramo vedeti naslednje: vino, ki ga bomo čistili, ne sme biti na drožeh, čistimo le biološko stabilna vina, vina morajo biti na zraku obstojna — morajo biti dovolj zveplana, pri temperaturi vina pod 9°C nam čiščenje ne bo uspelo. Od čistil navajam naslednja:

KLAROL

je novejšo mineralno čistilo, s katerim zelo uspešno čistimo bela vina. Dobi se v prahu ali v zrnasti obliki. V Beli krajini to čistilo prodajajo v trgovinah KZ Metlika in v Vinski kleti KZ Metlika. Prodajalne ostalih KZ na Dolenjskem tega čistila še nimajo.

Klarol je zelo uspešno čistilo predvsem za bela vina. Pred čiščenjem ima to prednost, da nikoli ne običi v vinu. To odlično čistilo je pa manj primerno za čiščenje rdečih vin, ker preveč prizadene barvo.

Za 100 litrov vina potrebujemo 50 do 100 gramov klarola. Odtehtano količino čistila namočimo v desetkratni količini čiste hladne vode, in sicer tako, da klarol — najbolje preko sita — trosimo v posodo z vodo. Tako dosežemo, da se vsak delček čistila omoči z vodo. Čistilo

pusimo v vodi 12 ur. Po tem času odlijemo odvečno vodo skupaj z morebitnimi nečistočami, ki so splavale na površino. Nato natočimo v posodo vino, ga premešamo s klarolom (čistilom), pustimo nekaj trenutkov stati, da se še neraztopljeni klarol sesede na dno posode, raztopljeni klarol pa vlijemo v sod.

Nato ponovno natočimo v posodo vino, premešamo, počakamo in odlijemo. To ponavljamo tako dolgo, dokler nismo celotne količine čistila v raztopljenem stanju prinesli v sod. Med čiščenjem in po končanem čiščenju vino v sodu temeljito premešamo. Nato sod dotočimo in pustimo vino 7 do 14 dni mirovati. V tem času se vino zbistri, nakar ga pretočimo.

ZELATINA

je organsko čistilo. V prodaji se nahaja v prahu ali v zrnasti obliki. Trgovine KZ tega čistila nimajo na voljo, dobi pa se v kletih družbenih obratov, na primer v kleti KZ Metlika.

Želatina, ki jo uporabljamo za čiščenje, mora biti brez tujega priokusa in vonja. Za 100 litrov vina potrebujemo 8 do 15 gramov želatine, nekateri dovoljujejo maksimum 20 gramov želatine na 100 l vina. Želatina je kot čistilo priporočljiva za čiščenje belih in rdečih vin, ki so bogatejša na taninu. Če vina, ki jih čistimo z želatino, nimajo dovolj tanina, ga moramo dodati, in to vsaj polovico od dodane želatine (največ 10 gr na hektoliter).

Postopek. Odmerjeno količino želatine namočimo v hladni čisti vodi. Tako namočeno želatino pustimo stati 24 ur. Po 24 urah odvečno vodo odlijemo, prelijemo želatino v emajliran lonec ter jo zalijemo z vinom, ki ga bomo čistili. Nato segrejemo želatino v vodni kopeli na 35 do 40°C. Med segrevanjem moramo želatino mešati, dokler se popolnoma ne raztopi. Tako raztopljeno čistilo pustimo stati, da se ohladi. Selc ohlajeno želatino dodajamo vinu. Pri vnašanju raztopljene želatine v sod moramo posebej paziti, da bo mešanje hitro in temeljito. Pretok vina opravimo po 8 dneh ali pozneje, odvisno od velikosti posode in sesedanja čistila. Poleg bistrenja želatina odstrani iz vina okus po lesu in trpkost zaradi novega soda.

O drugič čistilih pa drugič.

Inž. STANE BAJUK

Letos bo skupnost imela 60 tisoč zavarovanj in dosegla 100 milijonov din premije

Hitrejši gospodarski razvoj Posavja se odraža tudi v zavarovalstvu. Na slovesnosti, ki jo je kolektiv območne skupnosti Krško 15. decembra priredil v počastitev 30-letnice posavskega zavarovalstva, sta govornika Oto Šket in Stjepan Šaubert to ugotovitev potrdila s številkami.

Samo v zadnjih desetih letih se je število zavarovanj v regiji povečalo od 36 tisoč na več kot 56 tisoč. V tem času se je obseg dela na zaposlenega povečal za dve petini, kar kaže na uspešno delo kolektiva. Podatki pa opozarjajo še na drugo plat medalje, na gospodarske rav-

nanje zavarovancev. Tako so leta 1967 znašale odškodnine še 86 odst. vseh premij, deset let pozneje pa le še 72 odstotkov. S tem se je ojačala rezerva zavarovalne skupnosti, kar pomeni varnejše zavarovanje družbene lastnine, po drugi strani pa gospodarstvo lahko izkoristi več sredstev za svoj razvoj.

Z uresničenjem srednjeročnega programa bo Posavje pridobilo številne nove ali razširjene industrijske objekte, kar spet napoveduje povečanje zavarovalne premije in števila zavarovanj oziroma nadaljnjo krepitve zavarovalstva v regiji. Letos bo območna skupnost zavarovalne skupnosti Triglav v Posavju imela že 60 tisoč zavarovanj in dosegla 100 milijonov dinarjev zavarovalne premije.

V zavarovalstvu je zaživel tudi delegatski sistem. Praksa je ovrgla črnogledne napovedi in pokazala, da si delegati močno prizadevajo, da bi čimbolje spoznali način dela v zavarovalstvu in tako lažje odločali o zadevah, ki so pomembne za območno skupnost in za zavarovalstvo nasploh. Sedanja samoupravna organiziranost je po besedah Stjepana Šauberta dobra osnova in zagotovilo, da bo zavarovalstvo prišlo do slehernega občana, v vsako organizacijo združenega dela in na vsako kmetijo. Delavci skupnosti pa se morajo še bolj prilagajati potrebam združenega dela in zavarovancev, za katere delajo. Gre predvsem za to, da bi se otresli prepočasne likvidacije škod, kar je še vedno kronična bolezen zavarovalstva.

J. TEPPEY

O GOSPODARJENJU IN SAMOUPRAVI

Občinska konferenca ZK v Krškem je 20. decembra kritično obravnavala samoupravno organiziranost gospodarjenja in v zvezi s tem opredelila naloge članov ZK povsod tam, kjer se še niso dokopali do najustreznejših oblik. Drugi del razprave je posvetila rezultatom gospodarjenja OZD od januarja do septembra letos.

JUBILEJNA PRIZNANJA BREŽIŠKIM TABORNIKOM

Taborniški odred Matija Gubca iz Brežic je za 20-letnico obstoja in dela dobil na sobotni slovesnosti številna priznanja. Ob tej priložnosti so se z nagradami in priznanji obdolžili tudi dolgoletnim in zaslužnim organizatorjem taborništvaja, men torjem in vodnikom, med katerimi so zlasti prisrčno počastili „taborniško mamic“ Roziko Bohinc.

„KOVINARSKA“ TOVARNA INDUSTRIJSKE OPREME IN KONSTRUKCIJ KRŠKO

objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. PROGRAMERJA AOP I. ALI II.
Pogoji: za I. visoka ali višja šola ekonomsko-tehnične smeri, 3, oziroma 5 let ustreznih delovnih izkušenj, specializacija za AOP, za II. višja šola ekonomsko-tehnične smeri, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj, specializacija za AOP.

2. OPERATERJA AOP III.
Pogoji: poklicna šola, 5 let ustreznih delovnih izkušenj, strojepisni tečaj in tečaj za operaterje.

3. PROJEKTANTA III.
Pogoji: visoka ali višja šola elektro smeri, končano pripravništvo oziroma 8 let ustreznih delovnih izkušenj, znanje tujega jezika, prednost nemščina.

4. KOMERCIALNO-PRODAJNEGA REFERENTA I., II. ALI III.
Pogoji: visoka šola ekonomsko-komercialne ali tehnične smeri, 4 oziroma 2 leti ustreznih delovnih izkušenj, znanje tujega jezika, prednost nemščina; za III. visoka ali višja šola ekonomsko-komercialne ali tehnične smeri, končano pripravništvo, oziroma 8 let ustreznih delovnih izkušenj.

5. KNJIGOVODJE STROŠK. KNJIG. IN POKALK. II.
Pogoji: srednja šola ekonomske smeri, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.

6. 20 KLJUČAVNICARJEV I., II. ALI III.
Pogoji: poklicna šola, KV kovinske smeri, 3, 2, oziroma 1 leto ustreznih delovnih izkušenj.

7. 5. STRUGARJEV I., II. ALI III.
Pogoji: poklicna šola, KV kovinske smeri, 3, 2, oziroma 1 leto ustreznih delovnih izkušenj.

8. RAZPISOVALCA DELOVNIH NALOGOV II.
Pogoji: poklicna šola administrativne smeri, eno leto ustreznih delovnih izkušenj, znanje strojepisja.

Objavljena dela in naloge so za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim rokom.

Objava velja 15 dni po objavi. Prijavljene kandidate bomo pisмено obvestili o izbiri v 30 dneh po poteku objavnega roka. Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: „KOVINARSKA“ Krško, Kadrovsko-organizacijska služba. Prijav brez priloženih dokazil ne bomo upoštevali.

V petek, 15. decembra, je bil v mali dvorani krškega delavskega doma občni zbor domačega Avto-moto društva. Pred delom zborja je nastopil Sentjernejski oktet. Delo društva v minulim letu je bilo raznoliko. Izvolili so tudi novo klubsko upravo. Domači speedwayisti pričakujejo razumevanje uprave, saj je uspeh teh dirkačev v vse hujši konkurenci v mnogočem odvisen tudi od prožnosti in prave usmeritve dela uprave. Za ekipo krških dirkačev zima ni nikakršen premor. Dvakrat na teden, ob ponedeljkih in petkih, imajo kondicijske priprave v leskovaški športni dvorani.

NOVO MESTO: MLADINSKI PLES

Člani predsedstva pri občinski konferenci ZSMS Novo mesto so se odločili, da bodo zaupali organizacijo tradicionalnega novoletnega mladinskega plesa novomeškemu plesnemu klubu, ki se je že nekajkrat izkazal z dobro pripravljenimi vodenimi plesi. Na največji mladinski novoletni prireditvi, ki bo 28. decembra v novomeški športni dvorani, bodo igrali Orion.

PRISPEVKI SKLADU ZA DRAGE INSTRUMENTE

Namesto vencev in cvetja na grob pokojnemu Ivanu Kočevarju so prispevali za Sklad za drage medicinske instrumente: Stanovalcij blokove Kettejev drevored št. 38, 39, 40 600,-, tov. Zajčeva, Novo mesto 500,-, Marjan in Martina Zupanc, Novo mesto 500,-, Aktiv ZB SGP Pionir 1.000,-, Stojan Horvat, Slančeva 4, Novo mesto 1.000,-, Društvo gradb. inžen. in tehnikov, Novo mesto 1.000,-, Sindikalno športno društvo SGP Pionir 1.000,-, Instalater, Grosuplje 1.000,-. NAMESTO NOVOLETNIH čestitk so prispevali: Vida Kočevar, „Marjana Kozine“ 1.000,-, Združena sredstva osnovne šole Novo mesto 7.500,-. Vsem darovalcem se upravni odbor sklada iskreno zahvaljuje.

NOVOMEŠČANKE NA 10. KONGRESU ZSMJ

Na 10. kongresu Zveze socialistične mladine Jugoslavije so bile tudi tri Novomeščanke. V Beograd so Darja Colarič (na kongresu je bila kot član predsedstva RK ZSMS), Jožica Šušteršič (delegat OK ZSMS Novo mesto) in Zdenka Židanek (član predsedstva ZSMJ) odšle 11. decembra. Vse tri so sodelovale v delu komisij (Židanekova in Šušteršičeva v komisiji za mednarodne odnose), Colaričeva, ki je delala v komisiji za družbeno-ekonomske odnose, pa je imela tudi referat Vključevanje mladih v samoupravne odnose.

USTANOVLJEN AKTIV

Na ustanovnem občnem zboru, ki ga je sklical iniciativni odbor za ustanovitev aktivna novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu, so 14. decembra v Straži pri Novem mestu ustanovili aktiv za dolensko in posavsko regijo. Tako organizirani naj bi vsi tisti, ki se v delovnih organizacijah ukvarjajo z obveščanjem, lažje uresničevali določene naloge ter reševali specifična vprašanja, povezana s tovrstnim informiranjem. Sprejeti delovni načrt aktivna vsebuje tudi strokovno izobraževanje članstva, občasna srečanja ter izmenjavo izkušenj med člani in delovno sodelovanje z aktivom novinarjev Dolenske.

SEVNICA: O OBRAMBI NA VSEH ŠOLAH

Včeraj sta bili v sevnškem gasilskem domu in domu kmetijske Svobode proslavi v počastitev praznika naših oboroženih sil 22. decembra. Ob tej priložnosti so objavili ukaze o napredovanju rezervnih vojaških starešin, vrsta pripadnikov teritorialne obrambe je prejela pohvale in knjižne nagrade, med njimi prvič tudi dve mladinki: Mira Šraj iz Mercatorja, Kmetijski kombinat Sevnica in Nada Grlic iz Ljse. Na ta dan so člani upravnega odbora občinske organizacije ZRVS, štaba teritorialne obrambe in garnizije Cerklje obiskali vse osnovne šole v občini. Šolarjem so pokazali filme z obrambno tematiko.

Razmišljajte o vsebini!

Tako naroča Dolenskemu listu njegov izdajateljski svet

Ob sedanjih razvitosti in razvejenosti sredstev javnega obveščanja je Dolenski list s svojo tedensko naklado okoli 30.000 izvodov in vsebino nedvomno vraščen v življenje in delo ljudi na Dolenskem, v Beli krajini in Posavju, obenem pa poskuša biti zrcalo družbenoekonomskih in medčloveških odnosov ter kaži pot v lepši jutrišnji dan. Vseh teh „naj“, ki pa ne pomenijo vselej najboljšega, si niso izmislili novinarji, ki Dolenski list pretežno pišejo, marveč dobiva list take označbe od zunaj, nereditko tudi od bralcev, redno pa od družbenopolitičnih dejavnikov. O odlikah in kajpak tudi o napakah Dolenskega lista je bila beseda na vseh dosedanjih sejah njegovega izdajateljskega sveta. Ko se je slednji sestel 15. decembra v Novem mestu na svoji štirinajsti seji, se ni zadovoljil zgolj z oceno opravljenega dela, ampak se je vprašal – bodi povedano, da prvič – o poslanstvu Dolenskega lista v obdobju razvijajočih se delegatskih odnosov, stopnjevanega združevanja dela, sredstev in interesov, torej v času, ki zahteva še boljše, hitrejšo in popolnejše informiranje delovnih ljudi in občanov. Dolenski list naj bi, če lahko tako razumemo širšo družbeno zahtevo, odpiral z večplastnim, kritičnim in poglubljenim pi-

sanjem celovitejši vpogled v dogajanja, ki so od tedna do tedna aktualna v posamezni občini ali regiji. Te zahteve in potrebe pa nikakor ne bo lahko uresničiti, saj bo moral Dolenski list (z njim pa tudi bralci) iz „kože“ dolga leta ustaljenega dela in prijemov, nemara pa bo korekture doživel tudi način urejevanja (npr. komunske strani). Izdajateljski svet je ljudem vselej naročil, naj v tem smislu pripravijo osnutek „projekta“ za novo vsebinsko podobo Dolenskega lista. O osnutku naj bi prvi razpravljali izdajateljski svet, ki se bo predvidoma spet sestel spomladi, nato pa naj bi ga poslali v pretres in dopolnilo občinskim konferencam SZDL – ustanoviteljcem.

Izdajateljski svet se je seznanil tudi z razvojnim načrtom ČZP Dolenski list, po katerem naj bi ta delovna organizacija, ki deluje zdaj na petih (najemniških) lokacijah, dobila lastno streho. Seznanjen pa je bil tudi s problematiko, ki pesti vse delovne enote podjetja. Trenutno je najbolj pereč problem novinarske zasedbe v uredništvu Dolenskega lista. Izdajateljski svet je menil, da bo moč to vprašanje razrešiti le z večjo skrbjo in pomočjo ustanoviteljc lista – vseh devetih občinskih konferenc SZDL.

Prva nagrada gre v Sevnico

Tokrat smo prejeli 507 rešitev nagradne križanke

Do predvidenega roka smo prejeli 507 rešitev nagradne križanke, ki smo jo objavili pred dnevom republike. Poslnih rešitev je več kot običajno, vendar je bilo med njimi tudi mnogo napačno ali površno izpolnjenih. Zreb je nagrade reševalcem razdelil takole:
1. nagrada 500 din – Štefka Kovačič iz Sevnice; 2. nagrada 400 din – Martin Lopšina, Artiče; 300 din – Štefka Štarc, Črnopolje; 200 din – Andreja Vrbinc, Novo mesto; 100 din – Martina Ruparčič, Loški potok.
Knjižna darila so prejeli: Anica Rems iz Novega mesta, Fani Dular iz Novega mesta, Pepi Kržičnik iz Kostanjevice, Jože Kastelic iz Trebnjega, Jože Mrovlje iz Jesenic, Roman Novšak iz Boštanja, Danica Todorovski iz Črnopolja, Metod Merzel iz Velike Loke, Viki Kostec iz Brestanice in Kristina Kump iz Dragatuša.

Nagradna križanka

Kaj se zahteva pri rešitvi križanke? Rešiti je potrebno vse prazne polje, ki so označena s črno. Če pri rešitvi nastane dvakratna beseda, je to dovoljeno. Če pri rešitvi nastane beseda, ki ni v seznamu, je to dovoljeno. Če pri rešitvi nastane beseda, ki ni v seznamu, je to dovoljeno.

Nagradni razdelilnik:
1. nagrada: 500 din
2. nagrada: 400 din
3. nagrada: 300 din
4. nagrada: 200 din

Pravilna rešitev nagradne križanke

metalka

VAM NUDI iz konsignacije

Viessman – najmodernejši kotli in avtomatike za centralno ogrevanje
Thyssen – oljni gorilci od 15.000 do 80.000 kcal/h (cena 398 DM in 2.604,15 din), poleg teh vam nudimo tudi plinske gorilce in instalacijski pribor
Atrol – raztezne posode in pripadajoče armature
Grundfos – obtočne črpalke

Dobava takoj po uplačilu

Vse informacije, nasvete pri izbiri, projektiranju in nakupu, dobite v METALKI LJUBLJANA, Dalmatinova 2, III. nadstropje, soba 5, ali po telefonu številka (061) 317-144

**IZDELOVANJE PREDMETOV IZ POLYESTR-
SKIH SMOL**

Potrebujete cisterno za kurilno olje ali mazut?
Po naročilu vam jo izdelam za vgraditev v kletne
prostore kvalitetno in po konkurenčnih cenah v 7
do 14 dneh.
Po želji možna dostava na dom.

**Delavski svet
NOVOMONTAŽA – GRADBENE INSTALACIJE
TOZD Strojne instalacije Novo mesto – Cikava**

1. razpisuje

prosta dela in naloge

**INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
TOZD**

Pogoji:

1. da ima višjo izobrazbo strojne smeri s 5 leti delovnih izkušenj v stroki, ali srednjo strokovno izobrazbo strojne smeri z 8 leti delovnih izkušenj;
2. da izpolnjuje vse ostale pogoje iz 511. čl. zakona o združenem delu.

**II. KOMISIJA ZA
DR OBJAVLJA ZA TOZD SI:**

PROSTA DELA IN NALOGE

1. KV KLJUČAVNIČARJA
2. VEČ KV MONTERJEV CENTRALNE KURJAVE
3. VEČ KV MONTERJEV PREZRAČEVALNIH NAPRAV
4. DVA NK DELAVCA ZA PRIUČITEV V DELAVNICI

Pogoj: prednost imajo delavci s prakso.

Komisija za delovna razmerja TOZD Elektroinstalacije objavlja:

1. prosta dela in naloge DVEH KV KLJUČAVNIČARJEV s prakso v stroki
2. prosta dela in naloge OSEM KV ELEKTROINSTALATERJEV s prakso v stroki
3. prosta dela in naloge TEHNOLOGA

Pogoj: elektromehaničar (šibki tok) z dvema letoma prakse v stroki.

Delavski svet DO Novomontaža – gradbene instalacije Novo mesto

razpisuje:

1. prosta dela in naloge VODJE SPLOŠNE SLUŽBE.

Pogoji: višja pravna ali višja upravna šola s 5 leti prakse pri podobnih delovnih opravilih; izpolnjevanje mora pogoje iz 511. čl. zakona o združenem delu.

objavlja:
prosta dela in naloge
TAJNICE DSSS IN SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Pogoj: imeti mora štiriletno upravno-administrativno šolo in nekaj prakse pri podobnih delovnih opravilih.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah naj kandidati pošljejo kadrovske službi DO v roku 15 dni po objavi oziroma razpisu.

**GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO**

RAZPISUJE javno prodajo rabljenih osnovnih sredstev

	Izključna cena
1. Buldozer TG 90	60.000,00
2. Nakladalec HIAB 177	60.000,00
3. Dve dvoosni avtomobilski priklopi P-10	15.000,00
4. Štirje kombiji IMV	4.000,00 – 10.000,00
5. Dva kompresorja FAGRAM	8.000,00
6. Baraka in tračna žaga v Gradcu	20.000,00
7. Baraka (lesena brunarica) Ribnik	10.000,00
8. Baraka (lesena) v Straži pri pošti	5.000,00
9. Baraka, na postaji Črnomelj	2.000,00
10. Vrtni stroj COBRA – PIONJER	5.000,00
11. Motorni prekopnik „GUZZI“	6.000,00
12. Kosilnica – priključek za „GUZZI“	1.000,00
13. Škarpirna deska za buldozer	2.000,00
14. Traktorska odrivna deska	1.000,00
15. FIAT CAMPAGNOLA	20.000,00
16. Večje število rabljenih motornih žag	

Licitacija navedenih osnovnih sredstev bo 26. 12. 1978 ob 8. uri, pod točko 16 pa ob 10. uri na upravi Gozdnega gospodarstva, Novo mesto, Gubčeva 15.

Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti 10-odstotno varščino.

Na izlicitirano ceno se razen pod točko 11 in 12 zaračuna še prometni davek.

Podrobnejše informacije o licitaciji lahko dobite na telefonski številki 21-065 ali 21-913.

**IZŠLA JE
NAŠA POT**

Šentjermejski osnovnošolci smo pred kratkim izdali prvo letošnjo številko šolskega glasila Naša pot. 400 izvodov smo sami razmnožili, vsebina sestavkov pa se nanaša na počitniške doživljaje, predstavljeno je delo pionirske in mladinske organizacije ter šolske skupnosti, zanimivi pa so tudi spisi o brigadirjih in partizanskih kurirjih. Dan mrtvih odseva iz literarnih prispevkov in poročil o obiskih partizanskih spomenikov. Gradiva nam ne primanjkuje, zato pripravljamo že drugo številko Naše poti.

SUZANA POTOČAR
lit.-novin. krožek

**PESTRA DEJAVNOST
KROŽKOV**

Krožkova dejavnost na metliški osnovni šoli je zelo pisana. Za izvenšolsko delo, ki dopolnjuje pouk, je med učenci veliko zanimanje, saj se množično udeležujejo tekmovanj in sodelujejo na razpisih. Mnogi učenci so se razveselili tudi dveh novih možnosti za delovanje in sicer s taborniškimi krožkom in šolskim športnim društvom.

MAJA WEISS
novin. krožek

**S PREHRANO
SMO ZADOVOLJNI**

Prehrana za metliške osnovnošolce je urejena. Plačevanje poteka zdaj s položnicami, vsak učenec pa ima abonentski karton, ki ga odda ob prejemu kosila. Tak način je ugoden za učence in kuharice, ki pripravljajo zelo okusno hrano.

CLANI NOVIN. KROŽKA
OŠ Metlika

**KDAJ METLIŠKI
KULTURNI DOM**

Poslopje stare metliške telovadnice bodo preuredili v kulturni dom. Računali so, da bo otvoritev že ob letošnjem dnevu republike. To pa se ni zgodilo. Kdaj bo kulturni dom dokončan?

DAMJANA BAJUK
novin. krožek
OŠ Metlika

**IZPRAŠEVANJE ZA
BRALNO ZNAČKO**

Šentjermejski osnovnošolci že drugo leto tekmujejo za Župančičevo bralno značko. Tekmovanje je močno povečalo zanimanje za knjige. Učenci nižjih razredov so že bili prvi izprašani o prebranih knjigah, višješolci pa bomo to dokazovali v kratkem.

MATEJA CEKUTA
novin.-lit. krožek

**SESTANEK
TABORNIKOV S
STARŠI**

Taborniki odreda Semotni hrast smo pred kratkim pripravili roditeljski sestanek. Udeležilo se ga je veliko staršev, katerim smo predstavili naše dosedanje delovanje in načrt dela za naprej. S spisi o taborniškem življenju so na sestanku sodelovali tudi medvedki in čebelice. Starši so zvedeli, kaj so veščine, kako obleči tabornika za izlet, in podobno. To je bil naš prvi roditeljski sestanek in je zelo uspel, zato bomo na tak način starše še seznanjali z delom tabornikov.

MATEJA CEKUTA
novin.-lit. krožek
OŠ Šentjernej

**NOVINAR
NAŠ GOST**

V torek, 12. novembra, je naš krožek obiskal novinar Dolenjskega lista Drago Rustja. Dolgo se je pogovarjal z nami in nam svetoval, kako naj urejamo šolsko glasilo. Novinarju Rustji se za obisk zahvaljujemo.

ROMAN VOGRINC
novinarski krožek
OŠ Jurij Dalmatin, Krško

**PESTRA DEJAVNOST
TABORNIKOV**

Na naši šoli že drugo leto deluje taborniška organizacija, ki v štirih vodih združuje okrog 40 tabornikov. Pod vodstvom tov. Eve Perušek se sestajamo enkrat na teden in pogovorimo o nalogah, ki smo si jih zadali z delovnim programom. Oktobra smo pripravili tudi pohod k Francetovi jami. Tam smo zakurili taborniški ogenj, izvedli zabavni program in streljali z zračno puško.

TANJA ORAŽEM
lit.-dopis. krožek
OŠ Ribnica

(Ne) delovne navade voznika

Potniki se zgražajo nad voznikovimi izgredi, nedostojnim vedenjem in prepiranjem – Z disciplinsko komisijo

Opisal bom nekaj primerov nedostojnega vedenja voznika Rusa, ki vozi Sapov avtobus na progi Ribnica-Kočevo.

11. decembra ob 13. uri je bil avtobus poln šolarjev in delavcev. V Nemški vasi je voznik avtobus ustavil, šel do zadnjih vrat, tam zgrabil enega od šolarjev za ušesa in ga vlekel do prednjih sedežev. Da so se nad takim početjem ostali potniki zgražali, se razume.

Naslednji dan ob približno enakem času je v Nemški vasi vstopila starejša ženska in položila na sedež poleg sebe potovalko, ki je bila morebiti malo mokra od dežja. Voznik Rus, ki opravlja tudi sprevidniške posle, je žensko prav grdo nadrl in se obnašal skrajno surovo. Potniki so se spet zgražali.

13. decembra ob 13. uri je na Rusov avtobus v Ribnici vstopalo veliko ljudi. Tudi sam sem bil med njimi in mudilo se mi je v službo. Ko sem stopil v vozilo, mi je voznik dejal, da moram izstopiti. Vprašal sem ga, zakaj, pa mi je odvrnil, da mi bo dal „eno na gobec“, če ne bom tiho. Nisem se hotel prerekat, še manj pretepati, izstopil sem in počakal naslednji avtobus.

Podobnih izpadov je imel voznik Rus še več, stalno pa se tudi prepira in ni zadovoljen, če potniki plačuje-

jo z drobižem ali bankovci. Ta voznik gotovo ne opravlja svojega dela odgovorno. Nedostojno vedenje in izgredi, ki jih povzroča, presegajo vse meje, zato ne bi bilo napak, če bi svoje (ne)delovne navade pojasnil disciplinski komisiji v podjetju.

TOMAŽ KOVAČIČ
Štruška 15
Ribnica

**Hudo je, če si
star in sam!**

**Zakaj so ostareli prepuš-
čeni sami sebi?**

Ni hvaležen posej pisati o ostarelih ljudeh. To zato, ker je boleče opazovati, kako so pogosto nemočni prepuščeni sami sebi. Mnogi mi potožijo, da ni nikogar, ki bi se brigal zanje. Sami bi se odpravili na občino, socialno skrbstvo ali sodišče iskat pravico, toda zaradi onemoglosti ne morejo do avtobusa. Mladi, za katere so garali, pa so jih pozabili.

Sprašujem, ali krška občina res ne premore socialnih delavcev, ki bi vsaj nekajkrat na leto obiskali take ljudi, pristuhlili njihovim stiskam in jim morebiti celo pomagali? Ne trdim, da je povsod hudo, toda tam, kjer se ostareli razjočejo nad početjem mladih, ki jih puščajo v bedi – tam je zares hudo. Že kanček pozornosti socialnega delavca pa bi mnogim ostarelim ljudem lahko razsvetlil sivino življenjskega večera. Ali je to res tako težko storiti?

BRALKA Z ARDRA

Rezka Tomšič

Kmalu po praznovanju 76. rojstnega dne je težka bolezen dopolnila grenko čašo življenja za Rezko Tomšič, od nje smo se poslovili kot od žene, ki je bila z vsem svojim življenjem in ravnanjem pravi vzor ljubezni do otrok, do sočloveka in domovine.

Tomšičeva se je rodila kot najstarejši otrok številne in revne družine v prekmurski vasi Ženik. Tako je že zgodaj okusila trdi boj za vsakdanji kruh. Kot nedoraslo dekle je morala iti služiti v Ljubljano. Čez čas se je preselila v Ribnico in se poročila. Njen mož je bil zaradi udeležbe pri stvarkah večkrat brezposeln, osem otrok, ki so se jima v zakonu rodili, pa je bilo treba nahraniti. Rezka je delala na njivah, zraven pa poslušala očitke zaradi zavednega moža. Vojno je dočakala že zelo izkušena. Mož in starejši otroci so odšli v partizane, vendar se ni moči nikoli več vrnili. Zaradi posledic partizanskih let je umrl tudi eden od sinov. Udarec za udarcem, a hrabra žena je prenašala udarce usode in ostala aktivna: bila je odbornica ObLO, aktivna v AFŽ, ZZB, ZK in drugod. Vsa leta je ostala ljubezniva, omikana in duhovita tovarišica in prijateljica. Vedno je bila pripravljena pomagati, zato jo bomo s spoštovanjem in hvaležnostjo ohranili v spominu.

M. BOROVČEVA

**PREDAVANJE
O KITAJSKI**

Ko smo se v šoli učili o Kitajski, si nismo mogli predstavljati, da je to tako velika država. Toda Kitajska je tudi zanimiva in lepa, o tem nam je nedavno tega govornik Janez Gartnar, ki se je nekaj dni mudil v tej državi. Povedal nam je veliko podrobnosti o Kitajski in njenih ljudeh, pokazal nam je tudi diapozitive o lepota kitajskih pokrajin in zgodovinskih spomenikov.

ANDREJA URBIČ
novin. krožek
OŠ Šentrupert

**GROZA IN
STRAH**

Rad bi živel mirno življenje delovnega človeka, vendar mi Romi tega ne pustijo. Imam že pet let delovne dobe, zdaj pa sem zaposlen v IMV v Novem mestu; vse to ne gre v račun nekaterim Romom. Začeli so pritiskati name, grozijo mi, vznemirjajo me. Pravijo, da me „zagrinjajo črnomodri oblaki“ (romska grožnja za smrtjo) ipd. Tako ne morem več živeti, zato preko časopisa pozivam Rome, naj me pustijo pri miru.

MIHA KOVAČIČ
Ruperč vrh

pisma
in
odmevi

**Partizana
sta znana**

V Loki pri Šentjerneju sta 9. septembra 1942 padla L. Kocjančič in F. Fabjančič

V članku, ki je bil objavljen pred meseci v Dolenjskem listu, je bilo zapisano, da sta septembra 1942 v Loki pri Šentjerneju padla dva neznana partizana. Krajevna organizacija ZB NOV Šentjernej je ugotovila, da sta 9. septembra 1942 padla Leopold Kocjančič in Franc Fabjančič, oba rojena v Polju pri Ljubljani, prvi 1909. drugi pa 1910. leta. Pokopana sta na šentjernejskem pokopališču.

Priče medvojne dogodke se dobro spominjajo, kako so belgardisti obkolili Loko, da je Kocjančič med bojem ranil enega belgardista v roko, nato pa sta partizana zbežala in na begu padla. Priče domnevajo, da sta bila Kocjančič in Fabjančič najbrž komisarja čet ali vodov 12. brigade, vedo pa tudi povedati, da so se po smrti partizanov belgardisti surovo znašali nad vaščani.

Za ZB NOV Šentjernej:
STANKO KUŠLIJAN

Nejasne zvezdice?

**Bralci se sami odločajo
za ustrezno izdajo DL**

Četudi smo že večkrat pojasnili, kako je z različnimi izdajami Dolenjskega lista, nas bralci še zmeraj sprašujejo o pomenu zvezdic na naslovnih strani časnika, do nejasnosti pa prihaja največkrat tedaj, ko zvezdic ni. Pojdimo po vrsti.

Dolenjski list ima dve pokrajinski izdaji. Skupne strani (prva, zadnja, sredina, kultura, sport, pisma bralecev itd.) so v obeh iste, v časniku z eno zvezdico pa so še t.i. komunske strani za novomeško, brežiško, krško, sevniško in trebanjsko občino, časnik z dvema zvezdicama pa prinaša na komunskih straneh gradivo o novomeški, črnomaljski, metliški, kočevski in ribniški občini.

Kadar pa izide Dolenjski list brez zvezdic, to lahko pomeni dvoje: prvič, da so v obeh izdajah objavljene komunske strani za vse omenjene občine; in drugič, da posebnih komunskih strani ni, ampak je gradivo iz obeh objavljeno na skupnih straneh. Slednje se zgodi le tedaj, kadar Dolenjski list izide v manjšem obsegu, to pa je zelo poredkoma.

O tem, katero izdajo želijo prejemati, se bralci Dolenjskega lista odločijo ob naročilu, željam po spremembi pa ugodimo sproti.

UREDNIŠTVO DL

VOLNENA DARILA MLADIH – Na novomeški gimnaziji člani RK vsako leto opravijo več akcij, med katerimi je prav gotovo najbolj človekoljubna zadnja v tem letu: 20. decembra so 115 oskrbovancev Doma starostnikov v Metliki izročili za novoletno darilo šale in plede, ki so jih sami spletli. Denar za nakup volne so zbrali s prostovoljnimi prispevki, pletenje pa je vodila tov. Anica Zafred. Preden so darila peljali v Metliko, so jih razstavili v šolski knjižnici (na sliki).
Foto: Janez Pavlin

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 22. XII.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

9.00 TV V SOLI: Slovenščina, Ruščina, Od petka do petka
9.55 in 11.55 SLALOM ZA MOŠKE, prenos iz Kranjske gore
Proga za slalom na Vitranu je po mnenju poznavalcev ena najtežjih, po kateri bodo smučarji vijugali za točke v svetovnem pokalu za tokratno sezono. Za znamenitega Ingemarja Stenmarka so menda ravnost težke proge najlažje, na njih niza zmage kot za šalo. Kljub vsemu pa tudi za današnji slalom velja, da ni nič odločeno vnaprej; pade ali zgreši vratca lahko ta ali oni smučar, priložnost za visoko uvrstitev imajo mnogi, med njimi tudi naša Kržaj in Strel.

15.00 TV V SOLI: Slovenščina, Ruščina, Od petka do petka, Rast živih bitij
16.15 SLALOM ZA MOŠKE, posnetek iz Kranjske gore
17.20 ZVERINICE IZ REZIJE: MRAVLJI IN MUREN
17.40 MATHIS
18.00 OBZORNIK
18.10 SREČANJE OKTETOV 78
18.40 LANGTANG
V drugem programu oddaje o življenju v himalajskem predgorju se bomo seznanili s svetom, ki so ga ljudje z obdelovanjem že spremenili v kultivirano pokrajino. Spoznali bomo geološko in kulturno preteklost Nepala ter značilnosti tamkajšnjega rastlinstva in živalstva.
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
21.05 RAZGLEDI
21.45 TV DNEVNIK
22.00 BARETTA
22.50 POROČILA

20.00 SLOVENSKA PRIREDITEV OB DNEVU JLA

2
16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Magnet - 18.15 Družbena tema - 18.45 Rock koncert: Ansambla Galija in Atomsko sklonišče - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Na dnevnem redu je kultura - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.10 Glasbeni atelje

SOBOTA, 23. XII.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

8.00 POROČILA
8.05 STARE JAPONSKE PRAVLJICE
8.20 ČAROBNA ŽOGA
8.35 Z BESEDO IN SLIKO: MODRI ZAJEC
8.50 Voelker - Luker: SAJ TO JE ZA ZNORET, 1. del mladinske igre
9.25 DALJNOGLED
9.55 NOVA OBZORJA SOCIALIZMA

10.40 IZBIRA ŠTUDIJA IN POKLICA: VOJASKI POKLIC, 1. del
11.05 M. Dombrowska: NOČI IN DNEVI
11.55 in 16.00 POROČILA
16.05 OTOK T JULENJEV, film
Kje se odvija dogajanje, pove že naslov angleškega filma za mladino. Na otokih severne Škotske so si poiskali življenjski prostor tudi tujenci, ki se odpravljajo kotit na manjši otok. Ta je kajpak zaščiten, vzdrževati red in skrbeti za nedotakljivost otoka pa lovskemu čuvaju pomagajo tudi otroci. Zgodi se, da je otok naprodaj, lovci pa si pridobijo dovoljenje za odstrel tolikšnega števila sesalcev z dragocenim krznom, da bi bilo naravno ravnostže živalskega sveta na otočju lahko resno ogroženo. Otroci in lovski čuvaj ne stojijo križemrok, pač pa razkrijejo, da so lovci prišli do dovoljenja z zvižgačo. Otok tjuenjejev je tako rešen pomora.
17.00 PARTIZAN: JUGOPLASTIKA, prenos košarkarske tekme
18.35 OBZORNIK

18.45 MUPPET SHOW (gostuje Milton Berle)
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 J. Mortimer: WILL SHAKE-SPEARE

20.55 GOSPOD VERDOUX, film
22.55 POROČILA
23.00 625
2
17.35 Test - 17.50 Narodna glasba - 18.20 TV novice - 18.35 Dokumentarna oddaja - 19.30 TV dnevnik - 20.00 G. Verdi: Falstaff (1. del opere) - 21.00 24 ur - 21.10 Feljton: Zadnja pošta Zagreb - 21.40 Športna sobota

NEDELJA, 24. XII.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

8.50 POROČILA
8.55 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO: DOMAČA ANSAMBLA FRANK in KUMER
9.25 625
9.45 D. Sušić: ODBORNIKI
10.30 ČEBELICA MAJA
10.55 SKRIVNOST PLETENEGA KOŠA
11.30 KMETIJSKA ODDAJA
12.30 POROČILA
Bratci tega snoreda in gledalci televizije gotovo že veste, da za naslednjih šest oddaj televiziji svet niso pravočasno določili točen čas predvajanja. Četudi nobena od njih ne bo vezana na neposredni prenos. To poemni, da ja natančno znana njihova dolžina, zato bi bilo moč najmanj dva tedna in več vnaprej določiti njihovo časovno zaporedje predvajanja. Televiziji pa se kot

klopje držijo nekih ustaljenih programsko usklajevalnih sestankov, ki so, kot kaže, le za to, da so. In posledica? Do številnih tedenskih časnikov prepozno pridejo časovni razporedi za nedeljsko popoldne.
KAJ VEMO O...
DOSJE NAŠEGA ČASA: LETO 1960
To leto je bilo nemirno. Na jugu Afrike so bili boje za apartheid in zoper njega, 21. marec pa je OZN razglasila za mednarodni dan boja proti rasnemu razlikovanju. Pred neodvisnim Kongom in predsednikom Lumumbo so bili številni krvavi zapleti. Vojna v Afriki ni popustila. Sovjeti so sestrelili ameriško vohunsko letalo U-2, kar je spet oživilo hladno vojno. Demokrat J. F. Kennedy je izbojeval tesno zmago na ameriških predsedniških volitvah. Potres je porušil maroški Agadir. Itd.
SPORTNA POROČILA
VESELO POTOVANJE Z BAY CITY ROLLERS
POROČILA
IRONIJA USODE, 1. del filma
Sovjetska kinematografija premore dovolj komedij, film Ironija usode ali Malo v rožicah pa sodi v vrsto uspešnejših tovrstnih stvaritev.

V dveh delih bo film ponudil obilo zabave na račun gradnje govori o akciji, katere cilj je kar najbolj temeljito spoznavanje zdajšnje prednovoletno vzdušje.
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 A. Marodić: POTI IN STRANPOTI
20.55 CETINJE - MESTO HEROJ
Čez leto dni bo mesto, ki je bilo med zadnjo vojno zgle odpora proti okupatorjem in zato proglašeno za mesto heroja, proslavljalo petstoletnico obstoja. Cetinje je znano tudi po tem, da je imelo prvo tiskarno na Balkanu.
21.25 TV DNEVNIK
21.35 ŠPORTNI PREGLED

2
15.20 Nedeljsko popoldne - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Dokumentarna oddaja - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.20 Celovečerni film

PONEDELJEK, 25. XII.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

9.00 TV V SOLI: V ritmu, Jugoslavija po drugi svetovni vojni, Za prosti čas, Gozd
10.00 TV V SOLI: Materinščina, Risanka, Zemljepis
11.10 TV V SOLI: Za naimlažje
15.00 TV V SOLI, ponovitev
16.10 LJUDJE IN ZEMLJA
17.15 POROČILA
17.20 VRTEC NA OBISKU: DEDEK MRAZ PRIHAJA
17.35 KAJ VEMO O...
18.00 OBZORNIK
18.10 SPEKTER
Prvi prispevek o dosežkih tujih strokovnjakov bo govoril o akciji, katere cilj je kar najbolj temeljito spoznanje Venere. Kot vemo, na to Zemljino sosedo letita dve vesoljski ladji, zato bomo zvedeli, kakšne raziskovalne naloge so pred njima. Ostali prispevki pa bodo govorili o

novi metodi, ki bo v pomoč gluhim otrokom pri učenju govora, o raziskovanju čutil žuželk in o viličarju na petih kolesih.
18.30 ŠOLA SMUČANJA
Kratko bo beseda tekla najprej o opremi, ki je potrebna za tek na smučeh. Smučji je treba pred vsakim tekom namazati, zato se bodo vsi, ki jih to zanima, lahko seznanili tudi z osnovnimi pravili mazanja smučí. V nadaljevanju oddaje bo govor o osnovnih tekaških korakih, tako na primer o dvotaktnem diagonalnem koraku, ki ga smučar nato izpopolnjuje v močnejše in daljše drsenje. Zatem se je treba naučiti koraka s sočasnim odzivom od obeh palic.

Od tega je odvisno, kako bo tekač na smučeh obvladal enkorak oz. dvokorak.
18.45 MLADI ZA MLADI
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 M. Krleža: GOSPODA GLEMBAJEVI, predstava Drame SNG Ljubljana
22.25 TV DNEVNIK

2
17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Zivel je car - 18.00 Mali šlager - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Mladi za mlade - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Izkušnje - 20.30 Poročila - 20.40 Celovečerni film

TOREK, 26. XII.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

8.45 TV V SOLI: Pod snežno odejo, Ali ste vedeli?, Vrag na vasi, Novoletna pravljica, Dnevnik 10
10.00 TV V SOLI: Prirodoslovje, Risanka, Glasbeni pouk
14.45 TV V SOLI, ponovitev
17.20 POROČILA
17.25 ROCK KONCERT: JANIS IAN

Če jo primerjamo s Carole King, Carly Simon, Joan Baez ali Joni Mitchell, je Janis Ian ena manj znanih ameriških rock glasbenic. Že pri štirinajstih je pela po newyorških folk klubih, izdala nekaj plošč, se poročila in kot pevka padla v pozabo do 1974, ko se je spet lotila

SREDA, 27. XII.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

8.30 TV V SOLI: Narodi in svet, Industrijski izdelki, Bitka na Sutjeski, Slikarske tehnike
10.00 TV V SOLI: Kocka, kocka Risanka, Izobraževalni film
16.10 POROČILA
16.15 Z BESEDO IN SLIKO: DEČEK JE ŽEK
16.25 LONDONSKA NARODNA GALERIJA
16.50 OBZORNIK
17.00 CIBONA: PARTIZAN, prenos košarkarske tekme
18.30 PUNTARSKA PESEM
Tokratna oddaja bo posvečena pesnim španske državljanske vojne.

ČETRTEK, 28. XII.

trgovska hiša maximarket
Ljubljana

8.55 TV V SOLI: Matematika, Pismo materi, Gana
10.00 TV V SOLI: Francoščina
10.30 TV V SOLI: Umetnost, Risanka, Kemija
14.55 TV V SOLI, ponovitev
17.15 POROČILA
17.20 Voelker-Luker: SAJ TO JE ZA ZNORET, 2. del mladinske igre
17.55 OBZORNIK

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 22. XII.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo (Kaj je armada). 9.30 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 11.03 Znano in priljubljeno. 12.10 Z orkestri in solisti. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Tatjana Brumac: Srobiti). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Glasbena pravljica (T. Pavček - M. Vodopivec: Mali mišek Mokcedaj). 14.15 Naši umetniki mladim poslušalcem. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 18.05 Moment musical 19.45 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka. 20.00 Stop pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo s pevci bluesa. 0.05-4.30 Nočni program.

SOBOTA, 23. XII.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Mladina poje. 11.03 Koncertna sonata za violino in klavir F. Veracinija. 11.20 Lokalne radijske postaje se vključujejo. 11.40 Mi pojemo. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (mag. Tone Zafošnik: Problematika selekcije vinske trte na primorskem). 12.40 Veseli domači napravi. 14.05 Gremo v kino. 14.45 S pevcem Tomislavom Ivčičem. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.45 S knjižnega tga. 17.05 Spoznavajmo svet in domovino. 18.30 Iz dela GMS. 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 20.00 Kviz. 21.00 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Popularnih dvajset. 0.05-4.30 Nočni program.

NEDELJA, 24. XII.

7.30 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Radijska igra za otroke (Na ščukino zapoved). 8.38 Skladbe za mladino. 9.05 Se ponimate, tovariši! 10.05 Nedeljska panorama lahke glasbe. 10.30 Humoreska tega tedna (M. Szamozvaneč: Mladost za vse).

snenanja plošč, ki so ji utirle pot med mlade poslušalce ljubitelje rocka bodo slišali pet skladb Ianove, in to: Ko je konec zabave, Pri sedemnajstih, Vodene barve, Pozimi in Zvezde.

17.55 OBZORNIK
18.05 PISANI SVET: ZLATO
18.40 TRIMSKA TELEVIZIJA
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK

20.00 MEDNARODNA OBZORJA: KOROŠKA IN SLOVENIJA
Oddaja, ki jo je avstrijska televizija predvajala 6. decembra, je govorila o vrašanju delovnih mest na avstrijskem Koroškem pa tudi o gospodarskem sodelovanju med to deželo in Slovenijo, kar ni po godu nacionalno in šovinistično usmerjenemu Heimatdienstu. Bodisi delavci ali politiki pa so v oddaji prepričljivo pokazali gospodarsko, socialno in še kakšno škodljivost heimatdienstovske gonje. Oddaja, ki je poziv k širšemu sodelovanju v okviru dobrih sosedskih odnosov, bodo

21.55 TV DNEVNIK
22.10 GLASBENI MAGAZIN
22.55 POROČILA

2

17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Pionirski TV novice - 18.15 Književni klub - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Aktualna oddaja - 20.50 24 ur - 21.10 Znanost - 21.55 Izviri

Borci zoper fašizem so prinesli v Španijo tudi borbene pesmi svojih dežel, z bojišč pa so šle z njimi domov španske pesmi. Pesmarica španskih borcev navaia nad sto pesmi, ki jih pejejo tudi drugod po svetu. Pri nas so znane Povej, kam gre, črnolaska (oz. Na oknu glej obrazek bled), Pesem internacionalnih brigad, Štirje generali, Žanjci itd. Slišali smo tudi pesem No pasaran!, ki jo je zložil Vuk Stambolović.

19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 FILM TEDNA: LJUBEZENSKO ŽIVLJENJE BUDIMIRA TRAJKOVIČA

Za film z gornjim naslovom je dobil lani srbski režiser Dejan Karaklajić puljsko bronasto areno. Ta komedija o ljubezenskem dozorevanju mladostnikov je kar solidna stvaritev v okviru možnosti jugoslovanske kinematografije, drugod po svetu pa je nastalo že veliko boljnih

filmov o isti temi. Film so si mnogi že lahko ogledali v kinodvoranah, za prednarnično vzdušje pa ne bo odveč, če se ob Ljubezenskem življenju Budimira Trajkoviča nasmihamo še pred malimi zasloni.
21.45 SODOBNIKI: LIDIJA OSTERC
22.15 TV DNEVNIK

2

18.45 Potujoči glasbeni muzej - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Prosta sredo - 22.00 TV dnevnik

18.05 Z BESEDO IN SLIKO: ČAROVNIK UJTATA
18.20 AFAR, dokumentarni film
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 OČI KRITIKE

20.45 RETROSPEKTIVA SLO-

VENSKE DRAME - I. Cankar: VEČERI JULIJANA STEPNIKA
21.35 NA ZVEZI
22.05 TV DNEVNIK

2

17.20 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 F. Bevk: Mali upornik - 18.15 Znanost - 18.45 Humoristični klub - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Kino oko - 23.30 24 ur

PRVI RADIJSKI PROGRAM

11.00 Pogovor s poslušalci. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 13.45 Obisk pri orkestru „Johannes Fehring“. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.50 Radijska igra (Jean Giraudoux: Apolon iz Bellaca). 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturo (J. Murn: Zimske). 23.15 Pesna glasba za vas. 0.05-4.30 Nočni program.

SREDA, 27. XII.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 nena- vadni pogovori (Manjka mi zaupanje vase). 9.25 Zapijmo pesem. 9.40 Aktualni problemi marksizma. 11.03 Po Talijinskih poteh. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Matija Kovačič: Načela skupne proizvodnje). 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.45 Spomini in pisma (Puškin: Pisma). 18.05 Kaj radi poslušajo. 18.30 Koncert za besedo (Lepa Kata). 19.45 Minute z... 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturno. (I. Domokos: Pesmi). 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe. 0.05-4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 25. XII.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Ringaraja. 9.20 Pesmica za mlade risarje in pozdravi. 9.40 Vedre melodije. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. Jože Rihar: Kako čebelarimo po pojavu varoatoze). 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.05 Primorska poje 78. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.45 Kulturna kronika. 18.05 Glasbena izročila tisočletij. 18.25 Zvočni signali. 19.45 Minute z ansambлом Vilija Petriča. 20.00 Kulturni globus. 20.10 Operni koncert. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturno (N. Grafenauer: Soneti). 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 26. XII.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (Bitka za ranjence na Neretu). 9.30 Iz glasbenih sol. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. Jože Spanjanc: Sklepi s prvega posvetovanja o kmetijski informatiki v Poreču). 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.45 Družba in čas (Gojko Stanič: Razredna struktura naše družbe in politični sistem, 2. del). 18.05 Obiski naših solistov. 19.45 Minute z... 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Pričevanja o slovenski radijski igri.

Če bi pel generalni

V tozidih se otepajo s slabim poslušom za kulturo

„Delovna organizacija mora ob svoji vsakdanji dejavnosti poskrbeti tudi za kulturo. Delavca je potrebno osvoboditi, da bo za vestno delal več, in če bomo med delovnim procesom žrtvovali vsak uro za kulturno dejavnost, nam bo to prej uspelo.“

Te besede je povedala Staša Vovk, predsednica komisije za kulturo pri občinskem sindikalnem svetu v Novem mestu, na začetku nedavnega posveta za organizatorje kulturnega dela iz tozidov in drugih delovnih skupnosti. Udeležba je bila ključna, kot na prejšnjih sklicih: od 22 vabljenih je prišlo na posvet vsega pet organizatorjev. Ali že ta ugotovitev dokazuje, da so se dali ljudje za organizatorje imenovati zgolj zato, da so zadostili obveznosti, ali morda ravnajo skladno s splošnim odnosom in poslušom za kulturno delo v delovnih organizacijah?

Čeprav je večina delovnih organizacij bore malo naredila za kulturo, bi jih lahko nekaj izločili, ter dali za zgled, akoravno še ne pomeni, da so tam, kjer poskrbe za proslavo ali drugo prireditev, naredili vse, kar ustreza kulturnim potrebam delavcev.

Razveseljivo je, da so začeli orati ledino v IMV, največji delovni organizaciji v občini, kjer je za organizatorja kulture zadolžen Zvone Pavlin, predsednik sindikata v tozdu Prikolice. Povedal je:

„Za več kot 5.000 delavcev v IMV sva le dva kulturnika. Dela je malo, saj med vodstvenimi organi in delavci še ni pravega

poslušna. Teško je organizirati izlet z ogledom Forme vive, še teže pa prodati 50 vstopnic za gledališče. Premik pa kljub temu čutimo: naš pevski zbor je že prestal krstni nastop, radi pa bi ustanovili še ansambel. Kulturne skupine je težko postaviti. Tako je to: če bi pel generalni, bi vsi pristopili.“

TUDI PROSLAVA PRI-TEGNE, če je popestrjena s kulturnim sporedom.

Podobno je drugod. Kulturniki se zberajo pred proslavami, potem pa vse utihne. Več so naredili v Krki, Novoteksu in Novolesu, a so tudi v teh delovnih organizacijah šele sredi poti pri uresničevanju gesla „Kulturo delavcem“. Drago Medic iz Novolesa je menil, da se pri njih kaže potreba po poklicnem organizatorju kulture. „Nujna bi bila povezava oziroma sodelovanje delavskih kulturnih skupin. Delavske športne igre pa so lahko za vzor, kako pripraviti srečanja na kulturnem področju,“ je dodal.

Do pravega premika bo prišlo, ko bo dobila kultura „domovinsko“ pravico v samoupravnih aktih delovnih organizacij. In čas je že, da se to zgodi.

J. PAVLIN

Se bo morala „potujoča“ ustaviti

Naložba v prvo novomeško potujočo knjižnico ni bila zgrešena, le knjig za izposojajo tako malo glede na bralno „lakoto“, ki se je odkrila že na začetku

Podatki iz krajev, kamor je novomeška potujoča knjižnica naredila prve službene kilometre, so silno razveseljivi in hkrati hudo zaskrbljivi. Poglejmo, zakaj! Samo v času od otvoritve 27. novembra pa do 7. decembra si je 208 bralcev na trinajstih postajališčih (na vsega štirih progah) izposodilo nič manj kot 565 knjig ali vsak skoraj tri. To nedvomno kaže na izredno željo po branju v odročnejših krajih in manj razvitih krajevnih skupnostih ter v delovnih organizacijah. Še več, takega navala niso niti načrtovali niti pričakovali, ko so knjižno izposojevalnico na kolesih poslali na pot. V nekaj dneh se je namreč zgodilo, da je „posla“ skoraj četrtina knjižnega fonda potujoče knjižnice. Boje se, da bo sedanji fond, ki šteje s knjigami, nabavljenimi z naročili IMV, okoli 3.500 izvodov, ob tolikšni bralski „lakoti“ izčrpan že v prvem mesecu poslovanja. Potujoča knjižnica bi seveda prazna ne smela iz garaže in to se tudi ne sme zgoditi.

Problem, ki ga je nujno rešiti, ni lahak. Najprej zato, ker normativi določajo, da mora imeti potujoča knjižnica vsaj 20.000 knjig, kolikor je tudi krajanov in zaposlenih, ki naj bi jih oskrbovala. V tej številki pa se nakazuje tudi ključ za rešitev problema: samo borih 13 dinarjev na vsakega zaposlenega in občana v krajevnih skupnostih bi bilo potrebno plačati na leto, da bi potujoča knjižnica lahko pridobila 2.000 novih knjig. Če bi tako nadaljevali, bi predpisani knjižni fond zanjo dosegli v nekaj letih. Na to in podobne možnosti, od česar je nedvomno odvisen nadaljnji obstoj potujoče knjižnice, bi morali misliti vsi, ki so tej knjižnici pomagali od rojstva in prve hoje, pa tudi mnogi drugi. Študijska knjižnica Mirana Jarca je svojo obveznost do potujoče knjižnice izpolnila in od nje ni mogoče zahtevati ničesar več.

Za delovanje potujoče knjižnice v letu 1979 bo potrebno zagotoviti več kot 507.000 dinarjev. Denar je potreben za kritje vseh stroškov v zvezi z vozilom, za plačilo šoferja – knjižničarja, namestitve dveh novih

knjižničarskih delavcev (bibliotekarja, ki bo strokovno obdeloval knjige in vodil matično knjižničarsko službo v novomeški občini, ter knjižničarja, ki bo spremljal šoferja, razdeljeval knjige pri izposoji in sestavljal kataloge za potujočo

Lado Smrekar – primus kostanjeviške kulture

Ladu Smrekarju za 50 – letnico

Se poln načrtov

„Kaj res šele 50 let?“ smo se spraševali pred dnevi, ko so v Krškem počastili življenjski jubilej ljudskega prosvetarja, šolnika, kulturnika in družbenega delavca Lada Smrekarja iz Kostanjevice. Vprašali smo se tako potem, ko smo ponovno za hip razgrnili pred sabo vse, kar je v slovenski kulturi povezano z njegovim imenom in četrtoletnim delom v dolenskih „Benetkah“.

Kako mu je vse, česar se je polotil s svojim neutrudnim delom in vero v poslanstvo, kakršno si je sam odmeril, tudi uspelo, je vprašanje, na katerega bi le težko našli odgovor, če ne bi poznali njegovega garaštva pa tudi notranje moči, katero je znal prenašati na krog številnih kulturnih zanesenjakov, ki so mu vedno stali ob strani.

Šolska „Gorjupova galerija“, danes izredna zbirka naše poimpressionistične likovne umetnosti, „Dolenjski kulturni festival“, „Forma Viva“, „Galerija Jakac“ in tako dalje in tako naprej, so stvari, vse bolj nepogrešljive v slovenskem kulturnem življenju, marsikatera med njimi pa najboljši dokaz in zgled pravilne kulturne politike, za kakršno si povsod prizadevajo in na katere sadove lahko prav v Kostanjevici že pokažemo.

In če so jubileji ponavadi nekake življenjske prelomnice, za Smrekarjevega tega ne moremo trditi. „Vem, da vsega, kar bi rad, še nisem naredil,“ je dejal, „in upam, da bom za marsikak načrt še imel dovolj moči!“

In kaj naj mu rečemo ob 50-letnici mi, ki smo ponosni na njegovo delo? Nič drugega mu najbrž ne bi bilo tako všeč kot zagotovilo, da smo tudi mi prepričani v njegov prav in da mu bomo zato, če nas bo poklical, vselej in povsod pomagali.

Z. ŠEBEK

kultura in izobraževanje

ČRNA PIKA IZVAJALCEM

Dom TVD Partizan na Mirni urejajo že tri leta. Trebanjska kulturna skupnost je zanj prispevala 1,7 milijona dinarjev, dom pa še vedno ni nared za večje prireditve. Zavlačevanje z dokončanjem del bove v oči, skupščino kulturne skupnosti pa jezi, ker ji izvajalci ne dajo poročila o porabi deleža kulturne skupnosti. Na seji 15. decembra so pogladi ugotovitev, da je skupščina pri tej naložbi pokazala odprto srce v prepričanju, da bo obnovljeni in preurejeni mirenski dom prvi neoporečni kulturni prostor v občini.

KOMENTIRAN KONCERT HARFISTKE – Izvedene skladbe in instrument je harfistka Pavla Uršič na sobotnem koncertu v sevniški Lisci približala poslušalcem tudi z neposredno, preprosto in vsem razumljivo besedo.

HARFISTKA URŠIČEVA V „LISCI“

V okviru vse številnejših akcij skupne kulturne komisije sevniške „Lisce“ je bil 15. decembra v tovarniški jedilnici koncert naše priznane harfistke Pavle Uršič. Z sama harfa je kot glasbilo nenaadno za takšno tovarniško sredino. Umetnica je nastop v tovarni nadse uspešno izkoristila za široko predstavitev glasbila, njegove zgodovine in izraznih možnosti od nastanka do najpodobnejših iskanj skladateljev. Odgovarjala je tudi na vprašanja obiskovalcev. Žal je to edinstveno priliko veliko Sevničanov zamudilo in je bil obisk dokaj pičel.

INTART V LJUBLJANI

Po 17 slovenskih in koroških ter 36 furiansko-italijanskih slikarjev in kiparjev sodeluje s svojimi stvaritvami na skupni razstavi, ki so jo pod imenom INTART odprli v soboto, 16. decembra, v ljubljanski Mestni galeriji in bo na ogled do 6. januarja prihodnje leto. To biennialno likovno prireditev so letos pripravili drugič, sodi pa med dosežke na področju umetnostnega sodelovanja med sosednjimi državami: med Slovenijo, Julijsko krajino in Koroško.

Mali kulturni barometer

RAZSTAVA „8 KONGRESOV ZKS“ – Razstava „Osem kongresov ZKS“, odprta v veliki razstavni dvorani novega muzeja NOB in ljudske revolucije v Novem mestu, bo na ogled tudi še nekaj tednov v januarju 1979. Bogato slikovno in napisano gradivo priča o rasti in razvijanju naše socialistične družbe in samoupravnih odnosov do današnjih dni, zato si razstavo vsekakor velja ogledati.

ZKO V PRETRESU – Izvršni odbor novomeške kulturne skupnosti je zadnje letošnje sejo, ki je bila 13. decembra, posvetil razpravi o organiziranosti in delovanju ZKO s posebnim poudarkom na amaterizmu. Menili so, da bi morala biti osrednja skrb posvečena razvoju in delovanju društva oziroma oblikam dejavnosti, v katere je moč vključiti kar največ občanov in v njih gojiti vsebino, ki ustreza sedanjemu času.

MARLJIVI GLEDALIŠČNIKI – Gledališka skupina Kulturnega društva Maks Henigman v Dolenjskih Toplicah, ki jo vodi Majda Zvan, je v zadnjih štirih letih naštevila

sedem odrskih del in z njimi nastopala v novomeški in drugih občinah. Igralci in drugo osebje – vseh je okoli 20 – se zbirajo v prostorih kulturnega doma v Dolenjskih Toplicah, kjer imajo tudi vaje.

DEVETNAJST NOVIM DRUŠTEV – V novomeški občini so v zadnjih treh letih in pol ustanovili devetnajst novih kulturnih društev, od tega štiri v krajevnih skupnostih in trinajst v osnovnih in srednjih šolah. Nova društva matljivo delujejo, razen na Uršnih selih in Dvoru, kjer še nista zaživeli.

KNJIŽEVNI LISTI – Na straneh Dela se je pojavila nova kulturna rubrika Književni listi. S to rubriko osrednji slovenski dnevnik zožuje vrzel, ki je toliko časa zijala v naši kulturi. Književni listi – izhajali bodo ob četrtkih – so namenjeni knjigi in vprašanjem, ki zadevajo njeno poslanstvo. Obravnavali bodo slovensko in jugoslovansko literarno tvornost, odpirali vpogled v knjižna snovanja drugih narodov, gojili kritiko, enakovredno pa obravnavali tudi neliterarne vrstne pisanja.

Sloveči mojstri iz „Albertine“

Izbor risb in akvarelov, ki jih hranijo na Duraju, bo v Novem mestu na ogled do 5. januarja – Na otvoritvi sta koncertirala pianist Andrej Jarc in violinist Franci Rizmal

Dunajska „Albertina“ je ena največjih in najboljših umetniških zbirk na svetu, hrani skoraj milijon risb in grafik (originalov) slovečih mojstrov od renesančnih časov dalje. Prve risbe za to zbirko je prispeval njen ustanovitelj vojvoda Albert von Sachsen – Teschen, zet cesarice Marije Terezije. Do leta 1780 je bil petnajst let kraljevi namestnik na Madžarskem, po letu 1792 pa generalni guverner avstrijske Nizozemske. Grafike, ki jih je pridobil „Albertina“, je daroval predvsem princ Evgen Savojski, zbirka pa je prevzela tudi številne Duererjeve moistrovine, ki jih je zbral cesar Rudolf II.

Od leta 1822 je „Albertina“ odprta za javnost. Leta 1919 je postala državna ustanova in se je združila z zbirko bakrorezov dunajske Dvorne biblioteke. Med grafičnimi mojstri vseh šol in dežel so med drugimi zastopani Leonardo da Vinci, Michelangelo, Rafael Santi, Duerer, Rubens, Rembrandt in drugi do Boucherja, Cezanna in Kandinskega. Originalne grafike so lahko razstavljene le krajši čas in še to ob posebej določenih umetni osvetljavi in klimatskih pogojih. To pomeni, da širšemu občinstvu niso dostopne. Da bi pa le-to ne bilo

Albrecht Duerer: AVTO-PORTRET TRINAJSTLETNEGA DUERERJA (1484) – risba s srebrnim svinčnikom.

prikrajšano za te stare moistrovine, so dali delati natančne kopije (faksimile). Odlično izdelani faksimili v celoti nadomestijo originale.

O slednjem se lahko prepričamo tudi v Novem mestu, kjer je v veliki dvorani Dolenjske galerije od torka, 12. decembra, odprta razstava 73 faksimiliranih risb in akvarelov, ki jih hrani grafična zbirka „Albertina“. Zbirko je za ogled v Sloveniji (do zdaj je gostovala v Kranju, Celju, Mariboru in Ajdovščini, po 5. januarju pa bo iz Novega mesta odpotovala v Ljubljano) posredoval Avstrijski kulturni inštitut v Zagrebu s sodelovanjem Narodne galerije v Ljubljani.

Ta „potujoči“ izbor faksimilov „Albertine“ želi slovenskim ljubiteljem likovne umetnosti pokazati nekaj najlepših risb in akvarelov od 15. do začetka 20. stoletja in med njimi moistrovine nekaterih najpomembnejših ustvarjalcev od renesanse do secesije. Kot je poudaril inž. arh. Jovo Grobovec na otvoritvi v Dolenjski galeriji, je v izboru največ del, ki so mojstrom kasneje služila kot predloge za kompozicije na velikih platnih.

Z največ deli je na razstavi zastopan Albrecht Duerer – s 24.. Med temi vzbuja pozornost grafika – avtoportret slikarja, ko je imel vsega trinajst let. Sledijo: Hans Baldung Grien, Rafael Santi, Michelangelo Buonarroti, Marco Basaiti, Fra Bartolommeo in Bernardino Luini s po eno risbo ali akvarelo (vsi ti so

bili tudi Duererjevi sodobniki). Potem srečamo imena: Rubensa in Rembrandta (s po 4 deli), Rembrandtovo šolo (dvoje del), Lorraina in Natoira (s po 3 deli), Boucherja in Greuza (po eno delo), Fargonarda (4), Roberta (1), Auberta (2), Moreauja (1) pa Guarina (1), Camilla Corota (1), Ingesa (1), Milleta (1), Degasa (1) in Renoira (1), edina v tej vrsti, ki sta ustvarjala in se jima je življenje izteklo v 20. stoletju. Gre torej za imena, brez katerih si ne moremo zamisliti posameznih slikarskih obdobij skozi stoletja in pomenijo nosilne stebre v stavbi, ki ji pravimo likovna umetnost novega veka.

Obiskovalci, ki so se udeležili otvoritve, so bili deležni tudi izjemnega glasbenega spreda. Pianist Andrej Jarc, novomeški rojak iz Ljubljane, in violinist Franci Rizmal, doma iz Žalca, sta na koncertu izvedla nekaj Corelljevih in Kreislerjevih skladb za klavir in violino, a tako dopadljivo, da so bili poslušalci deležni še dodatka.

I. Z.

Čirovič in Matoh v Kranjski gori

Kmalu bosta razstavljala tudi na Primorskem

Ribniški slikarski par iz vrst mlade generacije, Milan Čirovič in Dušan Matoh, je 15. decembra odprl razstavo svojih del v prostorih hotela „Kompas“ v Kranjski gori. Pokrovitelj razstave, ki bo trajala do 15. januarja, je ribniška kulturna skupnost.

Kritika je že nekajkrat ugodno ocenila dela teh dveh slikarjev, ki sodelujeta že od leta 1973. Doslej sta skupaj razstavljala v Ribnici in Ljubljani, po Kranjski gori pa bosta razstavljala na Primorskem.

Čirovič upodablja, oziroma prikazuje le motive iz svoje domovine Črne gore. Slika ljudi, surovo naravo in dogajanja iz teh krajev. Tudi Matoh slika le motive iz svojega kraja, vse kar je povezano z ribniškimi kraji, suho robo in ljudsko ornametiko.

Slikarja sta samouka in si želita, da bi pritegnila v Ribnico čimveč mladih slikarjev ter nato tu ustanovila slikarski klub.

M. GLAVONJIČ

PRIZNANJE TONETU KNEZU

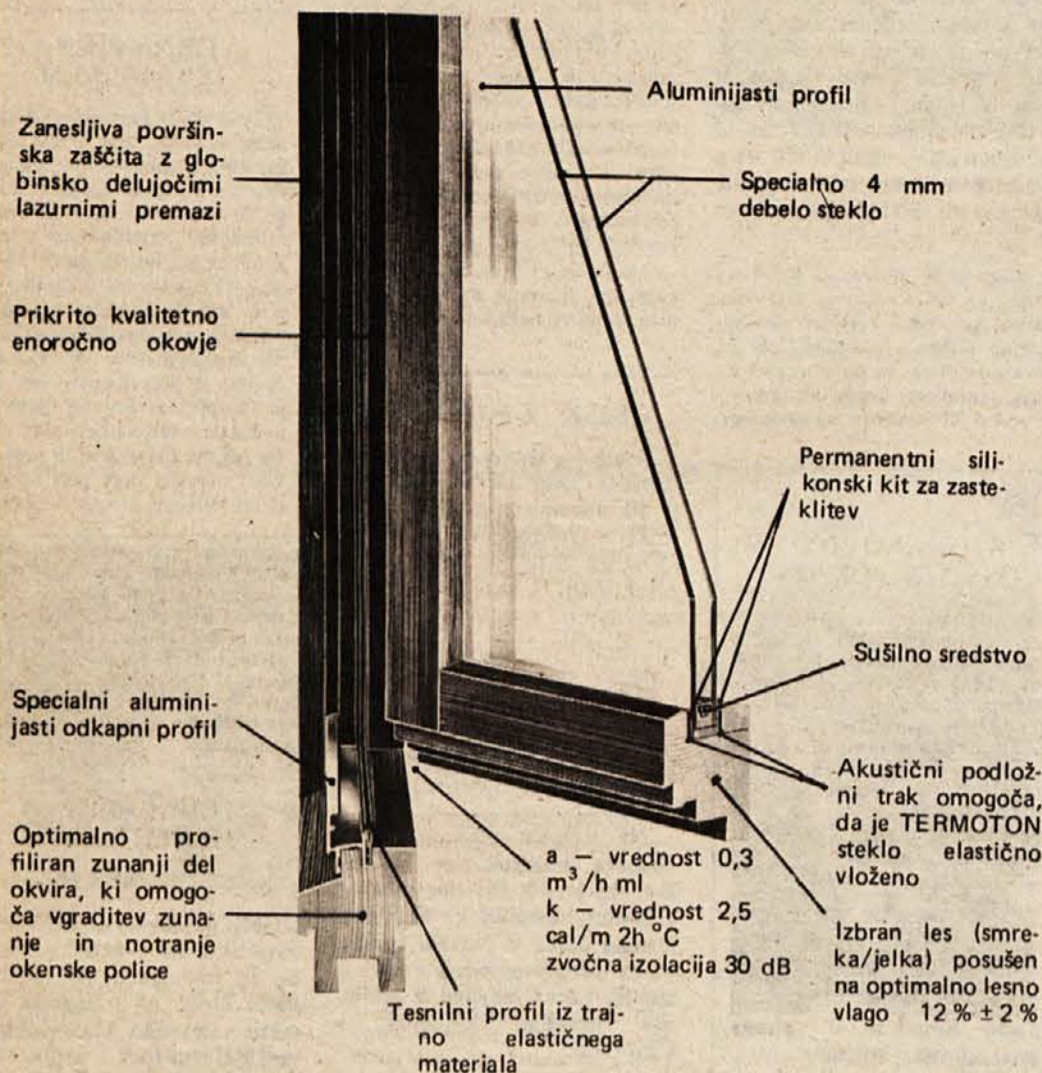
Znani novomeški arheolog in publicist Tone Knez, kustos v Dolenjskem muzeju, je bil za svoje dolgoletno raziskovalno in publicistično delo, s katerim se je uveljavil tudi v tujini, nedavno izvoljen za dopisnega člana nemškega Arheološkega inštituta v Berlinu. To je pomembno mednarodno priznanje strokovnjaku, ki že dolga leta deluje kot arheolog in publicist na Dolenjskem in čigar nemajhna zasluga je, da je postala novomeška prazgodovina popularna doma in v tujini.

V SOBOTO PREDSTAVITEV

Izšla je druga letošnja številka „Samorastniške besede“. Njen izid bodo počastili z besedno-glasbenim večerom v soboto, 23. decembra, v avli trebanjske osnovne šole. „Samorastniška beseda“ je tokrat najboljše: na 48 straneh objavlja pesniške in prozne stvaritve 29 avtorjev. Od tega se jih 21 prvič predstavlja. Revija, ki jo ureja razširjeni uredniški odbor, je namreč pritegnila k sodelovanju sodelavce iz vse Slovenije, s tem pa tudi nakazala, da hoče postati odmevna in tudi upoštevana zunaj meja trebanjske občine in dolenjske regije.

NOVI PROGRAM OKEN IN BALKONSKIH VRAT
JELOBOR 78 S TERMOIZOLACIJSKIM STEKLOM

TERMOTON

PRODAJNA MESTA Z NOVIM PROGRAMOM:

ŠKOFJA LOKA tel. (064) 61-361
 ZAGREB – Sesevete tel. (041) 253-259

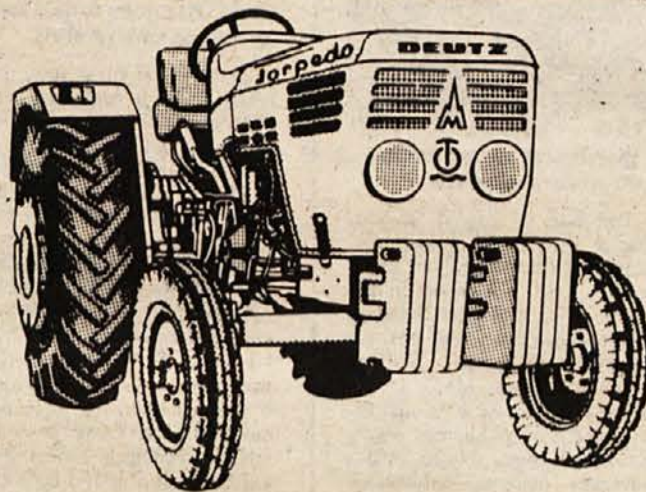
JELOVICA lesna industrija, ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58,
 tel. (064) 61-361

Torpedo

**TRAKTORJI 4006 IN
 7206 40 IN 70 KM**

Močni traktorji z velikim učinkom in malo porabo goriva so izdelani po licenci DEUTZ.

Motor je zračno hlajen, z dolgo življenjsko dobo. Enostavno vzdrževanje in vsestranska uporabnost. Rezervni deli in servis zagantirani.

Prodaja: Agrotehnika Ljubljana, Titova 38 s prodajnimi mesti še v: Celju, Mariboru, M. Soboti, Lendavi, Ljutomeru, Škofji Loki, Poreču, Žminju in Buzetu.

TRGOVSKA
 PROIZVODNA
 IN SERVISNA
 DELOVNA
 ORGANIZACIJA

agrotehnika
 LJUBLJANA o. s. o.

TOZO
 Agromehanizacija
 trgovina

KUPON

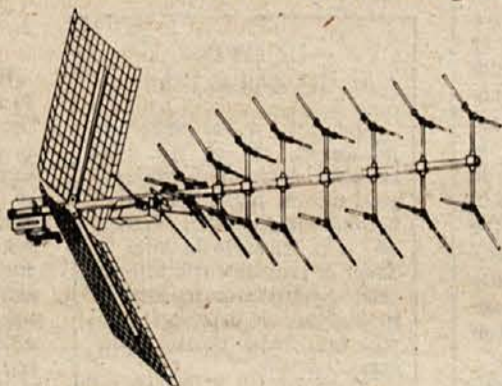
S tem odrezkom kupona zahtevajte prospektni material in cene od prodajalca v navedenih krajih.

Ime in priimek: .....
 Ulica, št.: .....
 Št. pošte, pošta: .....

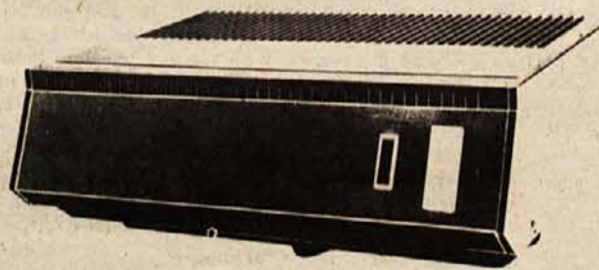
TUDI TELEVIZORJU LAHKO DAMO DARILO

TV ANTENA SPECTRA COLOR

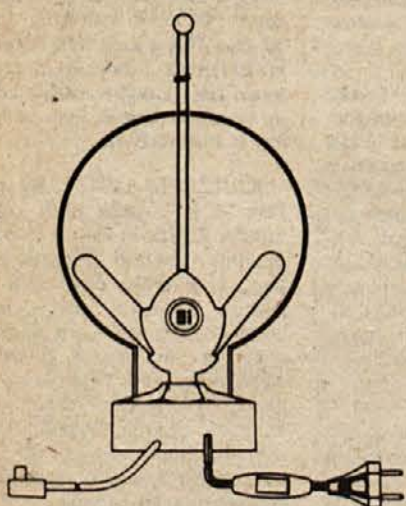
	Področje	Kanali	Ojačanje	Odnos naprej - nazaj	Kot sprejema	Priključna impedanca
TVSC 53	F V (UHV)	25 - 60	14 - 18	25	29°	240 - 300
TVSC 43	F IV (UHF)	21 - 37	14 - 18	25	29°	240 - 300

TV STABILIZATOR – COLOR TVS – 707 C

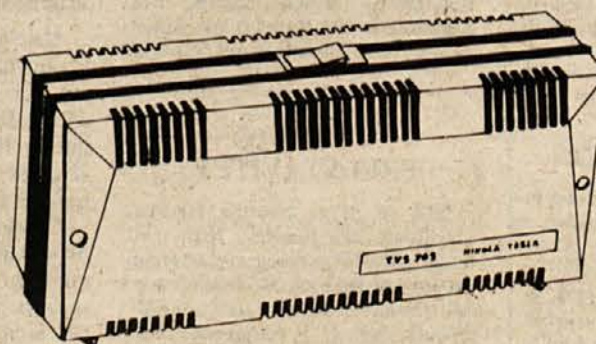
Stabilizator napetosti varuje pred okvarami drag barvni televizijski sprejemnik pri znižani ali zvišani napetosti električnega omrežja. Izveden je na elektromagnetnem principu in impregniran s poliestrsko smolo. Vgrajen je v ohišje iz temperaturno visoko odporne plastične mase. Opremljen je s preklopnikom za omrežno napetost 220/110 V in indikatorsko žarnico – tlilko. Vhodna (priključna) napetost stabilizatorja 220/110 V, 50 Hz. Izhodna (stabilizirana) napetost 220/110 V, 50 Hz. Stabilizator je namenjen za barvne televizorje, ki so predvideni za napetost 220/110 V, 50 Hz. Nominalna obremenitev 400 VA in 250 VA.

SOBNA TV ANTENA Z OJAČEVALCEM SAPI – 501

SPREJEMNA PODROČJA: F I, UKV, F III, F IV/V
 FREKVENČNI OBSEG SPREJEMA: 45 - 860 MHz
 OJAČANJE: 9 dB
 IZHODNI PRIKLJUČEK: Koaksialni 75 Ω (OHMOV)
 NAPAJANJE: 220 V/50 Hz
 IZVEDBA V TREH BARVAH: BELI, RDEČI IN ČRNI

TV STABILIZATOR (ČRNO – BELI) TVS – 709

Stabilizator omogoča pravilno delovanje vašega televizijskega sprejemnika ne glede na spremembe napetosti napajalnega električnega omrežja. Stabilizator je vgrajen v ohišje iz temperaturno visoko odporne plastike. Na posebno zahtevo lahko dobavljamo tudi stabilizator z nominalno obremenitvijo 200 VA. Vhodna (priključna) napetost stabilizatorja 220 V/50 Hz. Izhodna napetost stabilizatorja: namenjen je televizijskim sprejemnikom za omrežno napetost 220 V/50 Hz. Nominalna obremenitev 130 VA.

Množičnost v povojih

Osemnajste delavske športne igre novomeške občine, ki so jih zaključili s podelitvijo medalj in pokalov minuli teden, so dokazale, da so v športno-rekreacijski najbolj razviti dolenski občini v zadnjem letu naredili bistven korak naprej, korak, za katerega so zagotovo najbolj zaslužni solani organizatorji rekreacije. Ta čas jih je v občini nekaj več kot dvajset, predstavljajo pa posadko, ki je pri svojem telesnokulturnem poslanstvu še vedno precej osamljena.

Navzlic težkemu delu, ki svojih sadov ne pokaže po letu ali dveh, so organizatorji poskrbeli, da na igrišča zavija vse več ljudi. Še pred leti smo na dolenskih športnih igrah vedno videli domačine in iste obraze. Medalje so bile že pred začetkom iger takorekoč oddane. Tisti, za katere so bile igre organizirane, so rekreacijo

doživljali še naprej ob robnih igriščih.

Ugotavljamo, da je glede rekreacije najboljše v novomeški občini. Tudi na oni strani Gorjanec jih poznajo. V Metliki trdijo, da nad njimi stoji vprašaj. Bolje je v črnomaljski občini. Na igrišča pride pre malo delavcev in delavk. Kočevci so na boljšem, da so daleč od množičnosti, pa ugotavljajo v sevniški občini. Pred slabim letom so zatirjali, da kolektivni in njihove sindikalne organizacije malo mislijo na delavski šport. Od okoli 4.300 zaposlenih nekajkrat na leto za uro ali dve obleče dres le okoli 350 delavcev. Čas je, da v občini prenehajo ugotavljati in se lotijo akcij.

Potemtakem bi morale dolenske občine po novomeški poti, čeravno ta v republiškem merilu še zdaleč ne velja za zgled.

J. P.

Za konec dvesto štirje koši

Visoka zmaga Novomeščanov v zadnjem kolu predtekmovanja – V finalu tudi „Beti“ in Novo mesto – Kočevje do prvih točk v zadnjem srečanju z Lesonitom

Košarkarske moške ekipe, ki so nastopile v petih skupinah v predtekmovanju, so odigrale zadnje kolo. Že pred tem sta predstavnika z Dolenskega, „Beti“ in Novo mesto, vedela, da sta se uvrstila v zaključno tekmovanje, medtem ko mladim Kočevjarjem podvig ni uspel.

Tako bosta v republiškem finalu iz A skupine nastopili vrsti „Beti“ in Novoga mesta, iz B Domžale ter Tomo ali Koper (odločila bo tretja tekma), iz skupine C Branik in Rudar, iz D Ježica in Fructal ter iz

E Triglav ter Elektra ali Litija-Zagorje (še ena tekma). Rezultati zadnjih dveh kol:

BETI-KONUS
103:86 (45:38)

Domači košarkarji so v prvem polčasu igrali neorganizirano, slabo so zaključevali akcije, tako da sta vrsti odšli k odmoru pri zelo izenačenem rezultatu. V nadaljevanju se je razigral domačin Medek in Beti je do novih točk prišla dokaj zanesljivo.

Beti: Grižič 4, Medek 43, Grbec 12, Einsidler 6, Šviger 9, Sahmič 22, Kremesec 7.

TRNOVO – NOVO MESTO
74:78 (38:38)

V dokaj nezanimivi prvenstveni tekmi so Novomeščani večji del tekme igrali z mlajšimi košarkarji in navzlic temu zasluženo dobili srečanje s Tmovim.

DOMŽALE – KOČEVJE
110:101 (54:46)

Dolenjci so v Domžalah z dobro igro presenetili. Domačim igralcem so bili vse čas enakovredni nasprotnik, zlasti v drugem polčasu, ki so ga izgubili samo za točko.

NOVO MESTO – ZLATOROG
139:65 (76:32)

Pravzaprav je bilo zadnje srečanje v predtekmovanju igra mačke z mišjo. Gostje so bili preslab nasprotnik, tako da je okoli 200 gledalcev videlo zanesljivo in rekordno zmago

KRŠKO: 1. BREŽICE

Občinski sindikalni svet Krško je v počastitev dneva JLA pripravil tradicionalno medobčinsko športno srečanje. Rezultati – odbojka: 1. Gamizon Cerklje, 2. Brežice, 3. Krško; šah: 1. Sevnica, 2. Krško, 3. G. Cerklje; streljanje: 1. Sevnica, 2. Brežice, 3. Krško; kegljanje: 1. Krško, 2. Sevnica, 3. Brežice; namizni tenis: 1. Brežice, 2. G. Cerklje, 3. Krško. Končni vrstni red: 1. Brežice (najmanj negativnih točk), 2. Sevnica, 3. Krško, 4. Gamizon Cerklje. Prihodnje medobčinsko srečanje bo v Sevnici.

J. BLAS

RIBNICA ZMAGALA

V Novem mestu je bilo v počastitev dneva JLA 6. prvenstvo ljubljanskega armadnega območja v kegljanju. Na dobro pripravljenem in zanimivem tekmovanju je nastopilo več kot 60 vojakov, aktivnih starešin in v JLA zaposlenih občanov. Nastopili so posamično, v parih in ekipno.

Rezultati-ekipno: 1. Ribnica 3270, 2. Ljubljana I 3265, 3. Ljubljana II 3254; dvojice: Čulič-Todosovski (Ljubljana) 1670, 2. Radivojevič-Radulović (Ribnica) 1668; posamično: 1. Radulović (Ribnica) 869 itd.

NAJBOLJ PRILJUBLJENA KOŠARKA – V okviru podboškega športnega društva deluje precej disciplin, vendar je košarkarska sekcija najbolj priljubljena. Na sliki so člani najboljše športne ekipe iz Podbočja, ki že vrsto let uspešno igrajo v dolenski košarkarski ligi.

Kočevke zamudile priložnost

Novinke v ligi so v odločilnem nizu s Koprom vodile 7:0, a so ga izgubile – Nova zmaga Novomeščanov – Lep boj med Žužemberčani in Kamnikom

V minulem kolu slovenskih odbojkarških lig vrste z Dolenskega razen Novomeščanov niso imele uspeha. Izgubljale so vse po vrsti, lahko pa bi presenetili Trebanjci pa tudi Kočevke, ki so doživele kar dva poraza. Z novo zmago so Novomeščani na petem mestu, Žužemberčani so takoj za njimi, pete pa so tudi Kočevke.

TREBNJE – JAMA
2:3 (-10, 11, 14, -7, 0)

V 8. kolu bi Trebanjci lahko pripravili lepo presenečenje. Prvi set so izgubili predvsem zaradi živčnosti, v nadaljevanju pa so z zbrano igro dva seta celo dobili. Napake iz prvega niza niso mogli popraviti, kajti gostje so igrali vse boljše in brez težav osvojili odlična seta.

Trebnje: Silva, Pavlin, Novak, Kolenc, Zupančič, Slak, Žlajpah.

ZUŽEMBERK – KAMNIK
0:3 (-12, -14, -8)

Kamničani, ki so ta čas med najboljšimi v republiki, so povedli kar z 12:0. Vendar se borbeni Suhokrajinci niso predali. Začeli so igrati kot prerajeni in rezultat celo izenačili. Z malo več sreče bi prvi niz lahko celo dobili. Izredno lepo igro sta ekipi pokazali v drugem nizu: Žužemberčani so imeli že zaključno žogo, a niso znali izkoristiti lepe prednosti. V nadaljevanju se dobrim Kamničanom niso več

upirali in zanimivo srečanje so zasluženo dobili gostje.

Zužemberk: Kosmina, Brulec, Skrbe, M. Plut, Kolarič, Z. Plut, Muihč, Pršina, Fric.

šah

MILIČ ZA DECEMBER

Na zadnjem letošnjem hitropoteznem šahovskem turnirju novomeškega šahovskega kluba je zmagal Milič, ki je zbral ravno toliko točk kot Stokanović (8). Tone Škerlj je bil tretji (7), Mirko Golobič četrti (6,5) itd.

STOKANOVIC OSVOJIL POKAL

Po hitropoteznem turnirju za mesec december je v zadnjem ciklusu hitropoteznih prvenstev novomeškega šahovskega kluba zmagal Marjan Stokanović. V ciklusu september – december je zbral 150,67 točk. Za njim so se uvrstili: Milič 144,80, T. Škerlj 130,59, M. Golobič 125,86 (vsi po štiri nastope), Poredoš 80,50 (3 nastopi), Pucelj 71,25 (2), Istenič 65,92 (4), Božović 52,50 (2) itd.

ŠAH: PRVENSTVO NOVEGA MESTA

Šahovski klub Novo mesto razpisuje prvenstvo mesta. Pravico udeležbe imajo vsi prvokategorijski, mladinci Borut Škerlj in Mirko Golobič ter najboljši drugo kategorijski. Organizatorji kluba bodo prijave sprejemali do 26. decembra, ko bo žrebanje. Prvenstvo se bo začelo istega dne ob 17.30, in sicer v prostorih šahovskega kluba.

ZANIMIVI KATEGORNIŠKI TURNIRJI

Novomeški šahovski klub je že pred časom pripravil kategorniški turnirje, ki se bodo v kratkem končali. Na tretjem kategorniškem turnirju je trenutni vrstni red naslednji: 1. do 2. Lončaričev in Škerlj 4,5 (2), 3. M. Škerlj 4 (1), 4. Hrovatič 3,5 (2), 5. Kastelic 3 (1); na četrtokategorniškem: 1. J. Lončaričev 5 (1), 2. dr. Lapajne 5, 3. do 4. Bihar in Veljkovič 5, R. Oljih 1,5 (2) itd.; na turnirju brez kategorij: 1. Brajkovič 5 (3), 2. do 4. Šavelj, Vene in Zupančič 5 (2), 5. B. Bihar 5 itd.

NOVO MESTO PRVO

Pred časom so se končali boji kadetskih nogometnih reprezentanc dolenske regije. Tekmovanje je potekalo brez zastojev, v 10 kolidih prvenstva pa so največ znanja pokazali Novomeščani in Kočevci.

Končni vrstni red: 1. Novo mesto 13 točk, 2. Kočevje 11 točk, 3. Bela krajina 10, 4. Ivančna gorica 4 in 5. Grosuplje 2 točki.

V ženski slovenski rokometni ligi so za prijetno presenečenje poskrbele igralkice iz Kočevja – Trener Ivan Žerjav previden pri napovedih

Le malokdo v mestu ob Rinži je pričakoval, da se igralkice iz Kočevja v slovenski rokometni ligi lahko povzpnejo v vrh lestvice. Varovanke trenerja Ivana Žerjava pa so v jesenskem delu v konkurenci desetih klubov odlično igrale in so po prvem delu na vrhu prvenstvene tabele. Takoj za njimi so igralkice iz Preddvora, v začetku prvenstva favoritinje za prvo mesto.

Kronist ženskega kočevskega rokometca je zapisal, da je uspeh te v ligi najmlajše rokometne ekipe bliskovit. Dekleta so bile najprej pionirske prvakinje, uspešne so bile tudi v mladinski konkurenci, nato so se uvrstile v republiško ligo. Pred

GOLEŠ VODI

Trebanjski kegljači so organizirali prvenstvo kluba in po prvih štirih nastopih zanesljivo vodi Niko Goleš s 3285 podrtimi keglji. Sledita Gričar in Lavrič. Pri starejših članih igra zelo dobro Maraž, pri ženskah pa Bukovčeva.

INLES – LAO
36:41 (16:18)

Obe ekipi, ki sta se pripravljali za zahtevne nastope na 11. tradicionalnem rokometnem turnirju v počastitev dneva JLA, sta odigrali trening tekmo. V izredno zanimivem srečanju, ki se je odlikovalo po lepih akcijah in številnih zadetkih, so zasluženo zmagali reprezentanti LAO. Pri domačih so bili najbolj učinkoviti Radič (9), Križman in Majc (8), pri vojakih pa Goršek (14), Pavičević (10) in Živkovič (8). M. G.

PLAMEN: NOVO MESTO 1:3

V odbojki rutina pogosto zmaguje nad mladostno zagnanostjo. Četudi je bila novomeška že tako okrnjena ekipa zaradi neodgovornih posameznikov iz prve postave tokrat se bolj prizadeta, je vendarle z dokajšnjo lahkoto v Kropi premagala neizkušene domačine s 3:1 (-11, 16, 5, 10). Za Novo mesto so nastopili: Babnik, Goleš, Primc, Losič, Medle, Vernig in Legan. Eno kolo pred prekinitvijo prvenstva je Novo mesto s 4 zmagami in 4 porazi v sredini lestvice pred Žužemberkom, ki ima 3 zmage, Plamenom, ki ima eno, in Trebnjim, ki je še brez zmage. V soboto se bo Novo mesto pomerilo doma z jeseniškim Zelenjarjem.

GOLOVEC – KOČEVJE
3:0 (11, 9, 4)

V srečanju s Celjankami so imele Kočevke slab dan, povrhu vsega pa so domačinke igrale zelo dobro, tako da jim gostje niso bile dorasle. Premoči igralke Golovca je prišla do izraza v tretjem nizu, ko so Kočevke zbrale le štiri točke.

Kočevje: Jakopin, Kljun, Verbič, Širaj, Legan, Lapuh, Pogorelec, Ličan, Stopar.

KOČEVJE – KOPER
2:3 (11, 14, -13, -7, -15)

Domačinke so pošteno namučile vrstnice iz Kopra, ki se potegujejo za republiški naslov. Gostje so v prvih dveh nizih morale priznati premoči domačink, v nadaljevanju, ko so Kočevke popustile, pa so rezultat izenačile. Odločilni niz so domačinke odlično začele. Povedle so kar 7:0, in ko je kazalo, da bodo poskrbele za presenečenje, je zmaga splavala po vodi. Srečanje so tesno izgubile po dveh urah izenačenega in lepega boja.

Kočevje: Klun, Verbič, Širaj, Jakopin, Špolar, Legan, Vidmar, Lapuh, Pogorelec, Ličan in Stopar.

šport

NOVOMEŠČANI NAJBOLJSI

Ne kegljašcu na Loki v Novem mestu se je začelo ekipno prvenstvo Dolenskega. Po prvem kolu so na čelu tekmovalci Novoga mesta, z dobro igro pa so presenetili Metličani. Trenutni vrstni red: Novo mesto 5910 podrtih kegljev, Metlika 4859, Mercator 4807 itd. Najboljši posamezniki: Blažič (Novo mesto) 878, N. Badovinac (Metlika) 856, Jarc (Novo mesto) 853 itd.

N. G.

RIBIČ POSTAVIL NOV OBČINSKI REKORD

Minuli ponedeljek so novomeški strelci pripravili v počastitev dneva JLA tradicionalno streljanje z zračno puško. Na njem je Jože Ribič popravil 12 let star občinski rekord Janeza Šepca (186 krogov).

Vrstni red: 1. Ribič 191 krogov, 2. Fink 174, 3. Zupančič 169 itd. Ekipno je bila prva ekipa ZRVS, slede: starešine garnizije, upokojeni starešine itd.

CUGELJ IN MEDLETOVA

Novomeška občinska strelska zveza je pripravila 10. decembra medobčinsko tekmovanje s serijsko zračno puško, s katerim so tekmovalci počastili dan JLA. Pri moških in ženskah so zmagali Novomeščani, drugo in tretje mesto pa so v moški konkurenci zasedli Črnomaljci in Trebanjci, pri ženskah pa strelke iz Duge Rese in Črnomlja. Najboljši strelca je bil Cugelj (Trebnje), pri ženskah pa Medletova (Novo mesto).

JESENSKE ŠAMPIONKE – Čeravno je vrsta kočevskih rokometne ekipe po eni izmed zmag. (Foto: M. Glavonjič)

Vrh krojijo šestnajstletnice

V ženski slovenski rokometni ligi so za prijetno presenečenje poskrbele igralkice iz Kočevja – Trener Ivan Žerjav previden pri napovedih

Le malokdo v mestu ob Rinži je pričakoval, da se igralkice iz Kočevja v slovenski rokometni ligi lahko povzpnejo v vrh lestvice. Varovanke trenerja Ivana Žerjava pa so v jesenskem delu v konkurenci desetih klubov odlično igrale in so po prvem delu na vrhu prvenstvene tabele. Takoj za njimi so igralkice iz Preddvora, v začetku prvenstva favoritinje za prvo mesto.

Kronist ženskega kočevskega rokometca je zapisal, da je uspeh te v ligi najmlajše rokometne ekipe bliskovit. Dekleta so bile najprej pionirske prvakinje, uspešne so bile tudi v mladinski konkurenci, nato so se uvrstile v republiško ligo. Pred

GOLEŠ VODI

Trebanjski kegljači so organizirali prvenstvo kluba in po prvih štirih nastopih zanesljivo vodi Niko Goleš s 3285 podrtimi keglji. Sledita Gričar in Lavrič. Pri starejših članih igra zelo dobro Maraž, pri ženskah pa Bukovčeva.

INLES – LAO
36:41 (16:18)

Obe ekipi, ki sta se pripravljali za zahtevne nastope na 11. tradicionalnem rokometnem turnirju v počastitev dneva JLA, sta odigrali trening tekmo. V izredno zanimivem srečanju, ki se je odlikovalo po lepih akcijah in številnih zadetkih, so zasluženo zmagali reprezentanti LAO. Pri domačih so bili najbolj učinkoviti Radič (9), Križman in Majc (8), pri vojakih pa Goršek (14), Pavičević (10) in Živkovič (8). M. G.

začetkom prvenstva je vodstvo kluba upalo, da bodo dekleta po prvem delu vsaj tretje. Ker so se na novo tekmovalno sezono dobro pripravljale in v prvih kolidih brez težav zmagovale, so nekateri po tistem upali na drugo mesto, zlasti zato, ker so imele Kočevke naugoden žreb in so se že v začetku pomerile v glavnem z vrstami, ki so se potegovale za najboljša mesta. Premagovale so vse po vrsti in po zadnji zmagi zasluženo vodijo.

„Menim, da smo v prvih tekmah izpolnili vse zastavljene načrte, zato tak uspeh. V nadaljevanju je vrsta, ki je v povprečju stara komaj šestnajst let,“ je dejal trener Ivan Žerjav. „Malo popustila, kar je povsem razumljivo. Naše rokometnice so sicer dobre, a za zahtevne boje v močni ligi je premalo izkušene. Zato je vsaka napoved, kako bo v nadaljevanju, negotova.“

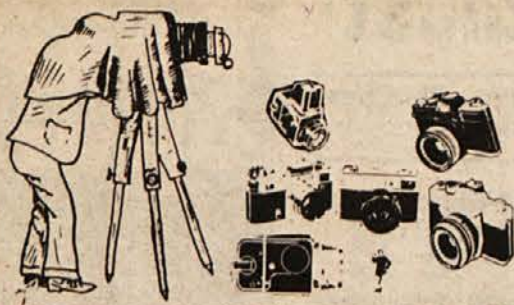
Nedvomno je težko zapisati, katera igralka je najbolj zaslužna za nenečani kočevski uspeh. Najbolj pošteno je, da zapišemo, da so se izkazale prav vse, tudi rezervne igralkice, ki so imele v minulem prvenstvu veliko možnosti za nastope. Vsekakor pa ne moremo mimo Jeričeve, najbolj izkušene igralkice, Mišmaševce, odlične organizatorke, pa Benkove, Vardijanove, ki sta se izka-

ŠPORT OD TU IN TAM

TREBNJE – V počastitev dneva JLA je strelska zveza v sodelovanju z občinskim štabom TO pripravila tekmo v streljanju z zračno puško. Nastopilo je 11 ekip.

Rezultati, člani: 1. SD Trebnje 668 krogov, 2. OŠTO 489, 3. LD Dobrič 467; posamezno: 1. Prpar 173, 2. Cugelj 173, 3. Maraž 169; mladinci: 1. Trebnje I 599, 2. Trebnje II 574, 3. OK ZSMS 291; posamezno: 1. Kapa 164, 2. Huč 160, 3. Progar 158; pionirji: 1. Trebnje I 581; posamezno: 1. Godnjavec 161, 2. Kapa 159, 3. Strajnar 138 itd. (J. P.)

KOČEVJE – Pred kratkim se je v Kočevju končal turnir pionirskih nogometnih reprezentanc. Ekipa osnovne šole iz Fare je pod vodstvom trenerja Mirana Petovarja že drugič zapored osvojila prvo mesto in dobila lep pokal. Za njo so se uvrstili NK Kočevje, OS Kočevje in druge ekipe. (J. G.)

tisti hip

PROTI NESKONČNOSTI — Tak naslov je dal svoji fotografiji Janez Papež iz Kočevja, sicer naš dokaj redni gost v rubriki TISTI HIP. Za objavo slike smo se odločili predvsem zato, da bi dali poguma vsem tistim, ki s svojimi fotografskimi kamerami ne vedo kaj početi. Papeževa fotografija je namreč lep primer, da je treba le gledati, opazovati in videti. Janez Papež je opazil zoran polje, usmeril objektiv malo bolj proti tlem, da je nebo izginilo iz vidnega polja, izmeril svetlobo in pritisnil. Seveda je pri komponiranju posnetka pomislil na to, da mora zgradba slike težiti k nekemu namišljenemu središču. In ker ga je postavil zunaj vidnega polja posnetka, je lahko fotografiji dal malce mistični naslov. K posrečenemu posnetku lahko zapišemo le to, da bi bil ob uporabi objektiv krajše goriščne razdalje še bolj učinkovit. Daljave bi objektiv bolj širokega kota še raztegnil, hkrati pa prednjemu planu omogočil ostrino. Ob primerno zaprti zaslonki seveda!

PO SVETU OKOLI

NESRAMNOST PA TAKA! — Zaradi nesramnega obnašanja so Trevorju Edwardsu iz Newcastlea na Tynsi dosodili 50 funtov globe. Anglež je namreč predrzno lajal na psa. Pa ko bi vsaj na navadnega! Ne, lotil se je policijskega. Kdo ve, kaj mu je z lajanjem povedal? Kaj lepega o njegovih gospodarjih najbrž ne.

OBSEŽNA TEMA — O dobrem najbrž tudi ni govoril študent Douglas Wenta, ki si je za temo svojega govora v parku Hyde v Londonu izbral korupcijo, se pravi podkupovanje uradnih oseb. Menda je bil njegov govor zelo zanimiv, nekdo pa je dejal ob njem, da ni na svetu nič novega.

TEHNIKA LAŽE — Če ste bolj okrogle sorte in vam odvečni kilogrami belijo lase, je najbolje, da si tehniko prenese na severni ali južni zemeljski pol; tam namreč tehnika pokaže precej manj.

PREVEČ SMETI — Mestni očetje ameriškega mesteca Kalamazoo so sklenili, da bodo svoj kraj počistili, in začeli so izplačevati posebne denarne nagrade za vsako vrečko smeti. Za nekaj ljudi se je ob tej odločitvi mestnih očetov pokazala lepa prilžnost: začeli so voziti smeti iz sosednjih krajev in tako naredili uslugo krajanom bližnjih mest in svojemu žepu.

TOBAČNI IZSTRELKI — Vsem našim profesorjem, ki se bore s tobačnimi razvadami učencev, v tolažbo: v Oregonu večina učencev ne kadi, ampak žveči tobak. Dobro prežvečene ostanke pa z marljivostjo in natančnostjo pljuvajo po tleh, po zidovih in celo po stropih. Kaj ni pri nas kar lepo?

FILATELISTI — Kot so objavili odgovorni ljudje pri ameriški pošti, so Američani postali pravi filatelisti. Pri avtomatski obdelavi poštnih pošiljk se namreč rado pripeti, da avtomat znak ne ožigosa; priložnostni filatelisti seveda ne ožigosane znamke še enkrat uporabijo. Menda znaša iguba zaradi priložnostnih filatelilstov okoli 70 milijonov dolarjev.

Ni edini tak primer

Množični samomori v zgodovini — Zadnji pred gvajanskim pred 33 leti

Množični samomor v utopistični sekci Tempelj ljudstva, ki je vznemiril svetovno javnost, ni edin primer takšnega ravnanja v zgodovini. Leta 73 so prebivalci židovske utrdbe Masada naredili skupinski samomor, da bi jih oblegujoče rimske vojske ne dobile živih v roke. Takrat je 960 mož, žena in otrok umrlo od lastne roke. Vendar je bil motiv za samomor plemenitejši: branilci so raje izbrali smrt kot suženjstvo.

Zgodovina pozna tudi nenavadno veliko število samomorov med pripadniki ruske staroverske ločine v 17. stoletju. Staroverci so dosledno odklanjali liturgične novosti. V nekaj letih se je preko 20 tisoč kmetov iz protesta živih sežgalo.

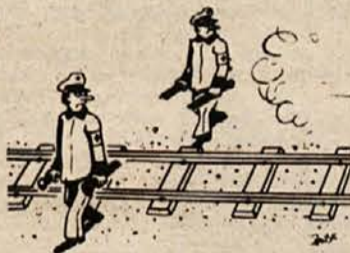
V Vzhodni Afriki so pripadniki plemena Maji Maji v času pred 1. svetovno vojno, ko je bila Tanganjika še nemška kolonija, tudi naredili neke vrste samomor.

Množično so se nastavljali nemškimi puškam in v vstaji so padli tisoči. Menda so jim plemenski vrači dejali, da bodo nemške krogle postale voda na prsih junakov.

Zadnji veliki množični samomor pred gvajanskim dogodkom pa se je pripetil na japonskem otoku Sajpan.

Ob koncu 2. svetovne vojne je več sto domačinov skočilo z obalnih pečin v smrt, ko so zvedeli, da se bliža ameriško vojno ladjeve.

Zanimivo je, da poznamo množične samomore tudi v živalskem svetu. Vendar gre pri živalih za nagonsko početje, pri človeku pa so v vseh znanih primerih odločali razumski premisleki.

Osnovna šola XV. SNOUB - BELOKRANJSKA v Metliki

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. ČIŠČENJE ŠOLSKIH PROSTOROV — popoldansko delo ali: ČIŠČENJE PROSTOROV IN POMOŽNA DELA V KUHINJI — oboje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoj: smisel za higieno in samostojno delo.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

2. VARSTVO PREDŠOLSKIH OTROK v otroškem vrtcu v dopoldanskem času

Delo za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu od 16. 1. 1979 do 9. 10. 1979) s polnim delovnim časom.

Pogoj: končana osnovna šola in smisel za delo z otroki.

3. NEGA DOJENČKOV V OTROŠKEM VRTCU v dopoldanskem času

Delo za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu v času od 10. 1. 1979 do 3. 10. 1979) s polnim delovnim časom.

Pogoj: končana srednja medicinska šola pediatrične ali splošne smeri (s smislom za delo z dojenčki).

Pismene prijave na objavljena prosta dela je treba poslati komisiji za delovna razmerja šole v 8 dneh po objavi tega oglasa.

Fotografija NLP; točneje Elijevega ognja okoli žuželke.

Leteči krožniki so žuželke

Ze znan pojav, Elijev ogenj, je razlaga za slovite NLP

Končno je od znanstvenikov le prišlo kolikor toliko razumljivo in doumljivo tolmačenje pojave neznanih letečih predmetov. NLP ali UFO, kot jih mednarodno označujejo, so že nekaj desetletij svojevrstna uganka, katere znanost ni znala rešiti; ni pa onemogočila tudi najbolj čudnih in skoraj neverjetnih razglabljanj o bistvu teh pojavov. Če bodo nadaljnje raziskave pokazale, da ima raziskovalec Frank B. Salisbury s svojo raziskovalno skupino prav, potem lahko razni Daenikeni prenehajo pisati svoje knjige. Salisbury namreč dokazuje, da svetleče se predmete v ozračju povzročajo roji insektov, ne pa neznani leteči predmeti neznanih mojstrov čudežnega tehnološkega znanja.

Pri poskusih so dokazali, da roji insektov v posebnih vremenskih okoliščinah povzročajo tako imenovani Elijev ogenj, žarenje in trepetanje svetlobe okoli nekaterih predmetov. Ker imajo žuželke oklepe, se rado pripeti, da ob srečanju roja žuželk in naelektrnega polja v ozračju pride do tega, da se okoli roja vžge Elijev ogenj. Za opazovalca ima pojav zaokrožen podoba; vidi svetleče se telo.

Raziskovalna skupina se seveda ni zadovoljila le z lastnimi poskusi. Natančno so preučili nekatere slavne primere opazovanja NLP in prišli do ugotovitve, da so ljudje množično opazili NLP prav v časih, ko so se od tal dvigali večji roji žuželk. Po domače rečeno; v naših krajih lahko pričakujemo opažanja NLP vedno takrat, ko nastopi tako imenovano kebrovo leto. Seveda se tako preproste in nezahtevne naloge ni lotil še nobeden od naših ufologov.

Če imajo zagovorniki te znanstvene hipoteze prav, bo v vrstah zagriženih ufologov gotovo nastalo veliko razočaranje.

Po mnenju psihologov pa ne tako razlago niso pripravljene tudi mnogi drugi navadno Zemljani, saj jim NLP pomenijo nekakšno novo vero.

Šaljive resnosti

O limonah in strahu

Čeprav so znanstvena raziskovanja resne zadeve, so včasih njihovi načini kaj nenavadni, če ne celo šaljivi.

Na eni od iowskih univerz so uvedli tečaj zavestnega opazovanja. Ta sposobnost je po mnenju učitelja K. Lasha pogoj za učenje. Najbolj zanimiva praktična vaja na tečaju je poizkus limono. Dvajset študentov mora izbrati po eno limono in jo imeti pri sebi noč in dan, je opazovati, otipavati in vonjati. Po dveh dneh, romance z limono" dajo študentje vse sadeže v vrečo in čez nekaj časa morajo vsak poiskati svojo kisljo prijateljico. Redko se zgodi, da kdo ne bi našel prave. Najbolj pogosto študentje prepoznajo limone s dotikom, eden pa je bil tako vesten pri opazovanju, da je izjavil: „Nobenega človeka ne poznam tako dobro kot limono.“

Skupina dušeslovnih znanstvenikov pa je hotela ugotoviti kaj se dogaja v človeku, ki se prvič spušča v praznino. Zato so nekega mladeniča seznanili z osnovami padalstva, ga opomnili pred skokom z večkilometrskimi višine, mu dali magnetofon in mu zabučali, naj kolikor le mogoče odlaša z odpiranjem padala ter glasno opiše vse podrobnosti, kako mu bo pri duši in kakšne misli mu bodo begale po glavi. Mladenič je srečno preстал padalski krst, ko pa so znanstveniki zavrteli magnetofonski trak, je bilo slišati le kričanje — aaaaaaahhhhh... Za polne hlače strahu dovolj zgovoren opis, ni kaj!

ST

25.

Obe ženski in stari K... čolnov, možje pa so se v naglo zavlekli proti toku, kjer so se skrili očem sovražnikje in kako bi najlaže... pa so nenadoma opazili, da... ca in njegova žena. Tako dajstvo, a bilo je že prejšledovali.

Dolenjski list pred 20 leti

Mešetarji znova nagajajo

SPET BOMO govorili o cenah. Najbrž ne zadnjikrat. Vrsta ljudi, mešetarji bi jim lahko rekli prej kot ljudje, znova nagajajo in škodujejo. Dvigajo cene in iščejo zaslužek. Zaslužek na račun potrošnika. Vseh mogočih zvijač se poslužujejo pri tem. Izgovarjajo se in bi bili radi čisti. Boljše je manjše zlo kot veliko. To je njihov izgovor in opravičilo. Dogovorjene so odkupne cene za živino in prašiče. Cene najvažnejših prehranskih proizvodov so določene. Javnost je bila na vse to opozorjena. Kljub temu ima tržna inšpekcija polne roke dela. Trinajst gospodarskih organizacij in šestnajst uslužbencev je bilo kaznovanih. Vrsta je dolga in grehi se ponavljajo.

PRED LETOM je začela Snaga že pobirati po mestu izpred hiš smeti, podobno kot v Ljubljani. Za odvoz smeti so gospodinje plačale vozniku to uslugo v denarju. Zadnje čase pa je to spet prenehalo. Zakaj? Vsaka hiša, vsako gospodinjstvo ima dnevno nekaj odpadkov in smeti. So hiše, kjer ni jame za odpadke. Zato so gospodinje prisiljene, da jih nosijo v Krko.

VSAKO LETO ob najmanjši suši primanjkuje vode v naših vodnjakih, ki so globiki do 20 metrov. Potem nam ne preostaja drugo, kot brento na hrbet, kad ali sod pa po vodo na Krko ali na precej oddaljen studenec, kjer je edini, toda precej močan izvir dobre vode v našem kraju. Omenjeni studenec pa je neurejen in skrajno nehigijenski; iz njega pije živina, pušča tam odpadke, razen tega pa še ljudje zajemajo vodo z ranimi lonci, vedri, škafi itd.

V NOVEM MESTU večina terenskih organizacij spi. Kakor medved v brlogu pozimi. Žal s to razliko, da medved prespi le zimo, nekatere terenske organizacije pa kar vse leto... Vendar pa to ne drži za vse. Terenska organizacija Irča vas je izjema.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 18. decembra 1958)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Igral je izborno in se srcom

(Nov nam) je bil na prvem glasbenem večeru, ki ga je priredila novomeška šola Glasbene Matice, pijanist gosp. Prohazka, ki je tudi sam komponist. Za mojstrom K. Hoffmeistrom, ki je bil pri lanskih večerih, je pač težko nastopati, a naša rahla bojazen je bila čisto neupravičena. Poznati je sicer nadarjenemu mlademu virtuozu, da še ni dosegel vrhunca v svojem igranju; a gotovo je, da je pokazal izbornu spretnost in točnost v igranju ter da je igral tudi se srcom. Res je, da Liszt zahteva več spretnosti kakor srca, zato bi nam bilo ljubše, ako si gospod profesor za bodoče večere izbere ne pretežke kompozicije resnejših, pred vsem pa slovanskih klasikov.

(Priloga), ki je danes Dolenjskim Novicam priložena ter jo pozornosti častitih bralcev priporočamo, je prav lepo barvana ter kaže zavoj Kathreinerjeve kave. Ta priljubljena kava se sme samo v takem zavoju prodajati; vsaka

drugače zavita ali taka kava, ki se sproti odvaguje, ni tolike dobrote, kakor prava Kathreinerjeva kava.

(Preklic!) Kar sem jaz proti gosp. Franc Kovač-u, mesarju in gostilničarju, govoril, da je on od mene omenjeno meso prodajal, ni resnica, in nimam proti njegovi mesnici nič slabega za omeniti, ravno nasprotno. Franc Štamcar, dimnikar.

(Blag. gospod) župan imel je slavnostni govor. S spretno besedo je našteval zasluge in vrline našega presviteljevega vladarja, ter predlagal slavnostno izjavo presv. vladarju izreči, kar se je soglasno odobravalo. Velebl. gosp. okr. glavarju so se šli poklanjat in udanostne izjave izrekati mestni zastop, vsi uradi, vsa društva itd. Opoldne delile so se na več krajih svetinje odsluženim vojakom.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. decembra 1898)

30 LET LIK KOČEVJE

SLOVENIJALES

LESNA INDUSTRIJA KOČEVJE

Kočevje in kočevsko pokrajino poznamo predvsem iz časov narodnoosvobodilne borbe. Manj pa so nam znane posebnosti naravnega okolja, ki je vplivalo na razvoj lesnopredelovalne industrije in na gospodarjenje z gozdovi, ki se raztezajo z vzhoda od Roškega pogorja proti zahodu čez Fridrihštajnsko in Goteškiško pogorje preko Travljanjskega vrha proti slovensko-

hrvaški meji. Na severu pa poteka meja od Čmega vrha v Mali gori preko Lednika v Fridrihštajnskem gozdu na Kapič v gozdu na Stružnici nad Kolpsko dolino, oziroma na Kostelskem na jugu. Glavne gozdne površine se razprostirajo od severozahodne smeri proti jugovzhodu. Kočevska pokrajina pripada v največjem delu dinarskemu fitogeografskemu območju. Spre-

menljiva geološka podlaga, razgibano površje in različne podnebne razmere so dajale in dajejo rastlinstvu svojevrsten pečat. Zaradi odročne lege v preteklosti je rastlinska odeja bolj kakor drugje ohranila prvotno podobo, saj prevladuje gozd v svoji naravni in deloma celo v pragozdni sestavi.

ležijo bliže Beli krajini in Dolenjski. Posamezni kraji v notranjosti Kočevske pa se pojavijo šele v 14. stoletju.

Pokrajina je kot lastnina prehajala iz rok v roke. Med staroselce Slovence je vladajoča gosposka pričela naseljevati tujce, ki so sicer sprejeli slovenske šege in navade, bili lojalni s Slovenci v bojih zoper grofovsko izkoriščanje, Turke in v kmečkih uporih.

S pojavom nacionalizma v bivši Avstro-Ogrski in hitlerizma pa so kočevski Nemci obrnili hrbet stoletnemu sožitju.

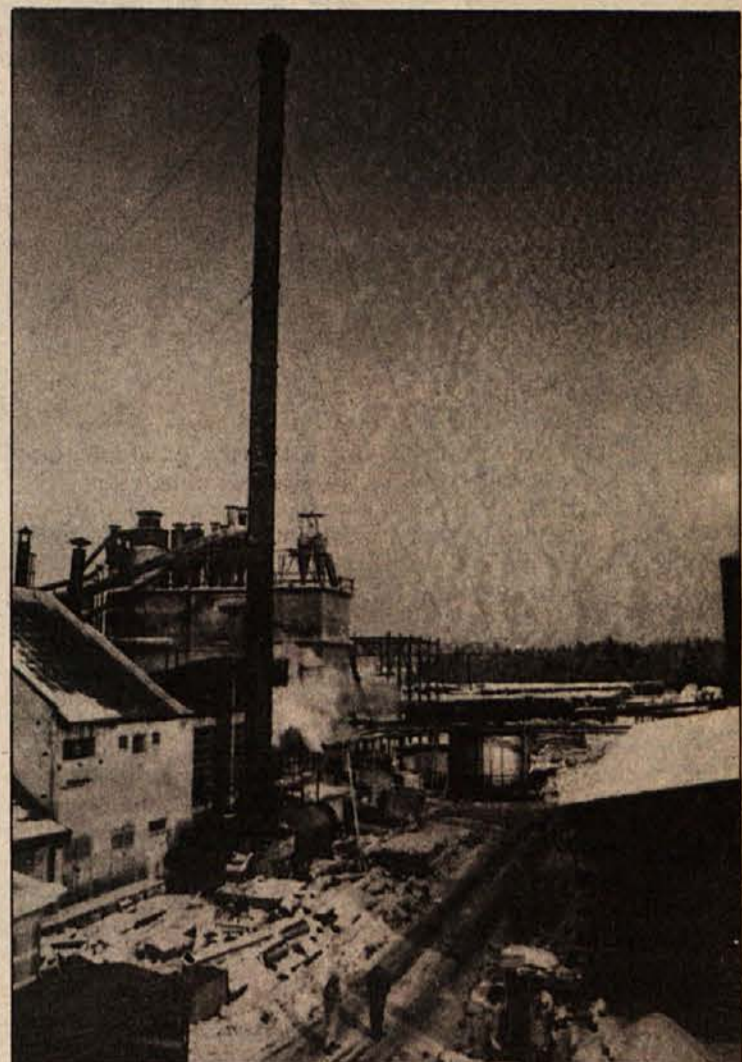
LES KOT ČLOVEKOV SPREMLJEVALEC

Gozd in njegov les spremljata človeka od pradavnih časov do današnjih dni. Ni mu služil samo za gradnjo bivališč, razne opreme in orodij, ampak tudi v vojne, obrambne, prometne in trgovske namene. Gradil je čolne, ladje, mostove, vozove, utrdbe, obdelovalne naprave in drugo. Les pa je služil tudi v rudarski in kovinski obrti, za žganje apna in kuhanje oglja.

V zgodnjem srednjem veku so gozdovi pravno pripadali vladarjem. Običajno pa so jih podeljevali v užitek raznim cerkvenim in posvetnim zemljiškim gospodom.

20. maja 1406. leta je grof Friderik Ortenburški izdal GOZDNO UREDBO za kočevske gozdove, ki je ena najstarejših uredb te vrste v takratni deželi Kranjski. Urejala je vprašanja služnostnih pravic do lesa, ki so nastale po nakupu, dedovanju, zastavi in drugih pravnih naslovilih. To gozdno uredbo je kasneje potrdil tudi nadvojvoda Karl v Gradcu leta 1571 in nato še nadvojvoda Ferdinand leta 1596.

Leta 1852 je izšel zakon o gozdovih, ki je določil nove smernice za ureditev gozdnega gospodarstva. Rešitev vprašanja gozdnih služnosti pa je predpisal cesarski patent iz leta 1853.

Edini ostanki starega LIKA — v ozadju gradnja nove kotlovnice

NASTANEK DOMAČE LESNE OBRTI.

Ker je bila vsa kočevska pokrajina veliko dlje kot ostale slovenske pokrajine odmaknjena od trgovskih poti in središč, sta se prav na tem območju tudi dalj časa uporabljala doma izdelana posoda, orodje za poljedelstvo in gospodinjstvo. Hkrati je ta obrt služila tudi kot dodatni dohodek prebivalstva.

Vse do novejših dobe gozd in les nista bila takšen gospodarski element, kot sta postala kasneje. Človek ni znal pravilno ceniti vrednosti gozda, dokler ni spoznal njegove naravne in gospodarske koristi.

Preden so se pojavile žage v svoji prvotni obliki, je bila obdelava lesa izključno ročna. Naj še omenimo, da se je močno izkoriščanje kočevskih gozdov pričelo nekako v zadnjih dvajsetih letih XIX. stoletja.

Pričetki mehanične predelave lesa so se pričeli s pojavom žag, ki so bile vse do devetnajstega stoletja na vodni pogon. Kje in kdaj je nastala prva vodna žaga, ni točno ugotovljeno. Kot industrijski obrati pa so se pojavile vodne žage po vsej takratni srednji Evropi šele v XVII. stoletju. Za nas je najbolj zanimivo, da so prve vodne žage prišle k nam preko Benečije in se južno od Brennerja in Trigla-

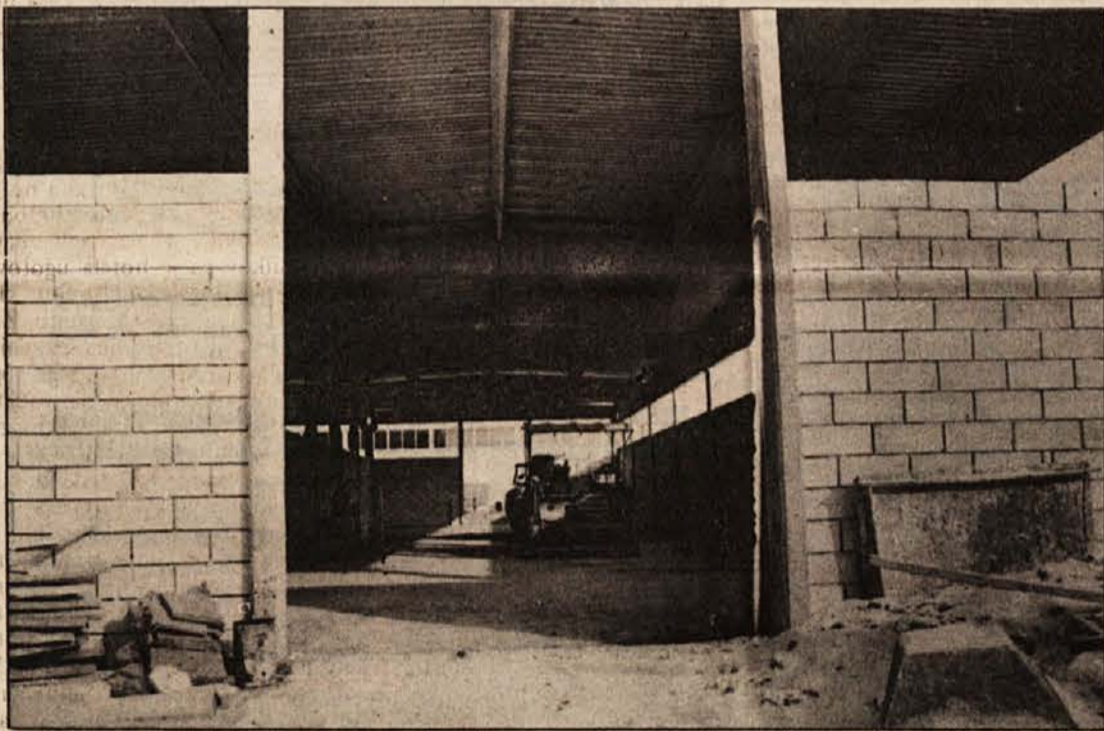
va imenujejo „venecijanke“, kar je izpeljanka iz Venecija.

Kdaj in kje je bila zgrajena prva vodna žaga na Kočevskem, ni znano. Prav gotovo pa so nastale kasneje kot v drugih krajih dežele Kranjske. Značilno je, da so bile žage skoraj po pravilu povsod tam, kjer so bili tudi mlini.

INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA NI OBŠLA KOČEVSKO POKRAJINE

Prva parna žaga je bila zgrajena na Kočevskem v samem mestu Kočevje leta 1844. To je tudi prva žaga te vrste na takratnem Kranjskem. Opremljena je bila z ležečim parnim strojem moči 20 KS, ki je pogonjal dve venecijanki in krožno žago.

Kočevska pokrajina pa ni ostala samo pri eni parni žagi. Različni lastniki so jih gradili v različnih izvedbah, zmogljivostih in jakostih. Bogato surovinsko zaledje, izgradnja železniških prog in številni kupci so pospeševali razvoj te vrste industrije. Pojavila se je tudi žaga na električni pogon. Kljub številnim žagam pa lesna predelava ni krenila dalj, kot je bila ob nastanku parnih žag. Svoj pravi razvoj je lesno predelovalna industrija dosegla šele po drugi svetovni vojni.

Z novimi objekti še bliže novim delovnim uspehom

ZGODOVINA KOČEVSKO POKRAJINE

Do prejšnjega stoletja smo o zgodovini kočevskih gozdov le malo vedeli. Naši predniki nam niso pustili skoraj ničesar napisanega.

Lahko samo sklepamo, da so bili kočevski gozdovi zaradi svoje zemljepisne lege daleč od smeri naseljevanja Keltov, Ilirov in Slovanov. Prav nobenih podatkov ni, kakšni so bili gozdovi v tistih časih. Tudi Rim-

ljani nam niso pustili oprijemljivih dokazov.

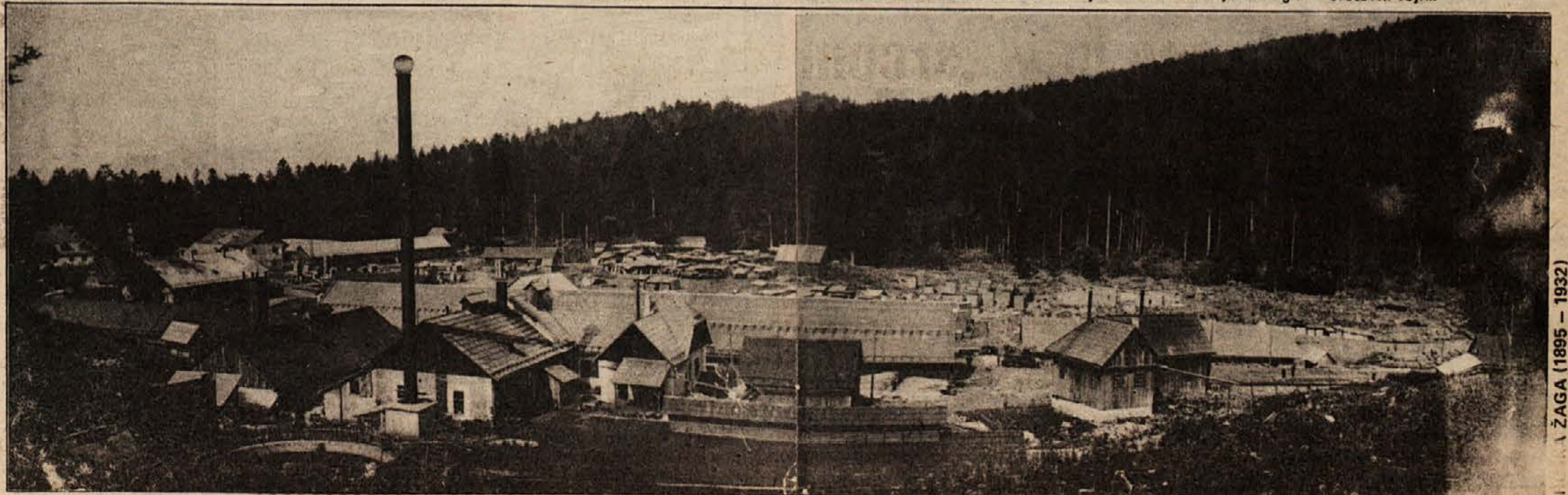
Kraški svet, ki je pretežno brez vode, z gostimi ali celo neprehodnimi gozdovi gotovo ni bil gostoljuben do prišlekov. Naseljevali so se v glavnem ob vodah. Predeli ob Kolpi pa so bili naseljeni že davno pred nemško kolonizacijo.

Takratni človek pa se gozda ni povsem izogibal, saj mu je nudil hrano, les za kurjavo in gradnjo hiš. V tistem času še ne moremo govoriti o gojitvi in

smotnem izkoriščanju gozda.

Kljub naštetim dejstvom pa so dosedanje bolj skromne arheološke raziskave dognale, da je človek na osrednjem Kočevskem živel že v prazgodovinski dobi.

Kočevska pokrajina se je pričela na redko poseljevati šele v trinajstem stoletju, kar je dokaz, da prejšnje stare kulture niso bile dovolj močne. Takrat se pojavijo v zgodovinskih listinah tudi prva imena krajev na Kočevskem, predvsem tistih, ki

Med obema vojnama je lesno predelovalno industrijo zajela gospodarska kriza.

Stara Jugoslavija je opredelila gozdno gospodarstvo med drugim tudi z agrarno reformo in razlastitvijo veleposestnikov. Posebno Auersperg se je tej politiki upiral. Znano je, da je ob napadu Nemčije in Italije na Jugoslavijo Auersperg 6. aprila 1941 nasilno zasedel upravne prostore razlaščenih gozdov. Visoki komisariat italijanskih okupacijskih sil je ta poseg označil kot nasilje nad državno ustanovo. Auersperg je moral zasedene prostore izprazniti in jih vrniti začasni državni upravi razlaščenih gozdov.

valnih objektov. Vodstvo OF je meseca marca 1942 prenevala vsakršno izkoriščanje narodnega imetja v korist Italijanov. Ta prepoved je dobila pravno veljavo v odloku IOOF o razlastitvi tujih veleposestnikov. Zaradi pomanjkanja lesa in delovne sile žage niso mogle polno obratovati. Tako stanje se je stopnjevalo vse do kapitu-

lacijske Italije, ko je zamrlo sleherno delo v vseh kočevskih in drugih gozdovih in žagah bivše Ljubljanske pokrajine.

Obširni gozdovi in prazna kočevska pokrajina so bili v času NOB odlični strateški prostor. Hkrati so nudili varno zavetje številnim dejavnostim za potrebe naše narodnoosvobodilne vojske.

Roška žaga

Prav je, če se ob jubileju lesne industrije v Kočevju spomnimo tudi roške žage — nekoč največje lesnopredeloval-

Auersperg. Za potrebe žage so sekali les na površini 7510 hektarov, to je na območju gozdnih revirjev Podstenic in

Jedilniška garnitura, izdelana v TOZD „INKOP“

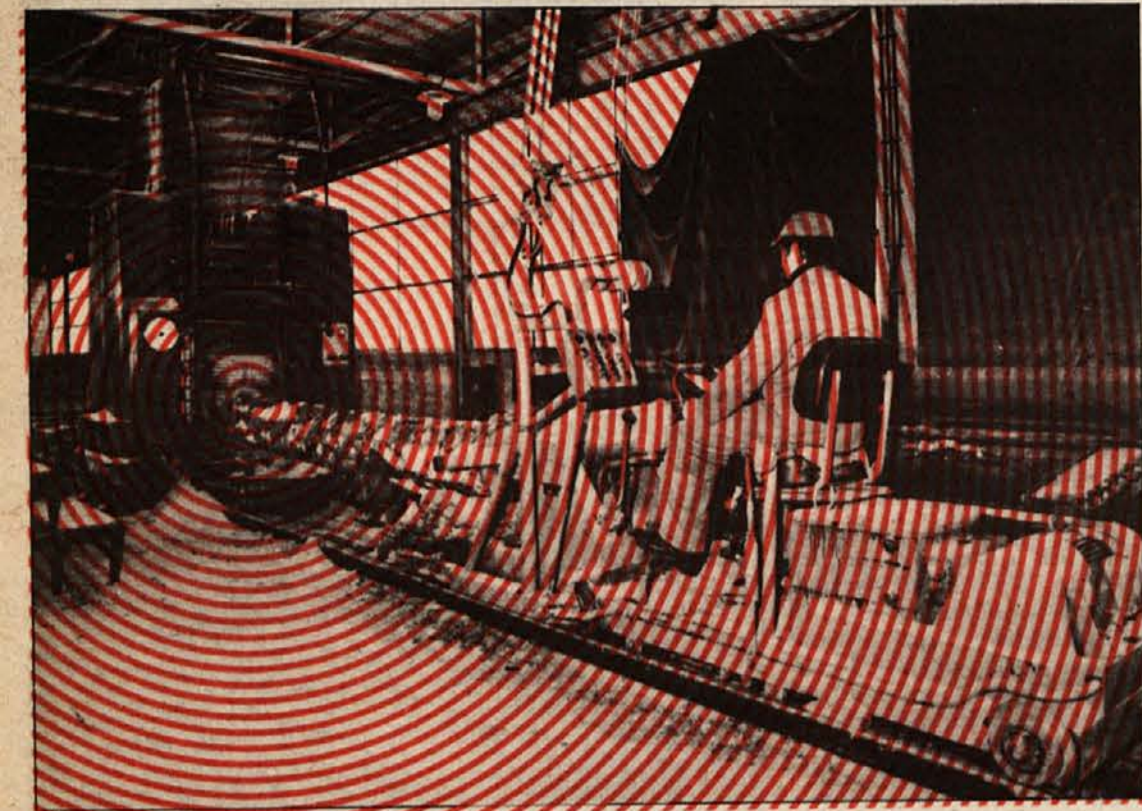
odvoz izdelkov so zgradili gozdne poti in gozdno železnico. Posebno železnica se je na kraškem terenu dobro obnesla in je omogočala hitrejši prevoz hlodovine. Gozdne ceste so bile redke in so le povezovala žago s Kočevjem in Stražo, kjer so izdelke nalagali na železnico.

Žaga je imela dve veliki dvorani. Stroj za predelavo lesa je gnal parni stroj s 180 KM, za razsvetljavo celega naselja pa je skrbel dinamo. Iglavce so razžagovali s 33-palčnim zvernim jarmom (83,82 cm). Za listavce (bukev) pa so bili postavljeni 3 jarmi za obrobjanje, 3 jarmi za plohe in 7 jarmenikov za tavoletne. Na vseh jarmenikih skupaj je bilo 232 žagnih listov, razen tega pa je bilo tam še 21 krožnih žag in stružnica za pohištvne letve. Razen komunikacij so le s težavo reševali problem preskrbe z vodo, saj so kraška tla sila neugodna. Zgradili so dve okrogli, 7 m globoki betonski cisterni, premera 15,5 m, v kateri se je stekala voda s streh in s skodlami pokritega pobočja. Polna cisterna je zadostovala

za 70 dni obratovanja žage in napajanje živine, med tem ko za potrebe ljudi ni bila primerna. Pomanjkanje vode je veliko pripomoglo k neuspešnemu poslovanju žage, saj so stroji stali od 5 do 6 mesecev v letu, to pa je bilo za rentabilno poslovanje preveč.

Zakupnik Spitz iz Budimpešte je preučil vse probleme na Rogu in roško industrijo z modernizacijo spet spravil na noge. Napeljal je celo vodovod izpod vrha Roga. Zadnji zakupnik žage na Rogu je bil Šutej, ki je žago prevzel leta 1929. Takrat je bilo na žagi 23 polnojarmenikov in cilindričnih jarmenikov ter preko 30 krožnih žag. Vse žage je pogajal 240 KM močan parni stroj. Naselje na Rogu je tvorila vrsta stanovanjskih zgradb za delavce, menza, skladišče živeža, razne lope, skladišča za les in oglje, vodovod, električna napeljava, sušilna komora, stano-

vanjska stavba za osebje ter razne delavnice. Zaposlenih je bilo 400 ljudi, ki jih je pomanjkanje vode često pregnalo z Roga, to pa je seveda zakupniku povzročalo izgubo. Poleg tega pa je svetovna gospodarska kriza povzročila močan padec cen lesa na svetovnem trgu, kar je imelo usodne posledice za celotno lesno industrijo. Industrialec Šutej je skušal žago prodati, kar pa mu ni uspelo, zato so začeli naprave na Rogu leta 1932 razprodajati na drobno. Delovanje žage je ponehalo, saj je tega leta zaposlovala le še 176 delavcev. Ob koncu gospodarske krize so na Rogu ostali le ostanki cistern, betonski temelji polnojarmenikov, ogromni kupi žagovine ter razpadajoče zgradbe. Po 30 letih je tako največja slovenska lesna industrija propadla, večina strojev pa je bila prodanih za staro železo.

Polnojarmenik Esterer v novi žagalnici v TOZD „ŽAGA“

VLOGA KOČEVSKIH GOZDOV V ČASU NOB

Po sistemu fašistične Italije je upravljanje gozdov prevzela gozdna milica. Okupatorji so želeli čimprej vključiti gospodarske zmogljivosti zasedene pokrajine v svojo korist in korist fašističnih zaveznikov.

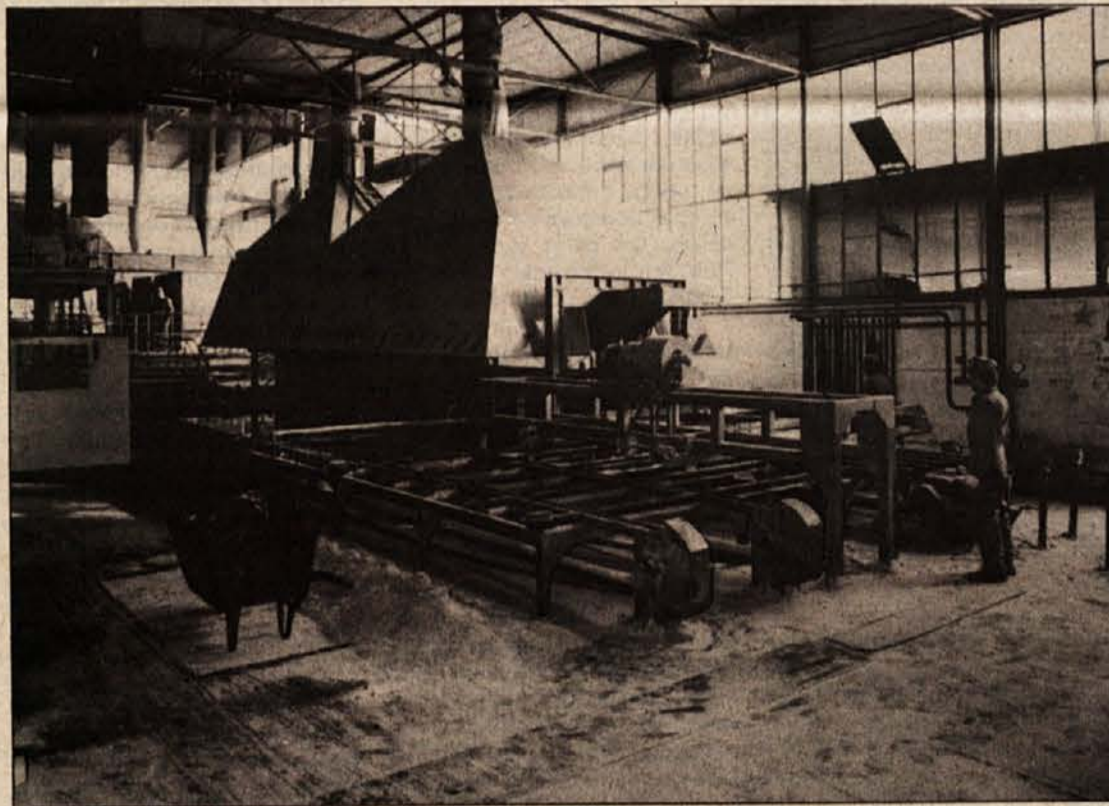
Glas o ustanovitvi Osvobodilne fronte je prodril tudi v kočevske gozdove. Pojavile so se prve organizirane akcije: povezovanje simpatizerjev OF, prenašanje in vključevanje njenih smernic dela tudi v gozdnih upravnih samih.

Po izselitvi kočevskih Nemcev v rajh in okupirane predele, predvsem v Posavje, od koder so Nemci izselili Slovence, je poskušala Italija izpraznjeno območje na novo kolonizirati. Za to je bila zadolžena italijanska družba Societa generale Immobiliare Roma, ki je bila finančno zelo močna in v kateri je imel glavni del kapitala Vatikan, ki se je tako vključil v preganjanje Slovencev.

Okupatorji pa od „posesti“ niso imeli nobenih koristi, kajti oglasile so se partizanske puške in preprečile izkoriščanje gozdov in uporabo lesno predelo-

ne industrije na Slovenskem. Sredi kočevskih pragozdov jo je leta 1895 zgradil veleposestnik

Travnika. Letni posek je bil določen na 48.000 kubikov — predvsem bukovega lesa. Za

Stiskalnica ivernih plošč — TOZD „IVERAL“

Pomembne prelomnice

1947 — ustanovitev LIP Ribnica — za celotno kočevsko in ribniško območje.

1948 — ustanovitev LIP Kočevje (okrajno podjetje), ki je zajemalo tudi eksploatacijo gozdov na tem območju.

1954 — priključitev h Kmetijsko-gozdarskemu posestvu Kočevje, kot samostojen lesno-industrijski obrat.

1962 — združitev vse lesne industrije v kočevsko-ribniškem bazenu v podjetje INLES s sedežem v Ribnici. V tem obdobju je kočevska lesna industrija najbolj stagnirala in se ni razvijala, kot se je to dogajalo z lesno industrijo na ribniškem področju.

1966 — 1. januarja prične poslovati samostojno podjetje: LEŠNA INDUSTRIJA KOČEVJE ali na kratko LIK KOČEVJE, ki je združevalo lesno-predelovalne obrate v Kočevju in obrat v Podpreski.

1972 — V tem letu se je kolektiv LIK odločil, da se pridruži v sklop trgovskega in proizvodnega podjetja lesne panoge SLOVENIJALES Ljubljana. V tem sestavu posluje kot samostojna delovna organizacija združenega dela še danes.

Proizvodnja „kolonial“ stolov za izvoz

V TOZD „JELKA“ v Podpreski izdelujejo smuči JET za tovarno Elan

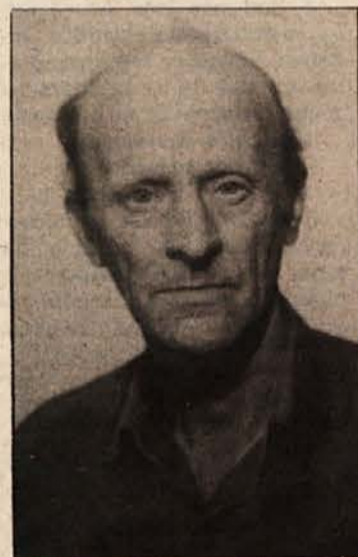
NAŠI JUBILANTI – 30 let v lesni industriji

„Slovenijales“ LIK Kočevje je OZD, katere korenine seajo v leto 1948, ko so na sedanjem prostoru začeli rezati hlodovino na novi žagalnici. Tedaj so postopoma uknili več manjših žagalnic, ki so dotlej obratovale v Kočevju pod imeni naših padlih herojev Bračiča, Šeška in Tomšiča

Letos praznuje Lesna industrija na Kočevskem 30 – letnico poslovanja. Skupaj s tem jubilejem praznujejo 30 let nepretrgane delovne dobe štirje naši delavci: Greti Štavohtar, Rezka Vesel, Franc Henigman in Vinko Pogorelec. Kljub težkim delovnim pogojem, odgovodovanju, udarniškem delu in ostalim težavam, ki so spremljale naš povojni razvoj, so ostali zvesti tej žagalnici, ki jim je dala težko zaslužen kos kruha.

Kot 22–leten mladenič se je 1954 na Šeškovi žagi zaposlil tov. Franc Henigman. Tam je delal na robilniku in polnojarmaniku. Delo na takratnih žagalnicah je bilo težko. Ob nedeljah je bilo 12–urno udarniško delo; kos kruha, košček salame je bilo plačilo.

V decembru 1948 pa so začeli z delom na „novogradnji“. Tako so delavci poimenovali novozgrajeno žagalnico in to ime se sliši včasih še danes. Takrat se je iz Šeškove žage premestil tudi tov. Henigman, ki je o takratnem delu in delovnih pogojih povedal tole:

Franc Henigman

„Delo na začetku je bilo veliko težje, saj je bilo v glavnem ročno. Žagali smo ob svečah ali petrolejkah, nagon polnojarmenika je bil direkten preko lokomobile. Nekaj časa sem delal na „gatr“ potem sem bil delovodja „poboljševalnikov“, potem sem rezal zopet na polnojarmeniku pa na brenti in tako so tekla leta. Poboljševalniki so bili delavci, obsojeni na lažje zaporne kazni, in so delali na žagi skoraj celo leto 1949, dokler niso ostale žagalnice popolnoma opustile dela in premestile delavcev na novo žago. Sedaj delam na krliču hlodovine, kjer nam delo olajšuje portalni žerjav, po potrebi pa tudi zamenjujem izmenovodje v žagalnici. Kako smo takrat delali? Po 12 ur v dveh izmenah, podnevi in ponoči – nočno delo ni bilo seveda nič več plačano – malice ni bilo nobene, pač pa le to, kar si je kdo prinesel s seboj. Spominjam se hudih zim, prepiha, bilo ni nobenega ogrevanja, nobenih zaščitnih sredstev; odmetavanja snega je bilo veliko več kot sedaj. Delali smo tudi brez strokovno usposoblje-

nih ljudi: o inženirih še ni bilo slišati, tehniki so prišli kasneje, skratka, vsak je delal, kakor je vedel in znal. Vse delo je bilo ročno, ventilacije nobene, prevozi so se vršili s konjsko vprego. Kasneje, ko smo na žagi čakali novi villičar, si kar nismo mogli predstavljati, da bo veliko qaraškega dela odpadlo. Danes se nam to zdi samo po sebi umevno in kar ne znamo več delati, če se villičar pokvari.

Spominjam se, kako je bilo takrat, ko smo šli podirati drevesa na Stružnico (to je hrib nekje pri Banjaloki). Zmanjkalo nam je namreč hlodovine in direktiva je bila sekati drevesa. Štirinajst dni smo bili v gozdu, prišli nazaj, rezali in šli še enkrat. S seboj smo imeli tudi kuharico. Jedli smo dobro, stanovali pa v barakah. „Da, danes bi se kaj takega ne primerilo več!“

Vinko Pogorelec je s 15 leti začel delati na venecijanki na Šeškovi žagi, nato pa je po nekaj mesecih prišel v brusilnico, kjer je delal pri očetu našega Franca Henigmana. Kakšno je bilo takratno brušenje, nam povedo dejstva, da so delali vse ročno, v prahu, brez odsesavanja, brez prave svetlobe. Precej podobni so bili prvi začetki brušenja na „novogradnji“, kamor je bil Vinko septembra 1949 premeščen. Dva meseca so žage brusili kar v obratu, ker še niso imeli pravega prostora. Šele kasneje so dobili brusilnico, kjer so še danes.

Tov. Pogorelec je danes vodja brusilnice in tistih starih časov se spominja takole:

Vinko Pogorelec

„Brušenje je zahtevno delo, najtežje na začetku pa je bilo, ker nismo znali delati na avtomatih, saj smo bili navajeni ročnega brušenja. Šele kasneje so bili v Škofji Loki organizirani tečajji in potem je šlo lažje. Zelo

težko pa je bilo tudi za rezervne dele. Nekoč se nam je pokvaril navaden krolični ležaj, in ko sem tedanjega obratovodjo pokojnega Staneta Knavsja vprašal, kaj je z ležajem, mi je odvrnil: „Prej bi ti lahko preskrbel dojenčka, kot pa tak ležaj!“

Greti Štavohtar

Leta 1964 se je na Bračičevi žagi zaposlila Greti Štavohtar, ki še danes dela na TOZD Žaga. Začela je kot delavka, ko pa so začeli uvajati prve delovne norme, se je vključila v pisarniško delo. Tako gre danes vsaka odpremnica žaganega lesa iz njenih rok lično napisana in pravilno izračunana.

Drobna deklica je bila Rezka Vesel, ko je s 14 leti delala na Šeškovi žagi vse, kar so od nje zahtevali. Stalnega delovnega mesta še dolgo niso poznali. Moški in ženske, mladostniki ali starejši, vsi so delali enako, bonitet niso poznali. Spomladi 1949 je Rezka prišla na novo žagalnico in nadaljevala delo. Kasneje, ko je imela že več prakse, je postala merilka in zapisovalka, kar dela še danes v skladišču žaganega lesa. Treh desetletij se Rezka spominja takole:

Rezka Vesel

„Zgodnje vstajanje pozimi, tudi ob štirih jutraj, nato hoja

V začetku smo velikokrat poprijeli z golimi rokami...

iz Stare cerkve do Kočevia, nato 12–urno delo na žagi pa zopet korakanje domov. Danes se sprašujem, kako smo to zmogli, saj smo zvečer našli čas še za zabavo ali razvedrilo ali domače delo. Bili smo resnično mladi in smo tako delali, ker smo mogli. Današnja mladež tega ne bo nikoli izkusila in prav je tako. Sobote so bile še dolga leta vse delovne, ob nedeljah pa smo delali udarniško za izpolnitev plana. Med moškimi in žensko ni bilo razlike, vsi smo delali vse. Danes je to vse drugače urejeno: transport je mehaniziran, tekoči trakovi, preskrbljeni smo z vsemi zaščitnimi sredstvi, imamo toplo in zelo dobro malico, skratka, primerjava z delom nekoč in danes je nemogoča.“

Ob pogovoru z našimi jublanti nismo mogli tudi preko veselih ali žalostnih dogodkov, ki spremljajo vsako delo in razvoj. Vsem je ostala v spominu svečana otvoritev nove mizarске delavnice, kjer so nastopili danes zelo znani Avseniki s pevčema Danico Filinič in Francem Korenom. Po slavnostnem govoru tov. Žagarja je bila gostija, pa taka, da je trajala do zore naslednjega dne.

Leta 1953 so organizirali izlet v Novo Gorico v tovarno furniranega pohištva ali sedanji Meblo. Veseli in dobre volje so se peljali s tovornjakom s cerado od Avta Kočevje. Izlet je trajal tri dni in se je iz Nove Gorice nadaljeval v Medveio pri Pulju. Takrat so prvič videli asfalt in ugledali modrino našega morja. To so bili zelo prijetni časi, saj je bila med ljudmi večja povezanost in pripravljenost za pomoč.

Naši jublanti so bili tudi začetniki naših prvih dni samoupravljanja, vendar so bili takrat res začetki. Kot člani DS so imeli vso pravico do pripomb, velikokrat pa niso vedeli, ali se bo kaj od sklenjenega tudi uresničilo.

Danes je seveda vse drugače in veliko boljše, vsak član naše družbe se zaveda, da v svoji sredini nekaj pomeni in o marsičem odloča. Kako pa je bilo z informiranjem ta leta? Informacije so bile v glavnem ustne in so segle le do tistega, ki se je za kaj sam zanimal. Danes pa je vsega tega že toliko, da človek včasih ne ve, kje bi začel.

Našim sodelavcem iskreno čestitamo ob njihovem jubileju in želimo, da bi tudi prihodnja leta zdravi in zarlovoljni skupno z nami dosegali nove delovne zmage in uspehe.

Družbeni standard

Po letu 1970 je vključno z novozarajeno tovarno ivernih plošč delovna organizacija doživela hiter razvoj. Zgrajena je bila nova tovarna šolskega in otroškega pohištva, tovarna za masivno pohištvo, obrat v Podpreski in nova decimirnica s sušilnicami. Leta 1975 se je delovni organizaciji priključil še Inkop Kočevje, ki posluje sedaj kot TOZD. Hkrati z razvojem podjetja je vztrajno rasel družbeni standard zaposlenih.

V letu 1970 smo prvič organizirano letovali na otoku Paqu, kjer lahko vsako sezono izkoristi del svojega letnega dopusta preko 230 članov naše DO skupaj s svojci. Precej naših delavcev pa letuje na driporočilo sindikata, in sicer brezplačno. Letovišče na otoku je lepo urejeno in zanimanje delavcev zanj vsako leto narašča. Za ljubitelje naše mrzle reke Koloe in njene okolice pa je kot nalašč mala počitniška hišica v Dolu, kjer je tudi letos marsikatera družina preživela prijeten dopust.

Z rastjo DO je naraščalo število prostih delovnih mest, z novimi delavci pa večje potrebe po stanovanjih. Naša OZD daje precej sredstev prav za nakup novih stanovanj, dodeljevanje posojil za gradnjo novih hiš ali popravila starejših itd.

V letu 1973 smo bili vključeni v individualno gradnjo stanovanjskih hiš v Mestnem loqu, kjer je v okviru stanovanjske zadruge pod precej ugodnimi pogoji dobilo 10 naših delavcev prijetne montažne hiše. Na podobno gradnjo se pripravljamo tudi letos, vendar je število delavcev, ki naj bi gradili, večje. Če ne bo posebnih težav, bo kar 24 naših zaposlenih dobilo v dveh letih nove domove, njihova stanovanja pa bodo na voljo novim stanovanjskim potrebam.

Pred nekaj dnevi je bilo razdeljenih 24 stanovanj, ki so bodisi že zgrajena ali pa se še gradijo, tako da imamo danes le še 20 nerešenih stanovanjskih primerov. To pa je za DO s tolikšnim številom zaposlenih in precej mladimi ljudmi zelo velik uspeh. Zavedamo se, da bo potrebno še naprej voditi tako stanovanjsko politiko, saj je primeren stanovanjski prostor pogoj za dobro in uspešno delo naših delavcev.

V jeseni 1975 je bil ustanovljen iniciativni odbor za šport in rekreacijo, ki je v letu 1977 ustanovil rekreativno športno društvo.

Društvo ima izdelan program raznih aktivnosti in njegovo uresničevanje ga dviga iz ano-

nimosti. V okviru sekcij, kot so nogomet, odbojka, kegljanje, plavanje, smučanje in splošna rekreacija, je plan aktivnosti še podrobneje obdelan in razčlenjen ter tako razdeljen na stalne udeležbe na letnih in zimskih letariadah, sindikalnih športnih igrah, raznih turnirjih itd

Delavci LIK sodelujejo tudi na sindikalnih športnih igrah

Število udeležencev se občasno vendar stalno dviga. V okviru praznovanja 30–letnice obstoja Lesne industrije je bil organiziran kegljaški turnir ekip iz BRESTA – Cerknica, Tovarne pohištva BREŽICE in naših ekip, kjer se je izkazala predvsem naša moška ekipa, ki je zasedla prvo mesto.

V letošnjem letu so s prostovoljnimi delom začeli graditi večnamensko igrišče, kjer bodo možne tudi snhe gasilske vaje. Predvidena je izgradnja mini trimske steze, ki bi jo delavci s svojci lahko uporabljali v prostem času. Društvo ima na voljo komplet značk, ki so naprodaj. Osnutek zanje je izdelal Dušan Dežman, zaposlen v razvojnem oddelku.

V mesecu maju letošnjega leta smo bili pokrovitelj ljubljanske ekine na športnem tekmovalju ljubljanskega armadnega območja, ki se je odvijalo v Kočevju in Ribnici.

Iz leta v leto se večja tudi število naših delavcev, ki redno obiskujejo plavalni bazen. Na voljo so po ugodni ceni celoletne karte za prost vstop, v okviru društva pa organiziramo tudi tečaje za neplavalce.

Kljub sodobnemu življenjskemu tempu ne pozabljamo tudi na naše delavce, ki so danes že v pokojju. Ob novem letu se srečujemo z njimi v našem sodobno urejenem obratu družbene prehrane. Takrat se pogovorimo o delu danes in nekaj, razkazemo jim novosti, povemo o uspehih in težavah. Takrat izročimo tudi priložnostna darila.

Samoupravna organiziranost

Istočasno z rastjo proizvodnje in izgradnjo novih obratov in tovarn je kolektiv iskal tudi ustrezne oblike samoupravne organiziranosti, ki bi kar najbolj zagotavljale izpolnjevanje samoupravnih pravic vsakega posameznika in vseh skupaj.

Prvo večjo samoupravno reorganizacijo je kolektiv izpeljal v letu 1974, ko so se delavci dotedanjih proizvodnih obratov organizirali v temeljne organizacije združenega dela. Nastale so TOZD, in sicer TOZD tovarna šolskega pohištva, TOZD tovarna lveral, TOZD Žaga in delovna skupnost skupnih del. V letu 1975 se je priključila še DO „Inkop“ Kočevje in postala četrta TOZD.

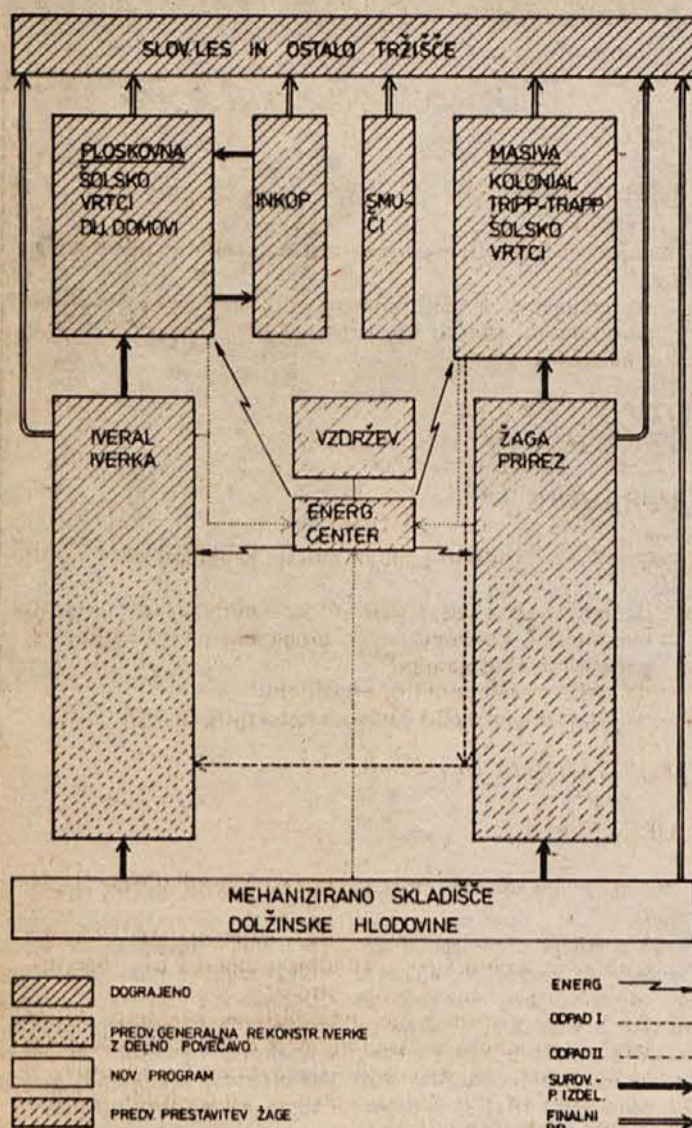
Seveda je trajalo nekaj časa, da so temeljne organizacije tudi dejansko začele in da so delavci, ki v njih združujejo delo, prevzeli vse pravice in dolžnosti, ki jim jih dajeta ustava in zakon o združenem delu.

Kmalu pa smo spoznali, da sedanja samoupravna organiziranost ni nekaj stalnega in da jo je treba stalno prilagajati razvoju delovne organizacije. Tako kolektiv ravno sedaj razpravlja o novi reorganizaciji, po kateri se bo TOZD tovarna šolskega pohištva razdelila v tri temeljne organizacije, in sicer: TOZD tovarna šolskega pohištva, TOZD tovarna masivnega pohištva in TOZD Jelka v Podpreski (tovarna sruči, ki se že konstituira).

Vsi skupaj pa bomo še naprej združeni v sestavljeni organizaciji združenega dela Slovenijales – proizvodnja in trgovina. Tudi na tej ravni je sedaj v razpravi nov predlog samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD, ki naj bi uredil odnose v tej veliki organizaciji v duhu zakona o združenem delu.

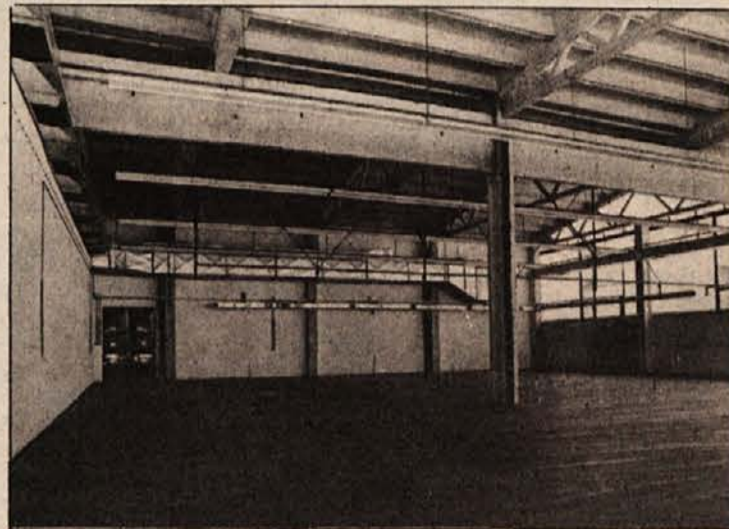
Preživljamo torej zelo razgibano obdobje, polno prizadevnega iskanja najboljših oblik in poti, da bi uresničili zahteve vseh zaposlenih, da sami upravljajo z rezultati dela, in da bi ti rezultati bili vedno boljši, tako da bi zagotavljali socialno varnost vseh, ki združujejo delo v naši delovni organizaciji.

RAZVOJNI PROGRAM Lesne industrije Kočevje

Pred osmimi leti, ko se je kolektiv po težko prehojeni poti odločil, da prične sam krojiti svojo usodo na osnovi združevanja sredstev in dela, se je njegova pot pričela strmo dvigati.

Prvi poizkus združevanja na osnovah dolgoročnih programov ekonomskega razvoja ni uspel po krivdi neuspelega referenduma v DO partnerja. Drugi poizkus z združevanjem v SOZD Slovenijales je uspel. Tržne analize so kmalu pokazale možne smeri razvoja na eni strani, analize surovinske baze in sporazumevanje z gozdarji in ostalo lesno industrijo v bazenu na drugi strani, kar je kmalu začrtalo osnovno strategijo razvoja:

Nova proizvodna hala v TOZD „INKOP“

za šolske stole in klopi in kovinskega pohištva nasploh pa je združil sredstva in delo z DO Inkop, ki se je priključila kot TOZD Lesni industriji. Tudi tu gre h kraju investicija, ki naj podvoji proizvodnjo te TOZD.

S tem je bila prva faza na razvoju finale do neke mere zaključena, nastopila pa je ogromna vrzel v energetiki, transportu in skladiščnih površinah, kar je oteževalo izboljšanje organizacije dela kot osnovnega pogoja za rentabilno izkoriščanje izgrajenih kapacitet.

Ta faza je v tem trenutku v polnem razmahu. Nekateri objekti so dograjeni, drugi delno, oprema je zaključena in delno dobavljena, skratka, ta faza se končuje nekje do maja meseca 1979.

Tretjo fazo pa predstavljajo sledeče naložbe:

1. Z ozirom na že dokaj razvito finalizacijo jelovine v Ribnici je potrebno takoj usmeriti vse programe v razvoj predelave bukovine v

a) žagani les za predelavo v masivno pohištvo
b) v iverne plošče za oplemenitenje in predelavo le-teh v ploskovno pohištvo.

2. Na osnovi te strateške odločitve se je takoj začela:

a) izgradnja nove tovarne šolskega pohištva, ki naj bi petkratno povečala dotedanji obseg te proizvodnje;
b) zatem izgradnja tovarne masivnega pohištva (kolonial stolov), namenjenega predvsem izvozu;

c) obrata trip-trap stolov, prav tako namenjenega izvozu;

d) ustanavljal se je tudi specializirani obrat za masivne stole in klopi za šole in vrtce;

e) v Jelki, dislociranem TOZD Podpreska, pa se je po daljšem iskanju primerne programa končno udomačila proizvodnja smuči z združevanjem sredstev in dela z DO Elan Begunje;

f) za vse bolj naraščajoče potrebe po kovinskem ogrodju

1. Tovarna iveric in oplemenitenje je zastarela, tehnično dotrajana. Potrebna je kompletna rekonstrukcija oziroma zamenjava in povečava obstoječih kapacitet. Za to naložbo je že narejena študija, potrebno je le še z bodočimi uporabniki plošč in dobavitelji surovin odločiti se za vrsto plošče, ki jo priporoča študija, in pristopiti v okviru SOZD Slovenijales in ostalimi partnerji k samoupravnemu sporazumu za združevanje sredstev za realizacijo naložbe.

2. Žaga je neprimerna za razrez bukovine in lokacijsko nemogoča, zato je potrošnja časa na kubik izredno neugodna. Naložba je potrebna v premostitev in tehnološko moderno žagalnico.

3. Ena izredno pomembnih naložb za lesno industrijo pa bo naložba v mehanizirano skladišče dolžinskega lesa bukovine. Ta naložba, katere nosilci bodo gozdarji kočevsko-ribni-

škega bazena, bo dala končno podobo lesnemu gospodarstvu na Kočevskem.

4. Sodobna žaga, prirezovalna, mehanizirano skladišče, sodoben transport žagovine, prahu itd. tudi za vselej odpravlja pojem odpadkov, ki postanejo

— surovine za energijo
— surovine za iverico
— surovine za celulozo.

5. Povsem jasno je, da takšen razvoj industrije potegne za seboj tudi drobno gospodarsko dejavnost. Na tem področju zaposluje lesna industrija že okoli 30 kooperantov, ki jih bo potrebno v najkrajšem času tudi samoupravno povezati z DO LIK.

6. V programu je ustanovitev še nekaterih dodatnih dejavnosti, na primer izdelava nekaterih predmetov iz plastike kot nadomestilo nekaterih lesnih izdelkov ali dopolnitev k njim.

Ta nova podoba se je pričela oblikovati že v letu 1968, ko so DO LIK — Melamin in ZKGP prvič združile sredstva in delo za postavitev sedanje tovarne iveric in njenega oplemenitenja. Od tedaj dalje je vsa izgradnja slonela na združevanju sredstev.

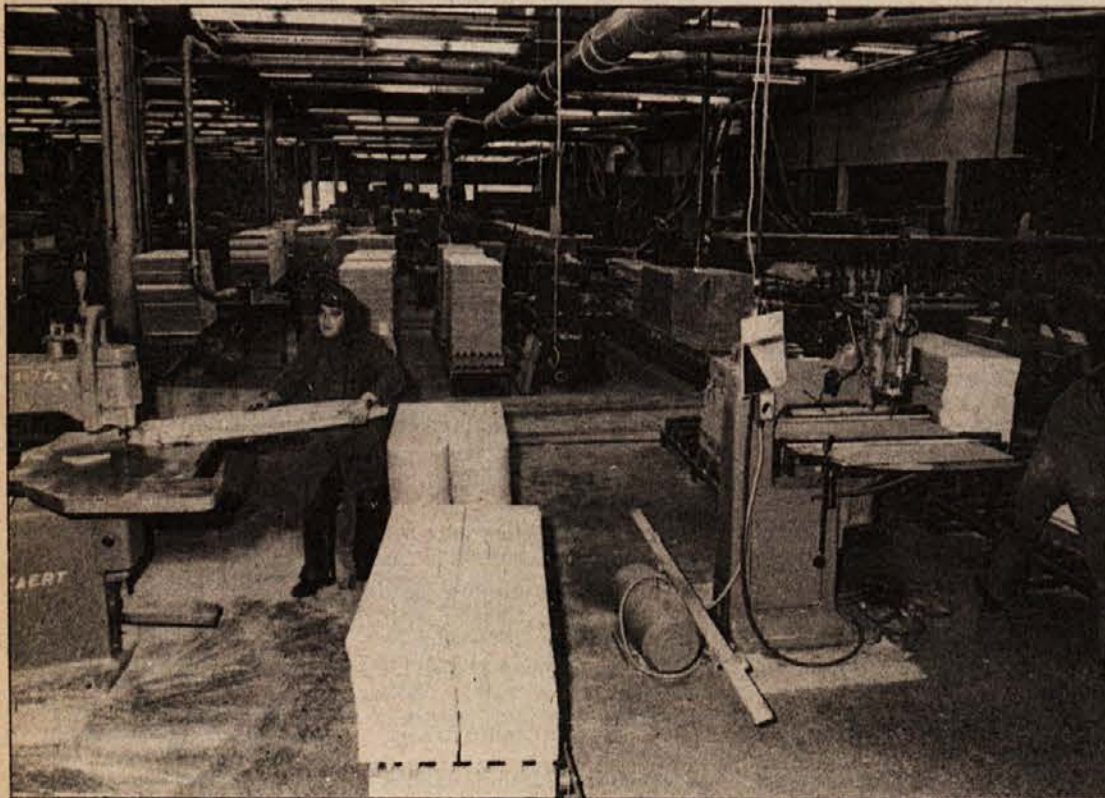
Poleg navedenih so združevali sredstva še Slovenijales, Tehnika, Elan in Inkop in ostalega gospodarstva preko Ljubljanske banke in renubliškega rezervnega sklada.

Tak način dela in sporazumevanja zlasti med osnovnimi nosilci v bazenu in čvrsta naslonjenost na SOZD Slovenijales daje dovolj garancije za realizacijo tega programa v naslednjih letih in s tem tudi čvrsto socialno varnost tisoččlanskemu kolektivu, ki jo je v borbi, da se prebija med napredne in razvite DO slovenske lesne industrije, že dolgo pogrešal.

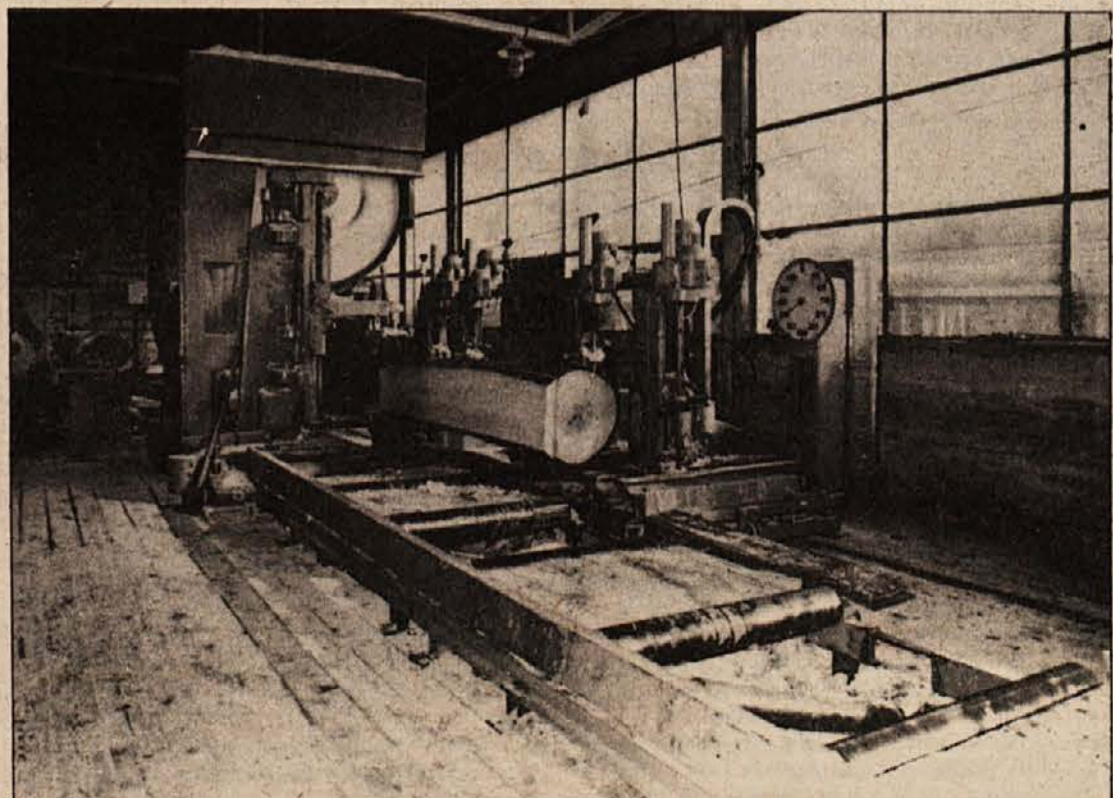
To je nekako nova podoba lesne in soramljajoče industrije, ki ima sedež na Kočevskem.

Oprema za specialne učilnice — fizika, kemija

Proizvodna dvorana ploskovnega pohištva za opremo šol in otroških vrtcev

Tračna žaga (brenta) v novi žagalnici TOZD „ŽAGA“

Resitev prejšnje križanke

V besedah bog in religija vidim temo, mrak, verige in bič. **BELINSKI**

Ljubezen je tako kratka, pozaba pa neskončna. **P. NERUDA**

Ljubljena ženska ne ostari. **M. GORKI**

dl	status	izdelki iz kamna	etiop. poglavar	it. skladatelj (giuseppe)	tone kozlevčar	dl	žrebec	plug	prestol
gozdovnik									namizno pregrinjalo
očka									perm.orel žrtvenik
rim. bog ljubzni									gl. mesto norveške središče eritreje
leskovec				anglikanec in trizik am. izz. glasbenik					delavec ki dela za dnevni zaslužek
voj. čin									pripomoček za igro
dl	past	povitek	nadav lepo vedenje						
mesto spojitve				nekd. drž. uradnik					nova gradiška del vodovod. napeljave
koloradski hrošč				večanje					gostija časovna mera
prepreka				mladi ljudje					
del telesa				it. reka					indijanec
domovina kirke				utež. mera					nekd. jap. prestolnica

Kljunati stradač polarnega juga

Dobre štiri mesece živi cesarski pingvin brez prave hrane – Po dolgotrajnem postu ga čaka naporni 200-kilometrski marš – Varčevanje z maščobnimi zalogami

Pri nas zima že pošteno stiska in kaže zobe, globoko na jugu v polarnih območjih pa se vrstijo dnevi z največ toplote in sonca. Življenje zacveti v teh sicer neprijetnih krajih, med živalskimi vrstami pa si cesarski pingvin najbolj pridno nabira zaloge masti. Ta nenavadna žival v elegantni črno-beli opravi, od katere si je slavn komik Charlie Chaplin izposodil resnobno smešni način hoje, ni za znanost zanimiva le zaradi svojega izgleda, ampak tudi zaradi nekaterih življenjskih navad, kakršnih ne srečamo pri nobeni drugi živalski vrsti. Dve leti so ameriški znanstveniki poskušali odkriti male skrivnosti gosposke ptice.

Največjo uganko jim je zastavil cesarski pingvin zaradi svoje izredne sposobnosti, da zdrži skoraj štiri mesece brez hrane. Nobena druga višje razvita žival ni sposobna tega, če seveda odštejemo živali, ki zimo prespe. Pingvin štiri dolge mesece posta ne preživi hiberniran kot nekatere hladnokrvne živali, ampak ob normalnem delovanju telesnih organov.

Na post se samec cesarskega pingvina začne odpravljati v mesecu marcu, ko vsa pingvinja družba krene od morja v notranjost, dokler ne pride do območij večnega ledu. V teh varnih in težko dostopnih krajih si izbirajo gnezdišča. Pred odhodom na poročilo potovanje si meter visoke ptice naberejo okroglih 15 kilogramov maščobe v telesu. S to zalogo morajo potem preživeti vse dolgo obdobje valjenja, na koncu pa še dolgi in utrujajoči marš.

SKRBNI, A LAČNI OČE

Ko pride pingvinja družba do

gnezdišč, se začne salonsko dvorjenje, klanjanje in ostali blišč parjenja. Potem mineta dva meseca, da samica izvali eno jajce. Ko pingvinje cesarice ta posel opravijo, se takoj zberejo in krenejo nazaj k morju. Običajno morajo preracati do 50 kilometrov – tako daleč od morja imajo gnezdišča zaradi varnosti pred odjugo. Samci pa ostanejo sami z jajci. Vsak izbere svoje jajce, si ga položi na noge in ga prekrije s spodnjim delom telesa. Dva meseca grejejo bodoči zarod s svojim telesom, dokler puhasti mladiči ne preključajo trde lupine in pokukajo v neprijazni večni led in sneg. V tem času se od morja vrnejo samice. V želodcih prinesejo polno hrane za mladiče. Hranijo jih z izbljuvki.

Šele zdaj se četa samcev odloči, da odide k morju napolnit hudo spraznjene želodce.

200 KM MARŠA

Medtem je kratko polarno poletje že minilo in zima je vklenila

velik del morja v ledeni oklep. Namesto prejšnjih 50 km loči zdaj pingvine od morja tudi po več kot 200 km širok pas ledu. To veliko razdaljo morajo shujšani in sestradani cesarski pingvini prehoditi na svojih nerodnih nožicah, ki so primerne za vse drugo kot za naporno hojo. Tu in tam si res pomagajo tako, da se po strminah in pobočjih drsajo na trebuhu, vendar na tak prijeten način ni mogoče narediti celotne poti. Večino morajo le preracati.

Raziskovalci so izračunali, da za hojo na tako dolgi poti cesarski pingvin porabi dvakrat več energije kot ostale ptice, katerih noge so za hojo primerne grajene, in kar trikrat več energije, kot bi jo porabili sesalci, npr. psi. Prav ta velik trošek energije ni šel v račun tistim biologom, ki so poskušali sposobnost cesarskih pingvinov za dolgotrajni post utemeljiti z močno zmanjšanim presnavljanjem. Na dolgi poti mora pingvin brez milosti trošiti svoje mastne energetske zaloge.

Izračunali so, da porabi pingvin vsak dan povprečno okoli 225 gramov maščob za ogrevanje jajca, ko sedi na njem. Vendar izračun ni ustrezal resničnemu stanju. Po teoriji bi cesarski pingvin samo za valjenje porabil 25 kilogramov maščob, ugotovili pa so, da pride v gnezdišče le s 15 kilogrami maščobnih zalog v telesu. Ob izračunani porabi bi po končanem

valjenju ostala od samcev le kost in pernat plašč, raziskovalci pa so se na lastne oči prepričali, da pingvini dokaj čili in močni zapuščajo gnezdišča.

Biolog dr. Pinshow je neskladje znanstvenih raziskav, izračunov in resničnosti razložil takole: Po njegovem mišljenju je dejanska poraba energije pri valjenju veliko manjša, ker cesarski pingvini gnezdijo eden poleg drugega. Stisnjeni v skupine varčno čuvajo toploto in porabijo za ogrevanje telesa manj energije. Po Pinshowu naj bi pingvin ob valjenju trošil le okoli 95 gramov maščob, se pravi za vso dobo valjenja 10 do 15 kilogramov rezervnih maščob. Za dolgi marš bi mu ostalo 3 do 5 kilogramov „maščobnega goriva“. S tako zalogo pa bi še bil sposoben prehoditi pot do morja.

Ko bodo raziskovanja končali, bo dokončno znano, kako polarni gentleman zmore veliki post in veliki marš.

Cesarski pingvin z mladičem.

KMETIJSKA ZADRUGA „KRKA“ NOVO MESTO – delavski in združni sveti temeljnih organizacij

razpisujejo

prosta dela in naloge individualnih poslovnih organov – upravnikov:

TOZD ŽABJA VAS AGROSERVIS upravnik

Pogoji: poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še:

- da imajo visoko, višjo, najmanj pa srednješolsko izobrazbo strojne ali kmetijske smeri s tri-, štiri-, oz. petletnimi izkušnjami.

TOZD „BRAZDA“ LASTNA KMETIJSKA PROIZVODNJA

UPRAVNIK

Pogoji: poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še:

- da imajo visoko, višjo, najmanj pa srednješolsko izobrazbo agronomske smeri, s tri-, štiri-, oz. petletnimi izkušnjami.

TOZD „OSKRBA“ TRGOVINE IN MESARSTVO

UPRAVNIK

Pogoji: poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še:

- da imajo visoko, višjo, najmanj pa srednješolsko izobrazbo ekonomske, komercialne ali druge smeri s tri-, štiri-, oz. petletnimi izkušnjami;
- da imajo moralnopolitične kvalitete;
- da imajo organizacijske in vodstvene sposobnosti.

TOZD MIRNA PEČ

UPRAVNIK

Pogoji: poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še:

- da imajo visoko, višjo, oz. najmanj srednješolsko izobrazbo kmetijske ali ekonomske smeri s tri-, štiri-, oz. petletnimi izkušnjami v svoji stroki;
- da imajo ustrezne moralnopolitične kvalitete, ki se izražajo v odnosu do samoupravne družbene ureditve ter sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov, v razvitem čutu odgovornosti do dela, do delovnih ljudi in v osebni poštenosti.

TOZD NOVO MESTO

UPRAVNIK

Pogoji: enaki kot pri TZO Mirna peč

TZO ŠENTJERNEJ

UPRAVNIK

Pogoji: enaki kot pri TZO Mirna peč

TZO STRAŽA

UPRAVNIK

Pogoji: enaki kot pri TZO Mirna peč

TZO ŠKOCJAN

UPRAVNIK

Pogoji: enaki kot pri TZO Mirna peč

Delovna skupnost skupnih služb zadruga

1. VODJA KOMERCIALNE SLUŽBE

Pogoji: poleg splošnih pogojev morajo kandidati imeti visoko ali višjo šolo komercialne ali ekonomske smeri s tri-, oz. petletnimi izkušnjami, moralnopolitične kvalitete ter organizacijske in vodstvene sposobnosti.

2. VODJA TEHNIČNE SLUŽBE

Pogoji: poleg splošnih pogojev morajo kandidati imeti visoko ali višjo šolo agronomske ali druge ustrezne smeri s tremi, oz. petimi leti ustreznih delovnih izkušenj, moralnopolitične kvalitete ter organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev o šolski izobrazbi pošljejo na naslov:

Kmetijska zadruga „Krka“, Splošna služba s pripisom „Za razpisno komisijo“.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po poteku roka za prijave.

Hkrati objavljamo naslednja prosta dela in naloge:

1. DELAVCA ZA VODENJE SKLADIŠČA v tovarni močnih krmil

Pogoji: poleg splošnih pogojev mora kandidat imeti končano trgovsko šolo.

2. SKLADIŠČNEGA DELAVCA v tovarni močnih krmil

Pogoj: končana osnovna šola

3. DVEH PRODAJALK v trgovini Mirna peč

Pogoji: poleg splošnih pogojev morajo kandidati imeti končano trgovsko šolo

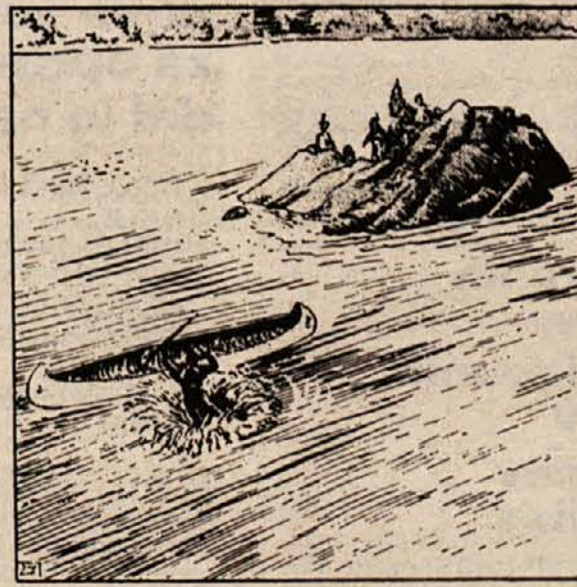
4. SKLADIŠČNEGA DELAVCA v trgovini Mirna peč

Pogoj: končana osnovna šola.

Kandidati naj prijave pošljejo na naslov: Kmetijska zadruga „Krka“, Splošna služba Novo mesto.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi.

EZOSLEDEC

ap so legli na dno pregli vanje in jih do prvega ovinka, žnikov. Ugibali so, čakali strugo, tedaj sta izginila Pušči-so posumili v izozno, da bi ju za-

Zaslišalo se je divje kričanje. Velika Kača se je skrila v grmovje, Jasper, Mabel in Kap pa so se vkrcali v prvi čoln in kmalu srečno dosegli nasprotni breg. Kajti Stezosledec se je v drugem čolnu sukalo po reki sem in tja ter tako privabil vso pozornost Indijancev. Toča krogel se je vsula nanj, toda veslal je tako sprotno, da niti za hip ni nudil trdnega cilja.

Pri tem pa ga je tok zanesel precej daleč po reki navzdol in nenadoma je na čerih sredi struge, proti katerim ga je neslo, zagledal kakšnih ducat rdečekožcev. Struja je bila tako močna, da se jim ni mogel več izogniti. Preostalo mu je le še eno: pobral je puško in svojo lovsko torbo in se pognal v valove. Njegov čoln je odneslo in kmalu so se ga polastili Mingi.

Nesporazumi

Stružanci se že dolgo jeze na SAP zaradi slabih avtobusnih zvez s Kočevjem oz. sploh zaradi slabe organizacije prevoza na tej progii. Tako so imeli na primer še letos 3-krat na teden slabo zvezo preko Hinj s Kočevjem, in še to ob torkih, četrkih in sobotah, ko v Kočevju ni uradnih ur. Na njihovo pritožbo so pri SAP rešili zadevo tako, da so ukiniteli še zvezo ob torkih in sobotah, da imajo zdaj Stružanci direktno avtobusno zvezo s Kočevjem le ob četrkih. Tudi avtobuse so na to progo pošiljali velike, namesto da bi manjše, in potem tarnali o izgubah.

Prav bi bilo, da sedejo skupaj predstavniki SAP in KS Struge ter se o vseh teh zadevah temeljito pogovore. Stružanci ne bi smeli zahtevati preveč, pri SAP pa bi tudi morali upoštevati predloge, želje in opozorila

ZNAK Z NAPAKO – Pred samopostrežbo na Cesti herojev v Novem mestu je parkirišče, zraven pa prometni znak, ki je na slikki. Če bi pisalo po slovensko, potem manjka „e“, če pa piše po hrvaško, bi bil napis primeren za kraje onkraj Kolpe. (Foto: R. Bačer)

V zadnjih dneh več vlomov

Na raznih koncih so na delu drzni nočni obiskovalci

Predrzni so bili vlomilci, ki so v noči na 14. december na silo prišli v trgovino novomeške zadrage v Mirni peči. Skozi skladišče so prišli v lokal, nabrali tam več steklenic pijače, nekaj živil in cigaret, potem pa so se v pisarni lotili blagajne. S sodednjega dvorišča so pripeljali ročni voziček, naložili nanj težak plen in ga odpeljali lepo skozi vas na samotni kraj. Niso prišli dlje kot 400 m, pa jih je zmagala radovednost: s sekuro so vdrli v blagajno, v njej pa je bilo 4.500 dinarjev. Trgovina je oškodovana za več kot 6.600 din.

Naslednjo noč so imeli podobne obiskovalce v trgovini „Posavje“ v Jesenicah na Dolenjskem. Vlomilec je prišel v

prodajalno skozi steklo na vratih. Odpiral je predale in očitno iskal denar, vendar je našel samo 380 dinarjev. Hotej je ugotoviti, kar je tudi v železni blagajni, a je ni mogel odpreti.

I retjo noč, 17. decembra, je imela neljube goste osnovna šola na Mirni: vlomilec je prišel v poslopje skozi priprto okno učilnice in se precej sprehajal. Potem je vlomil v prostore, kjer shranjujejo vrednejša učila, kot so magnetoskop, kasete, televizor itd. Odnesele je samo zvočnik, skušal pa je vzeti tudi semafor – pripomoček za prometni pouk. Ko je neznanec zaslišal korake, je hitro pobegnil, ni pa ostal dolgo neznan: bil je 14-letni fantič. Pri njem so še našli ukradeni zvočnik.

Luciburg je zelo iskana oseba

Sarmantni Zagrebčan, kavalir z ukradenim avtom, je oropal gosta v hotelski sobi na Otočcu – Čez štiri dni je bil že prijet, potem so ugotovili še več . . .

Zdaj je že precej jasno, kaj se je zgodilo v prvih urah 14. oktobra letos v Garniju na Otočcu, kjer je eden od gostov povabil družbo v sobo, pa ga je slučajni znanec oropal in pretepel, da so mu ostale modrice.

Miljenko Luciburg, 25-letni Zagrebčan, po poklicu kvalificirani avtoelektrikar, vendar brez stalne zaposlitve, je bil že nekajkrat kaznovan. Stalno delo mu ne diši, ljubi pa disco klube, vozarjenje z avtomobili in družbo.

Fant je večkrat zahajal v disco klub na Čatež in tako je bilo tudi 13. oktobra. Kot navadno se je pripeljal s temno modro zastavo 101. V disco se je seznanil z dvema Novomeščankama in se jima tudi galantno ponudil, da ju bo odpeljal domov. Mimogrede so se ustavili na Otočcu, kjer so naleteli še na hotelskega gosta. Družbo, ki se je na hitro seznanila, je nato gost iz hotela Garni okrog 4. ure povabil v svojo sobo, ampak dekleti nista hoteli iti. Medtem ko sta obe čakali v recepciji, sta se moška odpeljala z dvigalom v 1. nadstropje, čez čas pa se je kavalirski Luciburg vrnil s krvavo roko in dekleti odpeljal v mesto. Med potjo je nekaj pravil, kaj se je zgodilo, in ena mu je brisala kri z roke.

Ko je gost A. B. prišel v svojo hotelsko sobo z njim pa znanec Luciburg, se je hotel domačin tudi počutiti kot doma. Komaj si je slekel suknjič, ga je znanec s pestjo udaril v obraz, da se je opotekel v fotelj. Slišal je le kričanje: „Daj lovu! Daj pare!“ Dobil jih je po obrazu in po sencih toliko, da je bil še drugi dan moder. Luciburg je vzel iz denarnice

gosta A. B. 1000 dinarjev, z roke mu je strgal moško uro in pobral plinski vžigalnik z mize ter tako naropal za 7.600 din vrednosti.

ZAVORE NISO PRIJELE – Ko je 11. decembra dopoldne Ivan Omerzel iz Novega mesta vozil tovornjak od Mokronoga proti Zburam, je v nepreglednem ovinku pri Malih Poljanah pripeljal naproti drugi tovornjak. V njem je sedel za volanom Franc Kolenc iz Regeče vasi. Soferja sta zavrla, na zasneženem vozišču pa zavore niso prijele in je prišlo do trčenja. Omerzelov tovornjak je vrglo s ceste in je pristal v baraki. Gmotne škode je za 130.000 dinarjev.

OZIRALA SE JE PRED HIŠO – 13. decembra zjutraj je 22-letna Lidija Stopar na Partizanski cesti v Novem mestu stala pred domačo hišo in se ozirala naokrog. Slučajno je zamahnila z roko, ko je mimo pripeljal osebni avto Franc Hanjšek iz Novega mesta in zadela z roko v prtljajnik. Pri tem je dekle izgubilo ravnotežje in padlo. Laže poškodovano je avtomobilist odpeljal v bolnišnico.

HODIL PO SREDI – Anton Klevišal iz Vel. Brusnic je prejšnji torek zvečer vozil delavski avtobus proti Brusnicam in na Slatniku dohitel skupino pešcev, med katerimi je bil tudi 48-letni Stanislav Hrastar iz Smolenje vasi. Ta je hodil po sredi ceste in je izgubil ravnotežje prav tedaj, ko je do njega pripeljal avtobus. Z ramo je zadela v vozilo in padel. Sprva je odšel kar domov, češ da mu ni nič, pa ga je začelo kasneje boleti, zato so ga peljali v bolnišnico.

TAKSI V POTOKU – 14. decembra zvečer je Ljubljancan Jože Jusič vozil Viatorjev taksi iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Jezeru je na polni črti prehitel tovornjak, ko je naproti pripeljal z osebnim avtom Ljubiša Aleksič iz Pariza. Voznika sta se

Štiri dni po dogodku so storilca že prijeli, ugotovili pa so, da je v več občinah zelo iskana oseba. Vozil se je z ukradenim avtom, ki je imel pritrjene ukradene registrske tablice. Utemeljeno osumljen tudi rop na Otočcu, čaka Luciburg v priporu na kazen pred sodiščem.

zaradi megle na cesti prepozno opazila in kljub zaviranju trčila. Jusičev avto je odbilo še v prehitvani tovornjak, nato pa na travnik in je pristal v potoku. Jusič je bil ranjen in so ga odpeljali v bolnišnico, na vozilih pa je za 115.000 din škode.

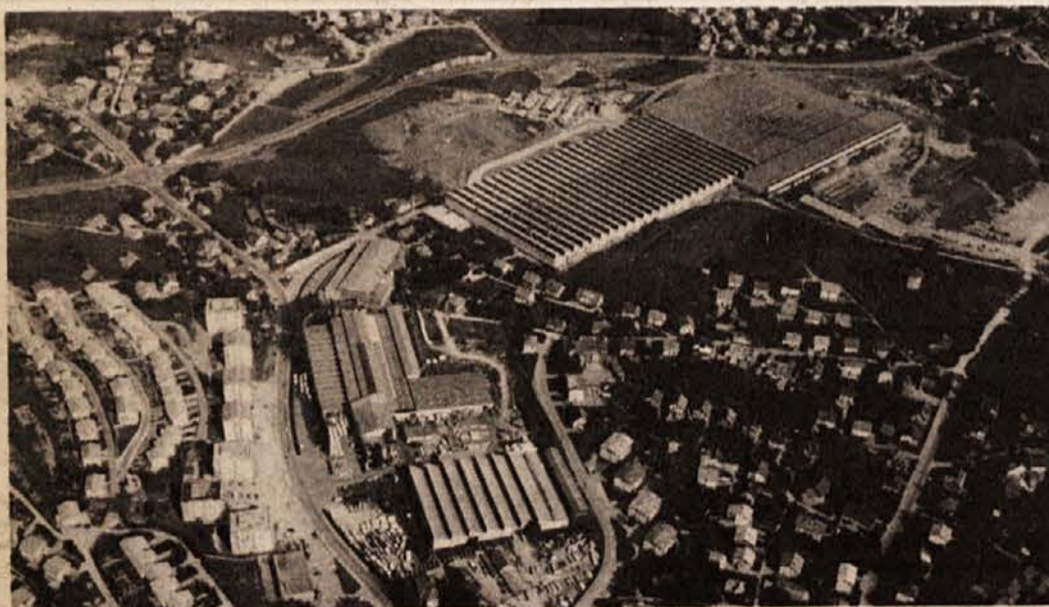
VEČ UR OVIRAN PROMET – 15. decembra zvečer je Marjan Kovač iz Bršljina vozil kombi mimo Biča proti domu in na polni črti prehitel tovornjak s priklopnikom, ki ga je vozil Rajko Gluvič iz Ljubljane. Tedaj je naproti pripeljal zdomec Mustafa Zorlak iz Sarajeva. Pri zaviranju je Kovačev kombi zasnelo v tovornjak, Zorlakov avto pa je obrnilo na streho. Ranjena je bila Hairija Zorlak, ki so jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Prevrnjeni avto je nekaj ur oviral promet na cesti. Gmotno škodo cenijo na 100.000 dinarjev.

DVA STA RAZGRAJALA

V petek in nedeljo so imeli miličniki posla z dvema razgrajalca v njenem stanju. V petek, 15. decembra popoldne, so do iztreznitve pridržali 26-letnega Franca Primca s Sel pri Dol. Toplicah, ker je razbijal steklenino v gostišču Rotovž v Novem mestu. V nedeljo ponoči pa so odpeljali na hladno Antuna Dabeliča iz Novega mesta, ker je delal nered v bifeju na Otočcu. Ta se je lotil celo gostov in jih pretepal ter polival z vinom. Pri obeh bo imel zadnjo besedo še sodnik za prekrške.

LED JE KRIV NEZGODE

V krmeljski Metalni se je 11. decembra dopoldne pripetila delovna nesreča. Na dvorišču so z vilničarjem nalagali železne plošče na voziček, ker pa je bilo vse ledeno, je ena od plošč zdrknila čez rob vozičarja in padla na nogo Jožetu Lazarju z Gabrovske gore. S presekanjo in zlomljeno nogo so ponesrečenca odpeljali v celjsko bolnišnico.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Kolektiv, ki si je zastavil svoj ambiciozni proizvodni program, s srednjeročnim načrtom uresničuje del zastavljenih nalog.

Močno povečujemo proizvodnjo osebnih vozil ter stanovanjskih prikolic. Dograjene so nove proizvodne zmogljivosti in osvajamo zahteven proizvodni program v sodelovanju s francosko firmo RENAULT. Odpiramo nova dela in naloge, ki nudijo široke možnosti za zaposlitev tako strokovnemu kadru, kakor tudi drugim delavcem s poklicno šolo in nekvalificiranim delavcem.

Za povečano proizvodnjo in prodajo naših izdelkov iščemo nove sodelavce, ki jim nudimo zanimivo delo in možnost nadaljnega izpopolnjevanja ter možnosti stikov s strokovnjaki jugoslovanskih in tujih tovarn, možnosti teamskega dela in dela na razvojnem področju.

Veliko pričakujemo od strokovnega kadra. Sleherni bo lahko uporabil svoje znanje, ki bo ustrezno cenjeno in vrednoteno, zato vabimo strokovnjake iz različnih delovnih področij, ki bodo s svojimi izkušnjami prizadevno in zavzeto prispevali svoj delež k uresničevanju

zastavljenih nalog in k razvoju slovenske avtomobilske industrije.

Naj naštejemo samo nekaj delovnih področij, primernih za zaposlitev

kvalificiranih delavcev, nekvalificiranih delavcev in delavcev za priučitev.

- montaža osebnih vozil Renault 4 in montaža dostavnih vozil;
- mehanska obdelava: delo na obdelovalnih strojih, strožnicah, na avtomatih, polavtomatih, rezkalnih strojih, vrtalnih strojih in ročna obdelava;
- karosernica: kleparska, ključavničarska dela, električno varjenje, točkov-

no in plamensko varjenje, enostavna kleparska dela v pripravah za obdelavo in sestavo karoserij;

- lakirnica: kvalificirana avtoličarska opravila; za nekvalificirane delavce in priučene delavce: priprava za lakiranje, brizganje, kitanje, tesnenje, brušenje;
- presernica: ključavničarska dela in delo orodjarjev za vzdrževanje in nastavitve; za nekvalificirane delavce in priučene delavce: delo na stiskalnicah in na liniji kolesnih obročev;
- na področju materialnega poslovanja: transport materiala, skladiščenje in priprava materiala;
- tovarna prikolic: kvalificirana dela pohištvenih mizarjev in ličarjev; za nekvalificirane in priučene delavce: delo pri sestavi, obijanju in montaži prikolic.

VABIMO nove sodelavce za opravljanje del in nalog:

- DIPLOMIRANE STROJNE INŽENIRJE,
- DIPLOMIRANE EKONOMISTE,
- DIPLOMIRANE INŽENIRJE KEMIJE,
- DIPLOMIRANE INŽENIRJE LESARSTVA,
- DIPLOMIRANE ELEKTROINŽENIRJE

za delo v razvojnem inštitutu, tovarni avtomobilov, tehnični kontroli, zunanjetrovinskem sektorju, tehnološkem oddelku, konstrukciji, prodajno-servisni organizaciji in na področju investicijske izgradnje.

- STROJNE TEHNIKE
- EKONOMSKE TEHNIKE
- ELEKTRO TEHNIKE
- KEMIJSKE TEHNIKE
- LESARSKE TEHNIKE

s prakso in brez prakse za delo v tovarni avtomobilov, tehnični kontroli, vzdrževanju, lakirnici, proizvodnji prikolic, planskem oddelku, na področju tehnologije, zunanje trgovine in prodaje gotovih izdelkov.

- KVALIFICIRANE KLJUČAVNIČARJE
- KVALIFICIRANE AVTOLIČARJE
- KVALIFICIRANE MIZARJE
- KVALIFICIRANE KLEPARJE
- KVALIFICIRANE ELEKTRIČARJE
- KVALIFICIRANE TRGOVCE
- KVALIFICIRANE SKLADIŠČNIKE

za delo v proizvodnji tovarne avtomobilov in prikolic ter v vzdrževanju.

Na celotnem področju Dolenjske, Bele krajine in v spodnjem Posavju je našim delavcem omogočen avtobusni prevoz na delo in z dela. Po potrebi bomo tudi v bodoče odpirali nove avtobusne linije.

Kandidate za zaposlitev vabimo, da se zgledajo v kadrovskem oddelku, kjer jih bomo seznanili s pogoji dela. Nastop dela je možen takoj.

Več pomoči zasebnim kmetom

Te dni bo tudi formalno ustanovljena samoupravna interesna skupnost za pospeševanje kmetijstva v novomeški občini, medtem pa so o tem že veliko razpravljali tako v skupščinskih zborih, zainteresirani občani na terenu in delavci v kmetijskih delovnih organizacijah. Kaj nam prinaša nova skupnost in kakšno korist bomo imeli od nje, je povedala inž. Sonja Groegl, referentka za kmetijstvo pri novomeški občinski skupščini:

Inž. Sonja Groegl: „Prihodnje leto se bo že poznala izdatnejša pomoč zasebnemu kmetijstvu, v krog podpisnikov sporazuma pa bi morali postopoma vključiti celotno združeno delo.“

„Smisel nove skupnosti je zbrati več denarja za pospeševanje zasebnega kmetijstva. Do zdaj smo temu sektorju pomagali le s sredstvi sklada, pa ta je živel od proračuna, zato je bila pomoč skromna. Ker vsi ugotavljajo, da je zasebno kmetijstvo potrebno izdatnejše družbene pomoči, je potrebno najprej ustvariti finančno osnovo, da bomo tako pomoč lahko organizirali. Združevanje sredstev preko podpisnikov sporazuma je torej nova oblika, ki prinaša z združevanjem sredstev predvsem večji finančni učinek.“

„Kdo vse bo sporazum podpisal in koliko več denarja bo na voljo zasebnemu kmetijstvu, ko bo zažvela interesna skupnost?“

„Predvidenih je 17 različnih podpisnikov sporazuma; vendar jih je dejansko več, če štejemo vsako zase posamezno krajevno skupnost,

ki jih je 31, in pa 12 lovskih družin. Pri sredstvih se bo skupnost očitno poznala. Letos, ko zasebno kmetijstvo podpiramo še iz sklada, je na voljo 1 milijon dinarjev. Računamo, da bo skupnost v letu 1979 zbrala 1,8 milijona, medtem ko po programih znašajo potrebe čez 3 milijone dinarjev. Prav zato menim, da bi se moral krog podpisnikov sporazuma povečevati, tako da bi čez čas zajel celotno združeno delo.“

— Katere so glavne naloge, ki bodo opravljene pod okriljem interesne skupnosti za kmetijstvo?

„Čimprej bo potrebno sofinancirati nabavo strojev za proizvodne in strojne skupnosti in finančno pomagati tako v živinoreji, kot v poljedelstvu in vinogradništvu in še na drugih področjih.“

— Lahko navedete nekaj konkretnih oblik pomoči, ki je bo deležen zasebni kmet iz sredstev interesne skupnosti?

„V živinoreji bomo na primer financirali izdelavo načrtov za gradnjo hlevov, del sredstev bo šel za nabavo plemenske živine (krav in telet) ter prašičev. V poljedelstvu bo skupnost regresirala nabavo semen pšenice in koruze ter umetnih gnojil. Na področju vinogradništva je del sredstev namenjenih načrtom za skupinsko obnovo vinogradov. Precejšen poudarek je na izobraževanju in organizaciji predavanj po proizvodnih okoliših, za kar je med ljudmi precej zanimanja. Iz združenih sredstev pa bodo dobivali osebne dohodke tudi pospeševalci.“

— Kot je bilo slišati doslej, je bilo na področju dviga zasebnega kmetijstva bolj malo uspehov tudi zato, ker ni bilo dovolj pospeševalcev. Bo zdaj drugače?

„Je že! Novomeška zadruga je imela zdaj enega samega pospeševalca, v kratkem bodo štirje. Pri žužemberški zadrugi pa delata dva. Poudarjam pa, da je celotna ure sničitev zastavljenega programa najbolj odvisna prav od pospeševalcev. Če bodo ti zavzeti, potem se bo dalo marsikaj spremeniti.“

R. BAČER

PRESELITEV POD KLANEC — Novotehna bo te dni svojo železino preselila iz lokala pri kandijskem mostu na Resljevo 2, kjer bo več izbire, predvsem pri orodju, in možno parkiranje. V bivšem lokalu železnice pa bo začasno prodaja avtomobilov, dokler bo hiša stala. Predvidena je namreč rušitev, ko bodo gradili novo cesto za Dol. Toplice. Na fotografiji je novi lokal Novotehne. (Foto: R. Bačer)

Kolikor naredimo – dobimo

Septembra je znašal poprečni zaslužek v novomeški občini 5.337 din, izplačanih pa je bilo tudi za 6 milijonov dinarjev nadur: dela pred konferenco!

22.483 zaposlenih je imelo septembra letos za 1,5 odst. nižji osebni dohodek kot mesec dni prej. Kajpak: avgusta so skoro povsod delili nekaj več po trimesečnem obračunu, september pa je bil pri izplačilih običajen.

Medtem ko je poprečen Slovenec v septembru zaslužil 5.968 din, se je moral poprečen Novomešan zadovoljiti s 5.337 dinarji. Ob tem pa mu kar naprej dražijo živce še „košarice“ in ugotovitve, da se ne damo s prvega mesta v Jugoslaviji, kar zadeva draginjo. Po drugi strani pa novomeški osebni dohodki sploh niso nizki, če ob njih uspoštevamo storilnost. Za malo muzike torej malo denarja.

Podatki kažejo, da je v gospodarstvu novomeške občine znašal poprečni zaslužek v septembru 5.157 dinarjev, v negospodarstvu pa 6527 dinarjev. Najtanjše kuverte so dobili ali

VSE SOBOTE DELOVNE

Od 20. novembra dalje je po sklepu delavskega sveta ves kolektiv IMV vse sobote na delovnem mestu. Za tak ukrep so se odločili zato, da bi dosegli predvideni letni proizvodni plan in da bi lahko kupcem dobavili toliko izdelkov, kolikor je največ možno. Seveda pa so zaradi dodatnih delovnih ur tudi zaslužki višji, kar marsikomu tudi prav pride.

pa najmanjše številke zapisali, ker dobivajo osebne dohodke na knjižnice, zaposlenim v industriji, kjer poprečje ni preseglo 4840 dinarjev. Med najvišje zaslužke pa se v tem primerjalnem mesecu uvrščajo v delovni skupnosti skupnih služb pri Novogradu, pri DSS novomeških osnovnih šol in še v nekaterih kolektivih, kjer so bili zaslužki v poprečju čez 10.000 dinarjev. Med temi pa ni nobenega iz gospodarstva.

Med izplačevalce najnižjih poprečnih osebnih dohodkov je šteti IMV, Novoteks, Labod, Mirmošsko „Beti“, kjer pa s poprečjem ne sežejo niti do 4.000 dinarjev. Primerjava med Novomeščani in Slovenci nasploh pa pove, da je bil v gospodarstvu v naši občini septembra

POD NOVIM IMENOM

Nekaj časa ni bilo nič slišati o ansamblu Sence. Pred kratkim pa so se Tomaž Maras, Tomaž Zorko, Miran Kotnik in Robert Rodič pod novim imenom Drugi krog vnovič predstavili novomeški mladini. Igrali so na plesu v gimnazijski telovadnici.

IRENA GRAHEK

Ni dovolj resno

Preveč izgovorov, ki jih pes na repu prinese

Za delegate v družbenopolitičnih in interesnih skupnostih novomeške občine je bilo jeseni organizirano bolj praktično, kot pa teoretično izobraževanje, ki naj bi zajelo 3500 ljudi. V študijskih skupinah, ki obsegajo po 30 slušateljev, pa jih na predavanjih sedi po 20 ali še manj. Takemu odnosu do organiziranega in kvalitetnega izobraževanja delegatov je težko najti opravičilo, predvsem zato, ker se tudi v drugi mandatni dobi v delegatskem sistemu pojavljajo iste napake kot pri prejšnjih delegatih. In končno zato, ker tovrstno izobraževanje veliko stane, plačujejo pa ga delovni ljudje. Kjer sta sindikat v delovni organizaciji ali SZDL na terenu vzela akcijo izobraževanja zares, je tudi udeležba odlična. Tak primer je šentjernejska osnovna šola, kjer se prosvetni delavci polnoštevilno udeležujejo predavanj.

Seminaristi bodo obravnavali 8 tem, izobraževanje pa bo trajalo toliko časa, da bodo vsi predelali celotno snov.

Dedek Mraz prihaja

Risanke, lutke in zabavni spored s prihodom dedka Mraza

V novomeški občini bo po praksi zadnjih let organizirano novoletno slavlje za predšolske in šolske otroke po krajevnih skupnostih oziroma po šolah, v mestu pa bo še več prireditve za vse, ki jih bodo želeli obiskati. Otroci do 5. razreda bodo dobili enake darilne pakete s poprečno vrednostjo 10.850 dinarjev, z okraštivjo pa so letos velike težave. Žarnic ni dobiti, vprašanje pa je tudi, koliko svetlobe nuditi za ta namen ob pozivih k varčevanju z električno energijo.

V Novem mestu bodo prireditve za otroke v četrtek in petek, 28. in 29. decembra. V Domu kulture bodo ob 8. in 14. uri predvajali barvni risanki „Racman Jaka in njegova družina“ ter „Mornar Popaj“.

V športni dvorani bo ob 10. in 16. uri zabavni spored s prihodom dedka Mraza, v Domu JLA pa je v obeh dneh ob 12. in 18. uri Lutkovno gledališče za Majaronovo igrice „Jožetove lutke“, Košutovo „Štirje fantje muzikantje“ in Ele Peroci „Muco copatarico“.

„Vse nam požro...“

Divjad je v Suhi krajini vedno bolj nadležna

Franc Hočevar, kmet iz Visejca v Suhi krajini in delegat v novomeški občinski skupščini, je že obupal nad razmerami v domačem kraju. „Ne da se živeti, ker se ne izplača nič sejati ne pridelovati. Prašiči in jelenjad vse požro. Zdaj po njihah iščejo ostanke in pridejo čisto do vasi. Vse naokrog je poteptano, tako da je sneg videti, kot da bi ga ravnali s teptalnimi stroji. Menda imajo take na smučarskih terenih.“

Hočevar pravi, da zadnje dni tudi medvedi hodijo naokrog, ampak zaenkrat, še niso naredili posebne škode niti se niso pokazali nevarne.

„Pred dnevi sem videl stopinje med Visejcem in Hinjami. Ko sem šel na sestanek, še ni bilo nič videti, nazaj grede pa se je v snegu lepo videl odtis kosmatinove tace.“

Pozimi imajo v Suhi krajini tudi težave s prevozi šolskih otrok. Prevozi so sicer dobro organizirani, ampak če je veliko snega ali pa poleдика, avtobusi ali kombiji ne morejo voziti, ker ni dobro poskrbljeno za čiščenje cest in posipavanje.

Zanimivo pa je, da v zimski suši po Suhi krajini ni bilo več tako hudih težav s pomankanjem vode, kot so jih bili vajeni poprej. Pozna se, da je s pomočjo brigadirjev marsikatera vas že dobila vodo.

Krajani zmeraj pomagajo

70 let staro gasilsko društvo na Otočcu ima uspehe

Leta 1906 ustanovljeno gasilsko društvo Otočec je šele dobrih petdeset let kasneje dobilo prvo motorno črpalko. Sploh je bil napredek do 1970 bolj počasn, čemur je bilo krivo tudi društvo samo zaradi premajhne aktivnosti. Celih 13 let so trajale želje, da bi dobili gasilski avto, opremo in desetine. V letu 1970 je bilo članstvo pomlajeno, dobilo je novo vodstvo in odlej je več uspehov.

V letu 1973 je društvo nabavilo novo motorno črpalko Rosenbauer. Zanj so prispevali tudi krajan domače krajevne skupnosti. Takoj nato so začeli akcijo za nakup novega gasilskega avtomobila, za kar so spet krajan pokazali lepo razumevanje.

Zdaj je v programu ureditev gasilskega doma, ker stari nikakor ne ustreza več potrebam gasilskega okoliša s 23 vasmimi in zaselki. Prav tako so v štirih vaseh ustanovljene

gasilske desetine, pripravljene pomagati. Taka organiziranost se je izkazala za pravilno, društvo pa je bilo deležno mnogih pohval, posebnost lani ob počastitvi 70-letnice.

OBVESTILO DELAVCEM NA ZAČASNEM DELU V TUJINI

Delavce na tujem, njihove svojce, prijatelje in znance obveščamo, da so se vse upravne in javne službe dogovorile v okviru koordinacije pri Občinski konferenci SZDL Novo mesto, da bodo v času njihovih prihodov v domovino dajale pojasnila o vprašanih, ki jih zanimajo, v uradnih urah na sedežih svojih ustanov.

V GOTNI VASI BO TRGOVINA

Po triletnih prizadevanjih za trgovino je krajevna skupnost Gotna vas le uspela. Za leto 1979 je preskrbelo valna trgovina v občinskem programu, investitor Mercator pa je tudi trdno odločen graditi. Naročena je že lokacijska dokumentacija za objekt, ki bo stal v bližini mosta. Trgovina bo oskrbovala ne le nekaj sto družin iz domače krajevne skupnosti, marveč bo dobrodošla tudi celotnemu podgorjanskemu predelu. Gredečo iz službe v mestu, se bodo v njej ljudje ustavljali in spotoma nakupili, kar je potrebno. Ob trgovini so predvidena tudi parkirišča.

V ŠKOCJANU SPET KINO

Škocjanski kino je obnemogel lansko zimo, ko so podrli drvarnico in ni bilo več kam spravljati kurjavo. Pred kratkim se je predvajanje filmov spet začelo, in to v dvorani, kjer so medtem uredili centralno ogrevanje. Tudi zavoljo mraza prejšnja leta ni bilo dosti obiskovalcev filmskih predstav. Upajo, da bo zdaj gledanje na toplem privabilo več občinstva. Predstava so zaenkrat samo ob nedeljah popoldne ob 16. uri, če pa bo obiska več, se bo dalo zmeniti za večkratno predvajanje. Prvi dve predstavi v letošnji sezoni si je ogledalo po 50 ljudi. Najbrž bo gledalcev še več, ko se bo razvedelo o novem ogrevanju.

Pred končnim krogom

V vseh 31 krajevnih konferencah SZDL volijo odbore in delegate — Vsebinska dela je prva naloga

Predvolilne priprave v Socialistični zvezi so stekle že spomladi, konec oktobra pa je bil start v drugi krog volilnih opravil. V vseh krajevnih konferencah na območju novomeške občine se začenjajo volitve.

Krajani bodo na sestankih obravnavali še druge stvari, volili pa bodo tudi vaške oziroma ulične odbore in sprejemali delovne programe v SZDL. Prav tako bodo na teh konferencah izvolili delegate v krajevno konferenco SZDL.

S to fazo volilnega postopka že nastopa končni krog volilnih opravil. Sledijo samo še prve seje novoizvoljenih konferenc. Dosedanje volilne priprave so dobro tekle, težave so bile edinele pri delegiranju delegatov iz sindikalnih organizacij in društev.

V začetku decembra je predsedstvo občinske konference SZDL ocenjevalo predvolilne priprave in ugotovilo, da so organizacijsko dobro zastavljene, manj uspehov pa je pri vsebini dela krajevnih konferenc SZDL. Temu posvetiti več pozornosti naj bi bila prva naloga v naslednji mandatni dobi.

Na predsedstvu so se dogovorili, da bodo člani sodelovali na sestankih po terenu in pomagali zlasti tam, kjer se zatika.

ŠE ENKRAT LETOS

Občinska zdravstvena skupščina bo letos še enkrat zasedala na skupni seji obeh zborov, in sicer v ponedeljek, 25. decembra. Obravnavali bodo solidarnostni sporazum o združevanju sredstev za izvajanje dodatnega programa, listo prispevkov uporabnikov zdravstvenih uslug k stroškom, plan za leto 1979 in še nekaj točk organizacijskega značaja.

SEMINAR ZA SEKRETARJE ZK

13. in 14. decembra je bil v novomeškem Domu JLA seminar za sekretarje osnovnih organizacij ZK s področja novomeške občine. Seminar je organiziral občinski komitej ZK z namenom, da bi usposobil vodstva ZK za naloge, ki čakajo članstvo Zveze komunistov na področju idejnopolitičnega usposabljanja. Seminar so organizirali v štirih skupinah, in sicer ob takem času, da gre čim manj na škodo delovnih ur pri redni zaposlitvi.

Novomeška kronika

UTAPLJAJO SE V BLATU — Cankarjevo ulico so tik pred snegom pripravljali za modernizacijo in položili kanalizacijo. Del ni bilo mogoče nadaljevati, zdaj pa ljudje komaj pridejo do hiš. Brez pretiravanja je res, da gazijo do nekaterih hiš 10 cm debelo blato. Najbrž bo čez zimo tudi pri tem ostalo.

ČIGAVI SO PLOČNIKI? — V Novem mestu se ne ve, ali so pločniki za pešce ali za avtomobile. Vozila namreč ob vsakem dnevnem času lahko vidijo na pločniku pred lekarno, na Cesti talcev itd. Z rilcem zasejajo vozila pol pločnika pred Avtodeli, medtem ko pred bifejem na Koštialovi avtomobili večkrat kar zaprejo izhod s Prisojne poti. Še pešci se težko prebijajo mimo, avtomobilisti z zaprte poti pa hupajo...

PRETIRANA SKROMNOST — Nekateri lokali so že dobili novoletne okraske, ampak so bolj malo vidni in precej skromni. Upajmo, da pri tem ne bo ostalo in da bo okrasitev pred novim letom ustvarila slavnostno vzdušje.

NA ISTEM MESTU... — Nasproti drevoredu na Cesti komanlanta Staneta je stanovanjski blok, pred blokom pa je pločnik vselej leden, kadarkoli je mraz. Prvi jutranji pešči, ki past že poznajo, se vedo varovati, kdor pa slučajno stopi na ledeno podlago nepripravljen, lahko odleti, kot je dolg in širok.

TRIJE NOVI PARI — Pretekli teden je mesto dobilo šest novih krajanov. V poročnišnici so namreč rodile: Darinka Kavšek iz Ragsavske 12 — Iztoka; Darinka Sinkovec iz Ulice Majde Šite 18 — deklino;

Natalija Gašparovič iz Segove 6 — Marka; Hermina Vukoslavović iz Ragsavske 10 — Nedo; Silva Colarič z Nad mlini 41 — Ines in Vesna Rustja, Nad mlini 26 — Kristjana.

TELOH IN MAČICE — Novomeška tržnica je bila v ponedeljek še kar založena, če jo primerjamo z minulimi tržnimi ponedeljki. Tokratna zanimivost so bili teloh in prve mačice, ki so jih nudile prodajalke cvetja izpod Gorjancev po ne pretiranih cenah. Pojavili so se tudi plastični dedki Mrazi raznih velikosti kot znanilci novega leta in na stojnicah še druga kramarija s področja kiča. — Cene sadju in zelenjavi so bile naslednje: grozdje 19 do 20 din, jabolka 14,80 do 16 din, limone 17 din, pomaranče 14 din, mandarine 30 din, špinača 18 din, solata 22 din, čebula 8 din, ohrovt 9 din itd.

Ena gospa je rekla, da je ravno tisti dan, ko so sredstva javnega obveščanja najbolj pozivala k varčevanju z elektriko, na Drski vse dopolne gorela javna cestna razsvetljava...

Najtežji časi za Opekarno

Obrtno kovinsko podjetje upa, da se bo prihodnje leto povzpelo „na zeleno vejo“

Majhna reprodukcijska sposobnost brežiškega gospodarstva je že od nekdanje težke premagljiva ovira do hitrejšega napredka, zato v informaciji o devetmesečnem gospodarjenju prijetno preseneča stavek, da se ta izboljšuje, čeravno ugotovitev še ne velja za vse organizacije združenega dela.

Za orientacijo je zanimiv podatek, da Brežice v primerjavi z obema posavskima sosedama, s krško in sevniško občino, zaostajajo v porastu celotnega prihodka, po porabljenih sredstvih, po dohodku, povprečno izplačanih čistih osebnih dohodkih na zaposlenega in po skupni porabi v tozidih, prehitve ja pa po čistem dohodku, pri amortizacijah in pri porastu sredstev za izboljšanje materialne osnove dela. Ta osnova je namreč v obeh sosednjih občinah celo manjša, kot je bila v istem obdobju lani.

Z izgubo so poslovali tozid Rudnik Globoko in tozid Ope-

karna Brežice, Obrtno kovinsko podjetje iz Dobove in GG Brežice—tozid trgovina z gradbenim materialom. Pri Salonitu Anhovo—tozid Opekarna je pričakovati izgubo še v naslednjem letu, rešitev iz krize pa je nakazana s povečano proizvodnjo in prodajo. Sanacijski program je napravljen. Nujen bo prehod na večizmensko delo in delna pre-

usmeritev proizvodnje na opečne zidake, po katerih je povpraševanje večje.

Obrtno kovinsko podjetje v Dobovi se bo izklopalo iz težav, ko se bo preselilo v nove, sodobno opremljene prostore. Investicija v proizvodno halo, za katero so postavili temeljni kamen oktobra letos, je namreč vključena v sanacijski načrt. Izguba pri GG je malenkostna in do konca leta tozid že pričakuje preobrat na rentabilno poslovanje.

J. T.

Taborniki za jubilej

Dvajset uspešnih, delavnih let, vmes pa veliko težav

Taborniški odred Matije Gubca v Brežicah je 16. decembra, z jubilejno konferenco počastil dvajsetletnico obstoja in dela.

V tem času se je v organizaciji zvrstilo nad 800 članov. Danes šteje odred 16 murnov od 4. do 7. leta, 60 medvedkov in čebelic od 7. do 11. leta, 60 tabornikov od 12. do 18. leta in 35 članov kluba ter prijateljev tabornikov.

Taborniška organizacija ni bila nikoli sama sebi namen. Ves čas je sodelovala z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, društvi in pripadniki JLA. Taborniki so sodelovali na vseh večjih prireditvah in pa seveda na številnih taborniških tekmovanjih, kjer so pokazali obvladovanje taborniških veščin. Odred je kar sedemkrat osvojil naziv „Partizanski odred“. Za uspešno delo je

dobil tudi plaketo dr. Jožeta Potrča in diplomu Zveze tabornikov Jugoslavije. Tudi posamezniki so osvojili veliko priznanj.

Brežiški taborniki so bili pobudniki številnih akcij, ki so jih vedno uspešno izpeljali. Mednje sodi pogozdovanje, pobiranje krompirja in tiganje koruze na poljih Gozdnega gospodarstva ter zbiranje starega papirja in železa. Vse to so taborniki znali in še znajo združiti z igro in zabavo.

Odred Matije Gubca prireja vsako leto počitniško taborjenje v naravi. Devet let zaporedoma so njegovi člani preživljali nepozabne dneve v Bohinju, potem ob Kolpi, letos pa na Bloški planoti. Propagandne tabore so Brežičani organizirali v Cerkljah, na Bizeljskem in na Veliki Dolini, da so pridobili za taborništvo nove navdušence. Zaradi pomanjkanja mentorjev je delo zamrlo na Veliki Dolini in v Cerkljah, medtem ko so je na Bizeljskem razmahnilo v samostojen odred. Vzponi in padci si sledijo prav zaradi tega, ker ni mentorjev, pa tudi zaradi prostorskih in finančnih težav. Kljub temu je bilo uspehov veliko več kot neuspehov, zato so člani odreda ponosni na prehojeno pot.

J. T.

V zavitkih bo manj sladkarj

Letos knjige in razna praktična darila

Dedek Mraz bo za novo leto obdaroval okoli 6000 otrok v brežiški občini. Društva prijateljev mladine mrzlično nakupujejo darila in pripravljajo novoletna slavlja po krajevnih skupnostih. V večini krajev se bodo otroci zbrali v osnovnih šolah, kjer bodo učenci obogatili praznovanje z igrkami, s pevskimi nastopi in drugimi točkami, ki jih vadijo za kulturni del sporeda.

Za obdaritev prispevajo letos delovne organizacije po 80 dinarjev na zaposlenega. Večina se jih že odzvala in podpisala samoupravni sporazum za ta znesek. Občinska Zveza prijateljev mladine računa vsaj na tolikšno vsoto kot lani. Ob letu se je namreč zbralo na skupnem računu 270.000 dinarjev.

Dedek Mraz letos spreminja ustaljene navade pri nakupovanju daril. Za sladkarje bo porabil manj denarja kot doslej, čeprav v zavitkih tudi sladkih dobrot ne bo manjkalo. Predšolski otroci in prvošolci v Brežicah bodo prejeli v dar prikupno knjigo, zobno ščetko, kozarec in pasto za umivanje zob. Za knjige in praktična darila se odločajo tudi v drugih krajevnih skupnostih. Daril torej ne bodo kupovali tjavendan. Za vsoto, ki jo imajo na razpolago, bodo povsod poskušali izbrati darilo, ki bo vabljivo in obenem koristno.

Učenci višjih razredov osnovnih šol bodo dobili prispevek v denarju. O porabi se bodo samoupravno odločili. To ni nič novega. Že do sedaj so ta denar po lastni presoji namenili bodisi za novoletno rajanje, bodisi za nakup praktičnih daril.

Vsoti, ki jo bodo za novoletno obdaritev zbrale delovne organizacije, bodo dodala svoj delež društva prijateljev mladine. Njihov prispevek znaša ponekod do polovice vrednosti darilnih zavirkov.

J. TEPPEY

KREPITEV MANJ RAZVITIH KS

V resoluciji občine Brežice za prihodnje leto je napovedano, da bo razvoj usmerjen tako, da bo še naprej omogočal napredek v manj razvitih krajevnih skupnostih, kjer manjka delovnih mest. Vrzal na tem področju naj bi zapolnilo malo gospodarstvo bodisi v zasebnem bodisi v družbenem sektorju. Podporo naj bi razen obrti dobil tudi kmečki turizem. Malo gospodarstvo pa se bo seveda krepilo le ob primerni pomoči pri kreditiranju.

JUBILEJNA RAZSTAVA V DOMU JLA — Taborniki so na njej prikazali 20-letno delo odreda Matije Gubca. Na konferenci sta o prehojeni poti spregovorila Rozika Bohinc in Peter Zorčič. V imenu Zveze tabornikov Slovenije je odredu čestital Marjan Moškon. (Foto: Jožica Teppey)

VEČJI IZVOZ

Tovarna pohništva v Brežicah je letos močno povečala izvoz. V devetih mesecih je prodala na tuje za 84 odst. izdelkov več kot lani v enakem obdobju. Izvoz v občini je konec septembra za četrtno presegel lanskega. Gozdno gospodarstvo je izvozilo za 5 odstotkov več, IMV Novo mesto tozid Tovarna prikolic pa za 15 odst. Številke so spodbudne, saj so vsi izvozniki povečali lansko prodajo.

NALOŽBE V KMETIJSTVO

Brežiška „Agraria“ in „Slovin“ načrtujeta za prihodnje leto precejšnje investicije. Za kooperacijsko proizvodnjo je „Agraria“ namenila 27,8 milijona dinarjev, za skladišče cvetja na Catežu, za delavnice in nekatere druge objekte pa 58,3 milijona dinarjev.

„Slovin“ bo porabil za investicije 20,4 milijona dinarjev. Precejšen del bo vložil v obnovo vinogradov, hlevov in gradnjo zbiralnic za mleko. Razen tega bo dopolnil kmetijsko mehanizacijo.

NOVO V BREŽICAH

SEMAFOR KONČNO LE UTRIPA — Na križišču bizeljske ceste z mestno obvoznico so minuli teden postavili težko pričakovani semafor. Križanje bo varnejše in marsikomu se je odvalil kamen od srca. Predvsem velja to za starše, ki so bili vedno znova v strahu za svoje šolarje. Pa tudi drugi pešci niso več v skrbeh, da bi jih na križišču kdo podrl. Črna točka je končno le odpravljena.

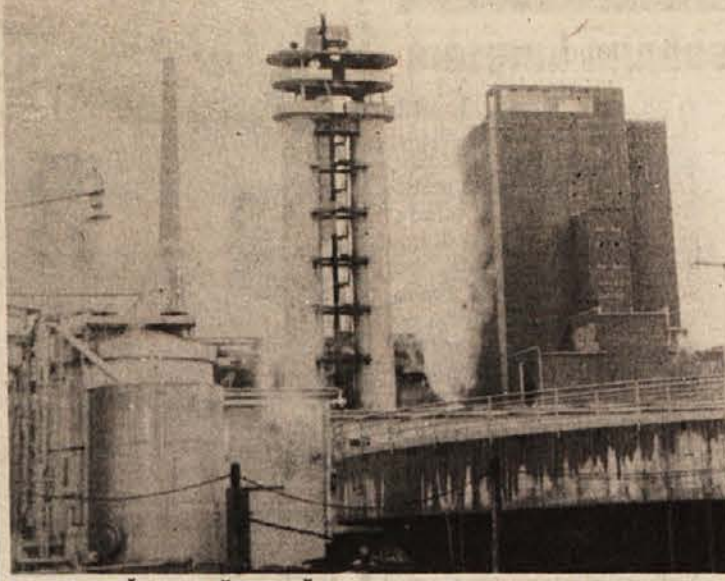
ZA NAJMLAJŠE DVA VRTILJAKA — Po mestu se bo dedek Mraz letos vozil s kočijo. Spremljali ga bodo stari znanci iz živalskega sveta: medvedje, zajčki in drugi veseljaki. Na grajskem dvorišču bodo postavili dva vrtiljaka. Tri dni se bodo otroci lahko brezplačno zabavali od jutra do večera. Tudi letos bodo pod arkadami pisane stojnice s sladkarijami, prestami in drugim prigizki za lačna usta. Med rajanjem se bodo otroci lahko pogreli s čajem. V Prosvetnem domu bodo pred novim letom tri

prireditve. Spored bodo izvajali učenci glasbene šole in gimnazije. Do takrat bo mesto že tudi okrašeno, da bo majhnim in velikim pričaralo več novoletnega razpoloženja.

ZA PRVIČ SMOLA — Zadnjič smo napovedali gostovanje Male drame iz Ljubljane. Zaradi boleznih v ansamblu je bila predstava odpovedana in preložena na januar. 28. decembra bodo prišli v goste Celjani in začeli gledališko sezono 1978/79. Tudi letos so na voljo abonmajske vstopnice.

KDO IMA KAJ? — Občinska matična knjižnica obljublja po preselitvi pripravo centralnega kataloga strokovne literature v občini. Tako bo na enem mestu zbran seznam knjig iz vseh knjižnic (iz šol, iz muzeja in iz delovnih organizacij), kar bo bralcem olajšalo iskanje. Tu gre predvsem za študijske pripomočke, saj je tudi po njih vsak dan večje povpraševanje.

BREŽIŠKE VESTI

MIMO KRŠKEGA ČISTEJŠA SAVA — Tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ v Krškem bo sodelovala pri očiščevanju Save s tretjinskim deležem. Celotna investicija bo veljala 240 milijonov. Po eno tretjino bosta prispevali še Vodna skupnost Dolenjske in Jedrska elektrarna Krško v izgradnji. Ta namreč potrebuje za svoje hladilne naprave razmeroma čisto vodo. (Foto: J. TEPPEY)

VSE O NEVIODUNUMU

Ko je lani Krško slavilo 500-letnico mestnih pravic, je bil njegov daljni prednik, rimski Nevioudunum (Drnovo), star že 1900 let. To je bil eden izmed povodov, da je v zbirki katalogov in monografij ljubljanskega Narodnega muzeja izšlo tudi za nas pomembno strokovno delo Sonje in Petra Petruja o naselju, ki je pojem v slovenski arheologiji.

Avtorja sta njegov razvoj skozi vsa življenjska obdobja predstavila z obsežnim tekstom, z vrsto risanege in fotografškega gradiva, s seznanom najdb in povzetkom v nemškem jeziku. Knjiga, katere izdajo so omogočili republiška kultura in raziskovalna skupnost pa krška občinska kulturna skupnost, bo dobrodošla tako strokovnjakom, kot vsem tistim, ki bi se radi podrobneje seznanili s pomembnimi zgodovinskimi obdobji ožjega ali širšega ozemlja, kjer danes prebivajo.

KS SPODBUJA SAMOUPRAVNO ORGANIZIRANOST

Občinska konferenca ZK v Krškem ugotavlja, da samoupravna organiziranost še ne ustreza realnim možnostim. Tu gre predvsem za izboljšave pri Kremenu — obrat Ravne, pri Metalni na Senovem, pri SOP, pri Izletniku in pri Kostanjevski Iskri. Iskra je prišla najdlje. Pripravljajo nov program proizvodnje in gradnjo novega obrata. Pogoje za tozid ima tudi Izletnik, medtem ko naj bi se delavci skladišča Metalne ponovno priključili tozidu Tovarne gradbenih žerjavov. Za Kremenov obrat na Ravnah je treba zagotoviti ekonomske pogoje. Tam je okrog 50 zaposlenih. Nujno potreben jim je program in nato po možnosti povezava s steklarsko industrijo.

SPET VEČERNA POLITIČNA ŠOLA

V Krškem se bo januarja začela občinska politična šola. Obiskovalo jo bo 30 slušateljev. Ta oblika je v občini že utečena, le da so jo prej poznali pod imenom „večerna“ politična šola. Za dopisno šolo marksizma pri medobčinskem študijskem središču se je prijavilo 30 kandidatov. Trimesečno politično šolo v Brežicah bo obiskovalo 13 kandidatov.

Varčneje s časom in ljudmi

Korak k smotnejši organiziranosti v krajevnih skupnostih — Dvotirnost ponekod odveč

Učinkovitost krajevne samouprave je v mnogočem odvisna od smotne ogranziranosti, zato v krški občini te oblike temeljito pretresajo. Izkoristiti želijo čas, ki jim ponuja priložnost za racionalizacijo obstoječih oz. novih oblik.

Gre predvsem za uskladitev organiziranosti v SZDL in krajevnih skupnostih. Tako je med občani naletelo na ugoden odmev priporočilo občinske konference SZDL, naj namesto ločenih vaških odborov SZDL in KS ustanovijo enotne odbore. S tem se bodo izognili dvotimosti pri pripravi skupnih akcij.

Kar zadeva številčnost krajevnih konferenc SZDL in skupščin KS, pa so dosedanje razprave pokazale težnjo po zmernosti. V večjih krajevnih skupnostih krajevne konference ne bodo imele več kot 40 delegatov, skupščine KS pa ne več kot 50. V manjših KS bo verjetno zadostovalo 20 do 30 delegatov.

V krški občini je 13 krajevnih skupnosti. Po velikosti so zelo različne, zato zahtevajo različen pristop k organiziranosti SZDL v okviru krajevne samouprave. Predsedstva krajevnih konferenc SZDL bodo verjetno imeli le v petih večjih krajevnih središčih: na Senovem, v Brestnici, Leskovcu, Krškem in Kostanjevici. V preostalih osmih KS pa naj bi krajevne konference neposredno izvolile svoje izvršne odbore, v katerih bodo zastopane vse družbenopolitične organizacije.

Občinska konferenca priporoča, da bi imeli v vseh KS v okviru SZDL sekretariat in sekcije za vzgojo, izobraževanje, kulturo in rekreacijo, sekcije za zdravstvo in socialno varstvo,

sekcije za kmetijstvo in sekcije za spremljanje družbenoekonomskega in političnega položaja žensk.

V Leskovcu, Krškem, na Senovem, v Brestnici in Kostanjevici pa nameravajo ustanoviti še ločene komisije za varstvo okolja, za komunalno dejavnost, za stanovanjsko gospodarstvo in stanovanjsko samoupravo.

SE EN SPORAZUM — Podpisali so ga v Tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“, drugi partner pa je TOZD „Drvenjača“ iz Fužin v Gorskem kotarju. Z njim si krška tovarna v prihodnjih treh letih zagotavlja po 20.000 ton lesovine, potrebne za proizvodnjo papirja, po 1982. letu pa celo celotno letno proizvodnjo. To je še en korak naprej v prizadevanjih za zagotovitev stalnega domačega surovinskega zaledja.

TROJE NAČRTOV — Brežiški „Posavski muzej“ vključuje v program akcij, ki jih bo v prihodnjem letu izvedel na območju krške občine, sondiranje keltskega grobišča v Zadovinku, nadaljevanje etnoloških raziskav med Podbočiem in Kostanjevico, kakor tudi ureditev najpomembnejšega posavskega arheološkega najdišča Nevioudunuma. Seveda računajo, da bo uresničitev

Zmaga glasov „ZA“ šolo

V Podbočju so v nedeljo izglasovali samoprispevek

V podborški krajevni skupnosti je nedelja 17. januarja minila v veselem pričakovanju. Krajeni so na referendumu potrdili svojo pripravljenost za samoprispevek in tako postavili temeljni kamen za novo osnovno šolo.

Glasovanja se je udeležilo 95,76 odst. volilcev, „ZA“ pa jih je glasovalo 87 odstotkov. Na petih voliščih od devetih so glasovanje končali že dopoldne. Prva je bila Dobrava, za njo gorjanske vasi Prunjska vas, Brezovica, in Brezje, potem pa še Kalce — Naklo. Na okrašenih voliščih so volilce pozdravili pionirji. Po opravljenem glasovanju so vsakomur izročili vizitko. „Hvala za glas!“ je pisalo na eni strani, na drugi pa „Srečno 1979!“

Referendum so organizatorji združili z volitvami delegatov v krajevne konference SZDL in skupščine krajevne skupnosti. Liste so bile odprte in volilci so imeli možnost izbirati.

Samoprispevek bodo krajeni plačevali od januarja 1979 dalje. V petih letih bodo zbrali 1,8 do 2 milijona dinarjev, celotna investicija pa bo vredna 25 milijonov. Pod novo šolsko streho bo 12 učilnic, kuhinja, telovadnica in otroški vrtec. Ob šoli bodo uredili tudi igrišče.

V stari stavbi je velika stiska. Zdaj, ko vedo, da jih čakajo novi prostori, bodo utesjenost laže prebrodili. Poslojpe je iz leta 1900. Takrat je obiskovalo šolo 132 učencev, danes jih je 248.

J. TEPPEY

KRŠKE NOVICE

vsega tega podprla občinska kulturna skupnost.

VEDNO V „SREDIŠČU“ — Zadnja konferenca občinske organizacije Zveze komunistov je znova posegla v aktualna dogajanja in probleme. Na njej so kritično obravnavali rezultate 9-mesečnega gospodarjenja in ponovno pregledali uspehe pa tudi nadaljnje naloge, ki jih imajo v procesu uveljavitve prave samoupravne organiziranosti združenega dela.

POD SKUPNO STREHO — Delegati vseh treh zborov občinske skupščine so potrdili sklep o ustanovitvi Vzgojnovarstvenega zavoda Krško, v katerem bodo poslej povezani vsi vrtci v tem kraju. Osamosvojitve zaenkrat ne bo prinesla kakšnih večjih finančnih izdatkov, utemeljujejo pa jo v prvi vrsti s posebnostmi, ki jih nedvomno zahteva delo s predšolskimi otroki.

KRŠKI TEDNIK

V teku velik, a neviden „stroj“

Pred volitvami v SZDL in krajevnih skupnostih — Nalogo prvi opravili na Primožu

Socialistična zveza je pred dobrim letom brezhibno pripravila volitve delegatov v družbenopolitične skupnosti, zase pa kot da ji bi zmanjkalo sape. Vsekakor je šlo za premišljeno potezo, kaj je v danem trenutku najpomembnejše.

Nekateri so zato tožili, da utegne ta naša družbenopolitična organizacija ravno zato potegniti krajši konec, češ saj bodo najboljši kadre pobrali drugi. Obsežne priprave v sevniški občini zanikajo takšne bojzani. Sekretar občinske konference SZDL Maks Popelar opozarja na možnost, ki se odpira ravno ob teh volitvah: tako imenovani individualni poslovodni organi, ali na kratko, direktorji, so lahko izvoljeni v organe SZDL in tudi krajevnih skupnosti. Znano je namreč, da so v mnogočem „neenakopravni“ v našem sistemu, ob strani naj bi bili v samoupravi, siceršnjih delegatskih klopeh.

Z akcijo neposrednih priprav za volitve v SZDL in organe krajevnih skupnosti so v sevniški občini formalno pričeli s posvetom novembra. Nekateri računajo, da bodo te volitve dale spet okrog 1.400 delegatov. Sekretar Popelar meni, da bo večina krajevnih konferenc na območju občine opravljena pred 24. decembrom. Edino velikanska sevniška organizacija, kjer živi nad 6.000 ljudi, tretjina vse občine, bo opravila z vsem šele v januarju. Na tem terenu teče namreč akcija v 15 različnih vaških in uličnih odborih. „Tokrat bomo kadrovanje opravili tudi družno s sindikalnimi organizacijami, delavskimi sveti za delegate v skupščine krajevnih skupnosti, celo s tistimi izven območja naše občine, kot je npr. krška Celuloza ali novomeški IMV,“ opozarja na pomembno novost v tem kadrovanju sekretar Popelar. Konference

Maks Popelar, sekretar občinske konference SZDL: „Sedanje volitve v organe SZDL in krajevnih skupnosti označujejo brez olepševanja prelomno obdobje. Nedvomna kvaliteta teh priprav je tudi precejšnja angažiranost mladih.“

SZDL bodo razumljivo tudi frontno sestavljene. Tako bo npr. največja sevniška šteta predvidoma 70 čla-

nov. „Očividna je velika zavest občanov. Številne pripombe podajajo z občutkom resnosti in zavzetosti za reševanje problemov. Običajno izredno trezno razpravljajo, kaj lahko rešijo v svoji krajevni skupnosti, delovni organizaciji. Tako so krajevne skupnosti in tudi krajevne konference SZDL resnično tiste naše osnovne celice sistema, kot poudarjamo v raznih naših dokumentih,“ ocenjuje tovariš Popelar dosežanje sestanke.

A. ŽELEZNIK

O NAČRTIH KMETIJSTVA

V ponedeljek je obiskal sevniško občino pomočnik republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Senegačnik skupaj s predstavniki republiške zveze. Na občini so goste seznanili z izpolnjevanjem srednjeročnega načrta razvoja kmetijstva in priprave na novi srednjeročni načrt. Gostom so pokazali kooperacijski gosto sajenski nasad na Radni in kmetijo Toneta Majcna nad Šentjanžem, ki se je bil usmeril v prašičerejo.

Po gladkem in svetlem

V Dolenjem Boštanju trikratno obrnili dinar pri asfaltiranju — Zgledno urejena vas — Za most vse nared

Boštanj je že od nekdaj slovel kot napredna in tudi urejena vas. Zato je še tembolj razveseljivo, da so z vso voljo poprijeli tudi v Dolnjem Boštanju, kjer je zrastle veliko naselje novih hiš.

Od dneva republike dalje gori v novem naselju in Dolnjem Boštanju skoraj 25 novih luči nove cestne razsvetljave. Pred nedavnim so se zbrali v boštanskem telovadnem domu krajanji s tega območja na tako imenovanem zaključnem sestanku. Gradbeni odbor pod vodstvom Bogdana Lisca je še pred sestankom pojasnil marsikaj v zvezi z gradnjo v posebnem Biltenu. V Boštanju je bilo že več podobnih akcij, vendar ljudje vse doslej niso bili tako izčrpno obveščeni o porabi svojega denarja. Vrednost opravljenega asfaltiranja — letos so dobili še zaporni asfaltni sloj — in 25 luči nove javne razsvetljave, znaša nič več in nič manj kot 8,5 milijona dinarjev. Ob tem velja poudariti, da je bilo vse postorjeno za prejšnjih 2,7 milijona dinarjev.

Lani je bilo položena 15.700 kvadratnih metrov asfalta, letos pa na vse to tudi zaporni sloj. Preden so lahko asfaltirali, je bilo treba umakniti 1.600 kubikov zemlje, vkopati 455 betonskih cevi za kanalizacijo in prečne prepuste. Za električni vod so izkopal 2 km jarka, kablja pa je položena v dolžini 2,1 km.

A. ŽELEZNIK

KJE SO PREDSTAVNIKI?

Na nedeljskem občnem zboru sevniškega nadvse prizadevnega društva invalidov so se prisotni glasno spraševali, kje so vabljeni predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine. Precej vprašanj bi namreč lahko uspešneje reševali, če bi se na njihov delovni zbor potrudili vsaj eden od zunanjih predstavnikov. Navsezadnje bi se le-ti tako lahko tudi iz oči v oči seznanili z nemajhnimi delovnimi uspehi tega društva.

NEZADOVOLJNI S SVOJIM POLOŽAJEM

V soboto se je v dvorani sevniškega gasilskega doma zbralo okrog 60 članov občinskega združenja obrtnikov. Društvo, posebno njegov upravni odbor, se je od ustanovitve dalje nemalo trudilo za boljše delo društva. Tokrat se je občnega zbora udeležilo tudi večje število avtoprevoznikov. Le-ti so bili precej glasni na rovaš občinske davčne uprave. Dogovorili so se za poseben delovni sestanek, kjer naj bi razčistili nejasnosti. Vsi razpravljavci so v isti sapi poudarili, da so pripravljeno pošteno plačevati družbene obveznosti.

TEŽAK TEREN — Prihodnje leto naj bi prineslo korenit začetek del pri modernizaciji ceste ob rečici Mimi na preostalih 15 km. Podjetje Slovenija ceste kljub zimi uspešno zaključuje zemeljska dela proti Trzličcu, medtem ko je cesta od Mokronoga do Kneza že asfaltirana. Delavci novomeškega Cestnega podjetja imajo opraviti s plazom v Sp. Vodalah. Lotili so se ga z mogočnim opomim zidom globoko pod cesto ob strugi Mirne (na sliki). Poglavitno delo pri nadaljnji modernizaciji ceste naj bi opravili inženirji JLA. (Foto: Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

Z UPANJEM NA BOLJŠE — Ni še vse zasuto po Cesti na Dobravo, že sevniški komunalci rijejo po pločniku vzdolž glavne prometnice pod Naseljem heroja Maroka. Omagajočemu ožiliju mestnega vodovoda se tudi tod obetajo nove plastične cevi namesto nekdanjih kovinskih, ki jih zaradi bližine elektrificirane proge razkrajja pravcata elektroliza. Poslej tudi ne bo več dolgo moglo biti izgovorov, da ne morejo asfaltirati pločnikov, češ, saj jih bodo vodovodarji itak spet razkopali.

DOBRO ZALOŽENI — Sevniške trgovine so zadnje čase daleč naokoli zaslovene po dobri založenosti s kavo. Potrošnikov ne manjka, tudi iz Kranja in še kod.

SPET SAJE — Nekateri stanovalci v Naselju heroja Maroka v Sevnici, ki imajo svoja vozila parkirana pod milim nebom, so v soboto z grozo ugotavljali, da so njihovi pločevinasti konjički spet pokriti s črnikastim prahom. Tisti, ki so se pred časom že trudili z odstranjevanjem prahu iz

Jugotanina, so menili, da mora nesnaga ponovno izvirati od tod. Kaj ja na stvari, bi lahko prizadeti najbolje ugotovili skupaj z inšpektorji. Ponekod po Šmarju so namreč razpostavljene merilne naprave.

SMETI V KANTE — Svet boštanske krajevnih skupnosti je pred nedavnim sprejel sklep, da morajo stanovalci na območju, kjer se pobira prispevek za uporabo mestnega zemljišča, po novem letu odlagati smeti v posebne posode. Smetarska služba sevniškega Komunalno-stanovanjskega podjetja jih bo nato odvažala dvakrat na teden. Končno bodo Boštanjčani lahko nekaj poklonili Sevnici, namreč smetišče pri Jugotaninu.

ŠE ŽMIJO — Preden so na novem mostu čez Savo pri Brestanici konec prejšnjega tedna opravili preskus nosilnosti, so že zasvetile tudi številne luči javne razsvetljave na mostu in obeh priključkih. V Sevnici pa še vedno nič!

SEVNIŠKI VESTNIK

USPEH JELŠEVČANOV — V soboto je imel gradbeni odbor vodovoda na Jelševcu pri Cvetanovih malo bolj slavnostno sejo ob uspešno izvedeni gradnji vodovoda. O zgledni akciji vaščanov bomo še poročali. Tokrat naj poudarimo, da so si na Jelševcu napeljali zdravno pitno vodo v pičlih enajstih mesecih. Na sliki: ob 60-kubičnem zbiralniku. (Foto: Železnik)

Kdaj bodo zastavili za novo šolo?

Kje bo nova osnovna šola v Trebnjem: blizu sedanje pod Cvibljami ali kje drugje?

Izkazano veliko solidarnost občanov in delovnih ljudi na zadnjem referendumu lahko v največji meri poplačajo otipljivi rezultati pri gradnji novih objektov. Tega se je zavedala tudi občinska izobraževalna skupnost, zato je med delegate poslala informacijo o poteku sedanjih in predvidenih pripravah za novogradnjo.

Velika pozornost velja novi trebanjski šoli, saj si toč nabira učence največ malih šolarjev. Sprostitve sedanjih šolskih prostorov za namene usmerjenega izobraževanja je velika naloga, bo pa, ko bo izvedena, velika pridobitev za vso občino. Piko na i v vseh teh prizadevanjih pomeni samo gradnja nove šole.

Ravnatelj Stefan Kamin nam je potrdil — zapisano pa je tudi v informaciji izobraževalne skupnosti — da v nekaterih glavaš še vedno ni razčiščeno, kam postaviti novo šolo, čeprav je bilo že nekaj razgovorov z lastniki zemljišč, celo projektne rešitve se že nagibajo za cvibelski hrib. Težave pa so, ker ravno to območje ni zajeto v zazidalni načrt. Po vsej verjetnosti samo to ni nepremostljiva težava. Do marca naj bi bili pri roki že projekti. Poudariti velja, da je izobraževalna skupnost pripravljena idejni načrt izročila občinskemu izvršnemu svetu že konec julija s priporočilom, da poskrbi za ažurnost nadaljnje akcije. Žal še vedno ni niti odgovora.

Kar je jasno, je med drugim tudi to, da predvidena nova šola ne bo

LAHKO TUDI POD DRUGO FIRMO

Razprava o nezaviljivem položaju tozda IMV — Tovarne opreme na Mimi v okviru matičnega podjetja na seji občinske konference ZK v Trebnjem minuli teden je pripeljala do vha. Zato ni odveč poudariti eno od mnenj v razpravi, da bodo, kolikor v novomeškem IMV ne popravijo svojega odnosa do mirenskih delavcev, v občini pričeli iskati drugega nosilca za ta kolektiv. Navsezadnje bi bil tako marljivega kolektiva marsikdo vesel. Vseeno bi bilo zaželeno, da ne bi bilo treba iti tako daleč.

OBSEŽNO DELO RDEČEGA KRIŽA

24. decembra bo v sejni sobi občinske skupščine seja skupščine občinskega odbora Rdečega križa trebanjske občine. O delu te človekoljubne organizacije smo poročali sproti ob njenih akcijah. Vsekakor je mogoče zaključiti, da je bilo delo v mnogočemu izredno uspešno. Posebno pohvalno je, da se je organizacija trenutno vključila v aktualno delo SZDL na terenu, namreč volilne konference SZDL.

Odjuga napolnila kapnice?

V četrtek vozila vodo le še ena Tregarova cisterna

Otoplitve so prinesle olajšanje nemajhnemu številu ljudi v Suhu krajini. Viktor Zupančič, šofer pri Tregradu, ki je do minulega četrta imel na svojem tamu nepogrešljivo 5.000-litrsko cisterno, je ta dan že vozil pesek za betonarno v Trebnjem.

So se razmere v preskrbi z vodo že toliko izboljšale? Viktor je urno stresel s tovornjaka pesek s Sv. Ane, kot pravijo kamnolomu Vrheč, in že obrnil za naslednjo vožnjo. Komaj ga je bilo mogoče ustaviti in ogorviti. „Da, v soboto pred referendumom in še v nedeljo sem opravil najmanj 40 voženj s cisterno. Mogoče je trditi, da je bilo marsikje ta čas več vina kot vode,“ je ponazoril nezavidljivi položaj v preskrbi z vodo. „Najhuje je bilo nedvomno na Vrhtrebnjem in tam okrog. Ko sem kam pripeljal vodo, so kar navalili name. V takih primerih je prišla do izraza vaška sloga in sosedsko razumevanje. Kjer se dobro razumejo, ni bilo težav in jeze. Kjer pa so si kaj v jezi, je bilo težko deliti vodo!“ pripoveduje šofer Zupančič.

Največ težav so mu povzročile ceste. „Lahko res ni bilo,

vendar s močjo z verigami prišli skozi vseposod,“ je povedal. Resnejših pripomb o razvažanju vode ni bilo. To vsekakor dokazuje, da so se Tregarovi šoferji tudi tokrat izkazali. Ko so odpovedali običajni vodni viri, so sredi zime gasili žejo ljudem in živini.

A. Ž.

IZ KRAJA V KRAJ

V ČAST JLA — Podobno kot v vrsti krajev bodo tudi v Mokronogu nocoj v domu kulture pripravili proslavo v počastitev dneva JLA. Kot običajno bodo tudi tokrat pripravili kulturni spored s svojimi močmi, člani domačega kulturnega društva, osnovne šole, njene folklorne skupine in vojniki in mokronoške vojašnice.

SEJEM IZ TRADICIJE — Mokronoški tradicionalni sejem minulo soboto ni bil kaj prida obiskan. Po tovrnjakih kupcev sodeč (ni manjkalo tudi tistih z jasno vidnimi Fmoninimi nalepkami), je bilo zanimanje precejšnje. Posebna redkost so bili prašiči; očitno je, da prej končajo na domačih dvoriščih in v skrinjah. Predstavnik društva proti mučenju živali bi verjetno olajšal nekega lastnika vola, za globbo, ker se je živali lotil kar z brkami. Vol je

ZADNJI LETOŠNJI SKLIC

V torek se bodo v Trebnjem sestali najprej na skupnem zasedanju vsi trije zbori občinske skupščine, zatem naj bi predvidoma delegati družbenopolitičnega zbora pustili na skupnem zasedanju le še delegate zbora združenega dela in krajevnih skupnosti, dokler naj bi na kraju ne ostali le še delegati zbora združenega dela. Ovojnica z gradivi je tudi tokrat izredno zajetna. Samo za skupno zasedanje vseh treh zborov je predvidenih 17 točk dnevnega reda. Med drugim bodo delegati obravnavali poročilo o podpisu tako imenovanih aneksov k samoupravnim sporazumom SIS, na dnevnem redu je nasploh precej informacij, s katerimi so se že bili ukvarjali delegati SIS. Delegati zbora združenega dela bodo na kraju spregovorili o rezultatih devetmesečnega poslovanja.

Če si vsaj na sredi vasi

Voda je in tudi ne — Pozabili na stare vodnjake

Imeti vodo iz grospelejsko-stiškega vodovoda je zadnje čase skoraj vprašanje prestiža. Ni manjkalo ljudi, ki so glasno tarnali, ker je niso imeli. Najbolj nejevoljni so na glasovalne listke ob referendumu celo zapisali: „Vode! Vode ni!“ in podobno. Pa naj še kdo reče, da voda ni lahko tudi politično vprašanje! Železničarski upokojenec Jože Florjančič iz Gornjih Ponikev (35 let je delal na trebanjski železniški postaji) se še spominja časov, ko je vas premogla dober vodnjak. „Stal je na vrtu, menda tam, kjer stoji sedaj postaja. V njem je malokdaj zmanjkalo vode. Če pa jo je že zmanjkalo, jo je pripeljala cisterna po tih iz Rožnega dola.“ „Stari, dobri časi,“ bi lahko dejali.

Jože je priznal, da kljub pomankanju vode v vodovodnih ceveh doma nastrežejo le za najnujnejše v hiši in pri živini. „Ko žena začuti, da v ceveh nekaj šumi, natočimo vsa razpoložljiva korita in posodo. Nekaj škafov je nujna zaloga, da niti kravica ne trpi žeje,“ je povedal Jože, precej pa je bil že v strahu, da je povedal preveč, češ kaj pa drugi, ki še toliko ne dobijo. Tistim bolj proti koncu cevovoda namreč priteče le poredkoma, če sploh kdaj. Precej oblegan z vprašujočimi pogledi je njegov sosed Fink, vodovodni inštalater pri grospelejskem podjetju. Zupančič lahko poreče, da se moč trudi, čudežev pa kajpak ne zmore.

A. Z.

Viktor Zupančič: „Najlepše je bilo pripeljati vodo v vas, kjer je sloga!“

TREBANJSKE NOVICE

NOVI PIONIRJI — Štirinštrideset prvošolcev iz osnovne šole v Semiču je pred pionirsko zastavo obljubilo, da se bodo pridno učili, da bodo dobri tovariši, da bodo spoštovali slavna dejanja partizanov in da bodo ljubili svojo domovino. Po obljubi so bili sprejeti v Zvezo pionirjev Jugoslavije. (Foto: Blaž Kočevar)

Združitev terjala prihodnost

78 odstotkov zaposlenih delavcev v Kovinarju podprlo združitev s SGP Slovenija ceste — Nova proizvodna dvorana že pod streho — Selitev okoli 1. maja

Natanko pred štirinajstimi dnevi se je v Črnomlju rodila nova temeljna organizacija združenega dela. Dotedanji obrtniški Kovinar je po volji delavcev in delavk postal SGP Slovenija ceste, tozdr Kovinar Črnomelj.

Odločitev črnomaljskih kovinarjev je presenetila marsikatero gospodarstvenika, zakaj ta mali kolektiv se nikoli ni otepal težav ali iskal družbene pomoči. Edina težava, s katero se je srečeval nekaj let, je bila prostorska omejenost. Zaradi tega so se zaposleni lani spomlad odločili za gradnjo nove proiz-

vodne dvorane, ki je sedaj že pod streho.

„Nismo mogli biti vedno utešnjeni in nedorasli,“ v šali večkrat rad pove direktor Jože Panjan. „Pa se za razvoj nismo odločili zavoljo kompleksa majhnosti. Razmere nas namreč že nekaj let silijo, da se razširimo. Tu, sredi mesta, ne moremo niti za meter v levo ne v desno. Zato je bil sodoben tehnološki proces nemogoč, delavce, ki so prihajali k nam s prošnjami za sprejem, pa smo morali odslavljanje. Ob tem pa smo ugotovljali, da je dela več kot dovolj.“

Ob načrtih za prihodnost so se kovinarji začeli ozirati za močnejšimi organizacijami. Mislili so, kot danes radi rečemo, na gospodarsko poroko. Vendar ne zavoljo bogate dote ali trenutnega zaslužka, pred očmi so imeli le delo, veliko dela. Seznanili so se s predstavnikmi Slovenija cest. Ljubljanska organizacija ima namreč mehanični obrat in Belokranjci so kmalu zvedeli, da tudi težave z delavci. Vedno jih imajo premalo. V Črnomlju pa so od nekdaj pogrešali strokovnjake. Teh je v republiškem središču dovolj in predstavniki obeh organizacij so kmalu videli, da se zaradi obetavne prihodnosti lahko, brez težav združijo. V Kovinarju so imeli 7. decembra referendum. Na volišče je prišlo 61 delavcev in kaj kmalu je bil znan rezultat. Kovinarji so se še enkrat odločili za napredek. Svojo pripravljenost so dokazali tudi Ljubljančani. Za novo delovno opremo, ki jo bodo postavili v

novi proizvodnji dvorani, so prispevali 800 starih milijonov.

Tako se je želja obeh kolektivov uresničila. Direktor Panjan je povedal, da bodo sedaj lahko ugodili številnim občanom in vajencem. Meni, da bo 78-članski kolektiv (od tega 26 vajencev), kmalu dobil nove kvalificirane delavce, kajti v Črnomlju imajo poklicno šolo kovinarske stroke, iz katere pride vsako leto okoli 50 mladih delavcev. J. P.

O POSLOVNEM USPEHU

Zadnji tork so imeli člani izvršnega sveta črnomaljske občinske skupščine 19. sejo, na kateri so morali predelati dokaj obširen dnevni red. Pogovorili so se o analizi poslovnega uspeha organizacij združenega dela za obdobje januar-september, o temeljnih razvojnih nalogah v občini v prihodnjem letu, predelali so predlog stališč sklepov in pripravili skupščine SRS o družbeni prehrani v SR Sloveniji, predlog sklepa o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic potresa v Posočju itd.

Brez srečanj!

Črnomaljska občinska skupnost za zaposlovanje je na osnovi sklepa, sprejetega na koordinacijskem odboru pri SZDL Črnomelj, zbrala natančne podatke o črnomaljskih zdomcih. Iz občine je na delu v tujini 472 občanov, od tega 193 žensk. Iz krajevne skupnosti Vinica si je delo v tujini poiskalo 86 krajanov, iz KS Semič 95, KS Dragatuš 43, KS Dobljče-Kanižarica 27, KS Griblje 8, KS Talčji vrh 20, KS Petrova vas 16, KS Tribuče 20, KS Adlešiči 44, KS Črnomelj 98 in KS Stari trg 15.

V začetku novembra so Črnomaljši pisмено zprosili vse zdomce, naj pošljejo naslove iz tujine. Pisma so poslali na domače naslove. Odgovorilo je 163 časno zaposlenih v tujini. Bržkone je zanimiv tudi naslednji podatek: pred dvema letoma se je v domovino vrnilo 13 časno zaposlenih, lani 17, v letošnjem letu pa so tuju za vedno zapustili trije občani.

Člani koordinacijskega odbora za vprašanja delavcev na začasnem delu v tujini, ki so se sestali 12. decembra, so razpravljali tudi o družbenem dogovoru o vlogi, izdajanju, razširjanju in financiranju publikacij za delavce na začasnem delu v tujini. Ugotovili so, da je predlog koristen, in so ga zato podprli. Nato so govorili tudi o tradicionalnih novoletnih srečanjih predstavnikov občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij z zdomci. Ker je bil v minulih letih odziv na sicer dobro zastavljena srečanja slab, so sklenili, da bodo razmišljali o novih oblikah sodelovanja. Odločili smo se, da letos ne bodo pripravili srečanj, to možnost pa prepuščajo posameznim krajevnim skupnostim.

Člani odbora so na koncu menili, da bi bilo dobro, ko bi v času novoletnih obiskov okrepili nekatere občinske službe, predvsem oddelek za gospodarstvo, kajti navada je, da zdomci najpogosteje sprašujejo po obrti, lokacijski dokumentaciji itd. Svoje službe bi morala okrepiti tudi davčna uprava, oddelek za notranje zadeve, občinsko sodišče, geodetska uprava itd.

Delavka še v začaranem krogu

Metliške delavke v združenem delu so na problemski konferenci opozorile na vrsto pekočih vprašanj — Otroško varstvo še naprej problematično

Problemska konferenca 'Delavka v združenem delu', ki jo je 12. decembra pripravil svet za družbeno aktivnost žensk pri predsedstvu OK SZDL Metlika, je v celoti uspela. Čeravno so organizatorji pričakovali dobro udeležbo, so bili nad številnim metliška občina pri izostankih z dela v regijskem vrhu, zagotovo botrovala resnica, da matere, ki delajo v drugi izmeni, nimajo primerne varstva.

Precej časa so udeleženske namenile tudi izobraževanju in strokovnemu usposabljanju. Menile so, da je poklicna usmerjenost ženske mladine in žensk enostranska, in da zaradi tega prihaja do najrazličnejših težav: tako prihaja do delitve na ženske in moške poklice, kar otežuje vključevanje žensk v strokovno izobraževanje. Zato so delavke poudarile, da bi morali pospešiti usmerjeno izobraževanje, ki bo omogočilo, da bodo tudi matere in žene delavke prišle na vodilna in odgovorna mesta, ki so v metliški občini skorajda domača moških.

Zatrdule so, da takrat, ko jim bo to uspelo, ne bo prihajalo do vprašanj o načelu enako plačilo za enako delo, ki v Beli krajini v mnogih primerih ni uresničeno. Ko so načenjale temo žena

samoupravljal, so si bile edine, da so zašle v začaran krog. Ženska, ki nima urejenega otroškega varstva, ki se iz dneva v dan srečuje s slabo založenimi trgovinami itd., se le stežka uveljavi v političnem življenju. Ob koncu konference so zbrane opozorile še na vrsto vprašanj, za katere predvsem moški menijo, da so obrobna. „Zagotovo obrobne težave povzročajo,“ so dejale, „da se navzlic novi ustavi in delegatskemu sistemu ne moremo tvorjeje vključiti v družbenopolitično življenje.“

KS METLIKA: JAVNA TRIBUNA

Člani osnovne organizacije ZK Metlika so na svojih šestih nekajkrat razpravljali o javni tribuni. Zato se je metliška krajevna skupnost odločila, da bo ob pomoči družbenopolitičnih organizacij in potrošniškega sveta pripravila v januarju javno tribuno, ki se je bodo lahko udeležili občani iz metliške krajevne skupnosti. Tako bodo imeli krajani že takoj na začetku novega leta možnost spregovoriti o najbolj perečih vprašanjih, organizatorji pa so prepričani, da bodo nakazali tudi možne rešitve.

Praznovanje ob jubileju

Na desetletnico sodelovanja med pobratenima občinama Metlika in Ronchi iz Italije ter 34-letnico ustanovitve brigade Fontanot na Suhorju so se v Beli krajini dobro pripravili. Organizirali so dvodnevno prijateljsko srečanje med delegacijami, ki so se ga udeležili tudi predstavniki pobratene avstrijske Wagne.

Praznovanje se je začelo minulo soboto na Suhorju. Čeravno vreme ni bilo najbolj naklonjeno, je potekalo v prijateljskem in razpoloženem vzdušju. Okoli 50-člansko delegacijo iz Italije, predstavnike Wagne in Metlike so, kot vedno doslej, najprej priručno sprejeli domačini. Po slavnostnem in pozdravnem govoru ter priložnostni akademiji so se v kulturnem programu predstavili tudi gostje.

Srečanje so predstavniki treh občin nadaljevali v nedeljo dopoldan. Zbrali so se na seji vseh zborov občinske skupščine. Najprej je govoril predsednik metliške občinske skupščine Vrviščar. Prikazal je rezultate, ki sta jih pobrateni občini dosegli v minulem desetletju. Poudaril je, da so bili zadovoljni zlasti športniki, kulturniki in otroci, podobne uspehe pa bi morali v naslednjem desetletju doseči tudi na gospodarskem področju.

Govoril je tudi predsednik občine Ronchi De Pace. Tudi ta je pohvalil zglede sodelovanja med pobratenima občinama ter nato poudaril velik pomen osimskih sporazumov. Povalbil je Metličane k še tesnejšemu sodelovanju in zaželel, da bi se v prihodnosti srečevali predvsem občani obeh občin. Predsednik občine Wagne Trampusch je dodal, da bi se morale vse tri občine zavzemati za čim tesnejše sodelovanje na vseh področjih.

Po tovariškem srečanju predstavnikov delegacij so si izmenjali darila ter si nato ogledali Metliko in Belokranjski muzej. J. P.

POGOVOR Z ZDOMCI 29. DECEMBRA

Koordinacijski odbor za mednarodne odnose in delavce na začasnem delu v tujini pri SZDL Metlika je na zadnji seji razpravljalo o tradicionalnih novoletnih srečanjih. Člani so ugotovili, da dosedanja srečanja po krajevnih skupnostih niso najbolje uspela, zato so se odločili, da bodo srečanje letos pripravili na enem mestu. Z zdomci se bodo predstavniki občine in gospodarskega življenja pogovarjali 29. decembra, in sicer v sejni sobi metliške občinske skupščine.

NOVI KANDIDATI

Metliški komite občinske konference Zveze komunistov nadaljuje z idejnopolitičnim usposabljanjem svojih članov, skrbi pa tudi za seminarje kandidatov za sprejem v ZK. Tako se je pred kratkim začel nov seminar, ki ga obiskuje kar 29 kandidatov iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Bodoči komunisti se seznanjajo s programom in statutom ZK in ZKS, predelali pa bodo tudi pet tem. Predavajo jim metliški ter novomeški predavatelji.

SREDI AKCIJE

Te dni so v metliški občini sredi uspešne akcije ob volitvah organov krajevnih konferenc SZDL in organov krajevnih skupnosti. Zbore občanov so imeli v glavnem že v vseh krajevnih skupnostih. Izpeljati jih morajo še v Dobravah (23. 12. ob 18. uri v gasilskem domu), Lokvichah (23. 12. ob 18. uri v vaški hiši) in na Suhorju (23. 12. ob 18. uri v kulturnem domu). O zborih v Slamni vasi, Metliki in v Gradcu bodo občani še obveščeni oziroma so že bili.

O VINOGRADNIŠTVU

Društvo vinogradnikov Bele krajine je v okviru zimskega izobraževanja pripravilo precej predavanj in vsa so bila dobro obiskana. Jutri bo o vinogradništvu govoril inž. Jože Maljevič, in sicer na Radovici ob 18. uri v Gasilskem domu; danes ob 18. uri pa bo o vinarstvu v osnovni šoli na Štrekljčevcu predaval inž. Stane Bajuk. Organizatorji bodo pripravili predavanje o vinogradništvu tudi v metliški Vinski kleti, in sicer 7. januarja ob 9.30.

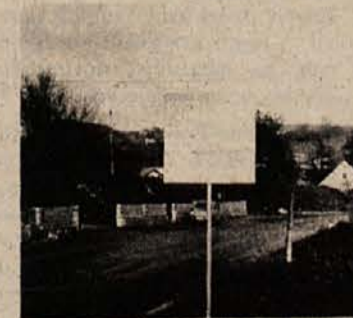

OB DESETLETNICI SODELOVANJA — Metliško občino sta minuli teden obiskali dve delegaciji: predstavniki iz avstrijske Wagne in italijanske Ronchia. Na sliki: s svečanosti v novi športni dvorani, kjer so govorili predsedniki občin Massimo De Pace, Franz Trampusch in Franc Vrviščar. (Foto: Pavle Riznič)

SPREHOD PO METLIKI

MLADI SO PRIPRAVILI v metliški kino dvorani že tretjič zapored rock koncert. „Rokerice“ in „rokerji“ so napolnili dvorano do zadnjega kotička, na odru pa so se zvrstili mladi glasbeniki, pevci in plesna skupina Belfast. Vzdušje je bilo sproščeno, nastopajoči malo manj. No, na koncu so bili vsi zadovoljni in zdravi. To pa je najvažnejše.

DOLGI ZIMSKI VEČERI so kot nalašč za vse tiste, ki radi obirajo sosedo, sodelavce, prijatelje. Neverjetne zgodbe se skuhamo v preveč fantazijo napolnjenih možganih. Po samezniki vedo za vsak korak, za vsak poljub ali klofuto, za vsako kihanje in kašljanje. Koristno bi bilo, če bi odvečno energijo usmerili v pletenje, šivanje, petje, v šport, v branje in podobno.

DRUGO SOBOTO V DECEMBRU so v Belo krajino prišli na dvodnevni obisk člani delegacije iz Ronchijev in Wagne. Pred Metliko so jih pozdravile nekaj dni pred tem postavljene table, ki so jih v začetku marsikateri domačini zamenjali z znakom za avtobusno postajališče. Čeravno ob njih ni še nihče čakal avtobusa, Metličani menijo, da bi morali nič kaj domiselne table zamenjati.

SNEG ŽE DOLGO BELI DREVESA, vendar visijo na nekaterih jablanah še zdaj jabolka. Ob cesti jih je videti veliko. Dvoje je verjetno: ali se lastnikom ni dalo obirati dreves ali pa preizkušajo naravne zmrzovalne skrinje. Če bodo imeli slednjim kaj uspeha, bi bilo prav, da bi o tem obvestili širšo javnost. Tako bi brez dvoma veliko prispevali k razvoju sadjarstva.

BLIŽA SE DEDEK MRAZ, ki se ga otroci neizmerno veselijo. Da bi bili obdarovanja deležni vsi otroci, so se odločili v delovnih organizacijah prispevati šestdeset dinarjev od vsakega zaposlenega. Tako bo dobila mladež paket in kup nasvetov ter opozoril, ki jih bo izrekel dobri, stani dedek.

PRED NOVIM LETOM BODO ZAŽIVELE gostilne in hotel. Posamezne skupine iz delovnih organizacij se bodo v veseljačenjem poslovile od starega leta, seveda na lastne stroške, kajti reprezentančnih sredstev ni več na razpolago. Tako je tudi prav: vsak naj je in pije s sredstvi iz svojega žepa!

O IZVAJANJU DRUŽBENEGA NAČRTA

Komite občinske konference ZK iz Črnomlja je sklical včeraj popoldne 10. sejo občinske konference, na kateri so člani obravnavali in sprejeli sklepe z zadnje seje, pregledali so poročilo o idejnopolitičnem izobraževanju v minuli sezoni in obravnavali oceno o izvajanju družbenega načrta občine ter osnutek resolucije o družbenoekonomskem razvoju občine v prihodnjem letu.

BORCI O SOCIALNI VARNOSTI

Zveza združenj borcev NOV iz Črnomlja je minuli tork popoldne pripravila 3. razširjeno sejo občinskega odbora Zveze združenj borcev. Razen članov občinskega odbora ZZB so se je udeležili tudi predsedniki krajevnih organizacij ZZB NOV, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in drugi gostje. Na seji so poslušali in razpravljali o poročilu in predlogu uresničevanja stališč skupščine SRS in predsedstva RK SZDL o izvajanju in nadaljnjem urejanju sistema socialne varnosti borcev NOV in drugih borcev ter vojaških vojnih invalidov. Ob koncu so se pogovorili o izvedbi letnih konferenc krajevnih organizacij ZZB NOV.

ČRNOMALJSKI DROBIR

POZABLJENA SLIKA — Dasi ravno se na točilni pult v gostilni Kolbezen vsak dan naslanja kar precej žejnih duš, kaže, da ji ne gre najbolje. Zato bi nemara moral bog tam ven pomoliti tudi drugo roko: za prostovoljne prispevke. Z njimi

pa bi morali pri Kolbezu najprej kupiti novo maršalovo sliko, kajti te, ki jo imajo sedaj, ne bi mogel obnoviti niti najboljši mojster.

NEVARNI KOMUNALCI — Topel zrak je dodobra načel snežno odejo, z ledom pa se bojuje še marsikje. Bitki so priča tudi stanovalci z Loške ceste. Čeprav minuli teden v mestu skoraj ni bilo snega, so se vsi izogibali stopnišča pred mostom. Stopnice so bile vkleknjene v led in marsikomu so pokazale zobe. Občani trdijo, da niso nevarne stopnice, pač pa komunalci, ki so krivi bolečih padcev in neuglednih drsnih občanov po zadnjih plateh. Sonce si namreč pri komunalnem delu žal ne more pomagati s krampji. Komunalci pa si lahko.

SKRB ZA IZOLACIJO — Nič kolikokrat so občani kritizirali lepljenje plakatov po hišah. Organizatorji najrazličnejših prireditelj so v zadnjem času pri uničevanju fasad pomagajo celo s klejem. Tako nalepljena plakata nihče ne spravi s hiše. Kaže, da prošnje o prostoru, tabli, kjer bi lahko obešali plakate, ne bodo uresničene toliko časa, dokler ne bodo s klejem in papirjem poskrbeli za dodatno izolacijo na hiši kakšnega funkcionarja...

TISKARSKI ŠKRAT TUDI V 'TIRIH'

Rdeče-modri 'Tiri', glasilno občinske konference ZSM Črnomelj, so imeli kar precej dela s tiskarskim škratom. Ta možiček je poskrbel, da bralci mladinskega biltena sploh ne vedo, kdaj je številka izšla. Če ne bi bilo enega ali dveh poročil, ki vsaj približno opozarjajo na mesec izida, bi marsikdo mislil, da so Tiri izšli pred letom ali še prej. Uredništvo bo najbrž moralo poskrbeti za lastno izobraževanje, potem tiskarskega škrata ne bo.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

so možnosti za tozde

V mestu zaposlovati več strokovnjakov

Bilo posebnih ovir, da samostojni akti v OZD v kočevski občini ne bi bili do roka usklajeni z zakonom o združenem delu, so se 14. decembra na seji občinskega komiteja ZK Kočevje, ki se je razpravljala o poročilih komiteja o njihovih obiskih v mestu, ki so jih opravili skupaj z območnim pravobranilcem samostojno v novembru. Vprašanje je, če bo vsebina aktov res v redu in če bodo v OZD res urejali odnose na osnovi teh aktov.

sedanjem predlogu naj bi se gostišče Rudar združilo z gostinstvom. Tudi v LJK razpravljajo o ustanovitvi še večih tozdov iz sedanjih tozdov. Prav tako bosta obrata Sirarna (Ljubljanske mlekarne) ter Pekarna in slaščičarna (Žito Ljubljana) verjetno zelo kmalu izpolnjevala vse pogoje, da postanejo tozda.

Na seji so tudi osvojili izhodišča o družbeno ekonomski politiki in razvoju občine od 1976 do 1980 ter neposrednih nalog v letu 1979. Poudarili so le, naj bi predvsem v mestu Kočevje izboljševali kvalifikacijski sestav zaposlenih. Nadalje so menili, da je treba več pozornosti posvečati uveljavljanju dohodkovnih odnosov ter združevanju dela in sredstev.

J. P.

30 let LJK

V soboto, 23. decembra ob 10. uri, bo v LJK Kočevje osrednja svečanost, posvečena 30-letnici te OZD oziroma njenih pravnih predhodnikov.

Ob tej priložnosti bo izveden zelo bogat in kvaliteten kulturni program, podelili pa bodo tudi priznanja štirim članom kolektiva, ki delajo tu že 30 let. Na svečanost so vabljeni tudi vsi, ki so pri LJK dočakali upokojeve. Več o LJK Kočevje, ki deluje v okviru SOZD Slovenijales, lahko berete na posebnih straneh našega lista.

Zapisano je – kako bo uresničeno?

Med prilagajanjem zakonodaje ustanovili tudi več novih tozdov

Rok za prilagajanje samoupravnih aktov (660 čl. ZZZ) z zakonom o združenem delu je potekel. V razgovoru s predstavnikom občinskega vodstva Zveze sindikatov v Ribnici smo izvedeli, da so prepričani, da so povsod to delo opravili do roka.

Med zadnjimi obiski družbene pravobranilca samoupravljanja in predstavnika ZS (pri nekaterih je sodeloval tudi predstavnik občinskega vodstva ZK) v OZD in delovnih skupnostih – opravili so jih približno 3 tedne pred potekom roka – so v razgovorih s člani komisij za uresničevanje ZZZ, predstavnikov ZK, sindikalnih organiza-

nizacij, organizacij ZSM in samoupravnih organov ugotovili, da so imeli že povsod pripravljene osnutke za sprejem in imeli celo že določene roke za referendume oz. seje delavskih svetov, na katerih bi prilagojene oz. nove akte sprejeli.

Nadalje smo izvedeli, da bi vsebino novih aktov še težko ocenjevali, po občutku pa bi lahko dejali, da so usklajeni z ZZZ. Tokrat so se vse razprave bolj do vsakega delavca kot v lanskem delu prilagajanja, vendar so gotovo tudi tokrat marsikje še pomanjkljivosti. Časa za prilagajanje je bilo sicer dovolj, a so marsikje delo odlagali. Ponekod so imeli težave s kadri, ki so to pripravljali, drugod so zavlačevali zaradi iskanja novih rešitev, ponekod pa tudi brez pravih vzrokov.

V obdobju prilagajanja aktov so v RIKO ustanovili dva tozda in DSSS. Tudi obrata Hrast-Inles v Dolenji vasi in Slovenjales-Žičnica v Ribnici sta postala tozda. Na neproizvodnem področju pa je postal tozdz Dravstveni dom Ribnica, vzgojnovarstveni zavod Ribnica pa se je oblikoval kot delovna skupnost. Še vedno pa je v pripravi ustanavljanje tozdov iz

obratov Pletenina v Sodražici ter BPT in Saturnus v Loškem potoku.

J.P.R.M.C.

PRIPOMBNI BILO

Poročali smo, da so v Ribnici pripravili spremembo zazidalnega načrta za območje ob Majnikovi ulici in da je bil ta predlog razgromljen in dan v javno razpravo. Nanj v enomesečnem roku ni bilo pripomb. Verjetno pa se bo spet pojavljala stara hiba, da bo prihajalo do pripomb in nesoglasij med pridobivanjem zemljišč za gradnjo. Spremembo načrta je potrdila občinska skupščina. Zdaj že odkupujejo zemljišča.

Novi porotniki

Sodišče reorganizirano

Hkrati s reorganizacijo sodišč te dni volijo na sejah občinskih skupščin tudi sodnike porotnike Temeljnega sodišča v Ljubljani. Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica so izvolili 30 novih porotnikov. Ti so:

Slavka Drobnič, Léopold Žindra, Angela Šega, Albina Grivec, Alojz Škulj, Metod Jaklič, Danilo Mohar, Rado Sever, Zdenko Mohar, Alenka Oberstar, Janez Henigman, Branko Pajnič, Vera Lavriv, Tanja Debeljak, Janez Česarek, Franc Zajc, Justin Žibert, Fani Gelze, Alojz Lavrič, ing. Janez Novak, Karel Oražem, Jože Gril, Marko Oražem, Franc Česarek, Stane Oberstar, Albin Mikulič, Edo Tanko, Dušan Lavrič, Franc Prijatelj in Tone Joras.

OGLAŠUJTE V DL!

Dohodka je za četrtno več

V kočevski občini kljub težavam iz leta v leto bd je gospodarstvo

Na včerajšnji seji zborov občinske skupščine Kočevje so delegati drugim razpravljali o informaciji o doseženih rezultatih kočevskega gospodarstva v letošnjih prvih devetih mesecih. Žal zaradi nememb v načinu obračunavanja ti podatki niso primerljivi z istim obdobjem lani.

Novi obračun je na primer pokazal, da je v devetih mesecih letošnji dohodek porastel kar za 43,1 odst. (55 odst.), ko so izenačili podatke obeh let, da so jih postavili na prijavljeno osnovo, so ugotovili, da znaša stvarni porast le dobro četrtno (27. odst.). Dohodek letošnji najbolj porastel v obrti, v zdravstvu ter industriji. Poslovna je tudi ugotovitev, da porabljena sredstva naraščala počasneje od celotnega dohodka in da nihče od upornikov družbenih sredstev ni pokazal izgube.

43,1 odst. za delovno skupnost, 40,1 odst. pa za ostale namene.

Tudi ta delitev z lanko ni primerljiva.

Čisti dohodek, ki je bil letos za tretjino večji, je bil razdeljen do konca tričetrtletja tako: za čiste osebne dohodke ga je šlo dobre tri četrtnine (77,3 odst.), za stanovanjsko gradnjo in drugo skupno porabo 11 odst., za poslovni sklad 6,6 odst., za rezervni sklad 3,1 odst. itd. Tudi ta delitev ni primerljiva z lanko. Če pa jo kljub temu opravimo za nekatere najpomembnejše postavke, ugotovimo, da je šlo letos, gledano v odstotkih, manj čistega dohodka za osebne dohodke in poslovni sklad, več pa za stanovanjsko

gradnjo in drugo porabo ter za rezervni sklad.

J.P.

ANTON DERNULJIC, predsednik KS Struge: „Če ne bi imeli vodovoda, bi nam med letošnjo sušo gotovo zmanjkalo vode.“ (Foto: J. Primc)

Zdaj zdrava voda

Osem otrok in brez vode

„Ko smo imeli le vodnjak, smo morali paziti na vodo, da je ni zmanjkalo. Vendar nam je enkrat le presušil, pa so nam dajali vodo sosedje, ki imajo večji vodnjak in manjšo družino,“ je povedala za uvod Martina DERNULJIC, mati osmih otrok s Pake 2 v Strugah.

Pralni stroj so imeli takrat na rezervoar, ki ga je bilo treba napolniti tudi po dvakrat in več na dan, saj je bilo pri taki družini vedno dovolj pranja.

„Zdaj pa imamo vodo v hiši in v hlevu, kjer so privezane tri krave, konj in telica. Vode ni treba več nositi, le pipo odpreš. In varčevati ni treba toliko z njo. Prav letošnjo suho jesen bi vodnjak spet gotovo presušil, vodovod pa ni.“

Med najinim razgovorom so se motali po kuhinji otroci, nato pa je prišel z dela še mož, ki je pridlen delavec pri ZKGP, razen tega pa tudi predsednik KS Struge. Povedal je, da so Struge dobile vodo že pred letom dni, čeprav so vodovod uradno odprli šele te dni. Prejšnja voda ni bila zdrava, ker so blizu kapnic ceste, pota, njive, gnoj. Vode je bilo tudi malo.

Z akcijo za gradnjo vodovoda je bilo v začetku nekaj težav in nasprotovanj. „Kaj bo nam voda, saj pride poplava in je imamo dovolj!“ Območje Strug je tudi veliko in vasi so raztresene, zaradi česar je bilo treba vložiti precej več dela, kot bi ga, če bi bila naselja bolj strnjena. V začetku se je priglasilo za akcijo 80 hiš, kasneje še 20 in nato še okoli 30, da imajo zdaj skoraj vse Struge dovolj zdrave pitne vode.

J. P.

VSI ZADOVOLJNI – Pri Demuljčevih v Strugah so zdaj vsi zadovoljni, tudi Štefka, ker ni treba več nositi vode iz vodnjaka v hišo in v hlev, razen tega pa se jim tudi ni treba bati, da bo v sušnem obdobju vode zmanjkalo.

Dohodek, namenjen za razne druge namene, je bil letos razdeljen na 14,2 odst. za skupno porabo (SIS), 2,6 odst. za splošno porabo (občinski proračun).

OGLAŠUJTE V DL!

VČERAJ SEJA OS

Za 20. december je bila sklicana seja zborov združenega dela in zborov krajevnih skupnosti občinske skupščine Kočevje. Na dnevnem redu je bilo več zanimivih točk, o katerih bomo še poročali. Omenimo naj le nekatere: izhodišča o družbeno-ekonomski politiki in razvoju občine od leta 1976 do 1980, uresničevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, uresničevanje kadrovske politike v občini, študentska politika in več drugih zadev.

JUTRI AKADEMIJA

Na akademiji v počastitev našega JLA, ki bo jutri, 22. decembra, ob 17. uri v kulturnem domu v Kočevju, bodo v kulturnem programu nastopili kočevski gimnazijci, med njimi harmonikar Bogdan Kovač ter nonet „Vitra“ iz Ribnice. Na svečanosti bodo razglasili napovedovanja vojakov in rezervnih vojaških starešin, podelili pa bodo tudi priznanja za zasluge za razvoj ljudske glasbe in družbene samostojnosti.

DROBNE IZ KOČEVJA

PEŠCI NA LEVO! – Po odprtih izven naselij, kjer ni pločnikov, hodite pešci samo po levi strani. To predpisujejo tudi prometna pravila. Tako pešec lahko opazuje nasproti prihajajoča vozila, kar

prepreči marsikatero nesrečo. Neupoštevanje tega pravila sicer ni kaznivo, je pa terjalo že prenekatere življenje, saj se pešec ne more stalno ozirati, kaj se godi za njim.

NIC VEČ LEDU – Preteklo sredo je izginil led na Rinzi, ki je še dan prej med odjugo terjal življenje 7-letnega otroka, (o tem poročamo posebej), ki se je šel s prijateljem drsat na taleči se led. Odjuga je pobrala skoraj ves led s cest, ulic, pločnikov, stopnišč in prehodov. Tako je narava odpravila težave, ki jih niso mogle odgovorne službe.

ČRNOGLEDE NAPOVEDI – Potrošniki vidijo vse črno, ker ni v trgovinah dovolj prave kave. Tako so zagotovo napovedali, da bo zmanjkalo pralnih praškov, kar pa se ni uresničilo. Napovedali so tudi podražitev sladkorja, olja in še marsičesa. Zaradi tega včasih v tej ali oni trgovini res zmanjka posameznega blaga, a le začasno.

MLADI IN ARMADA – Pred dnevom JLA bo v kočevski občini spet več srečanj med vojaki in mladino, organizirana bo rastava orožja, predavanje o vojaških poklicih, bo pa tudi več športnih tekmovanj, kulturnih prireditev itd.

medved odgovarja

Zakaj je bila na kulturni prireditvi najboljših mladinskih zborov Slovenije „Republika in glasba“ dvorana skoraj prazna, Tomaž Domicelj pa stopa v njej, po plakatih so že mesec in pol?

Tomaž je nastopil v polni dvorani samo enkrat, le plakati so niso odstranili s hišnih ograj in panojev.

KOČEVJSKE NOVICE

PESEM IN SPRETNOST – Za las je bila ribniška ekipa, sestavljena iz mladine in vojakov, „prekratka“ in se ni uvrstila v finale „Tekmovanja v pesmi, besedi in spretnosti“. Na izločilnem tekmovanju v Ljubljani so bili Ribničani (na sliki) peti, naprej pa so se uvrstile prve štiri ekipe. (Foto: M. Glavonjič)

RIBNIŠKI ZOBOTEREBCI

GREMO V KINO – V kinu doma JLA v Ribnici bodo ta teden naslednji filmi: danes, 21. decembra, „Hajka“; 23. in 24. decembra, „Letalci velikega neba“ (matineja „Moški je prišel na zemljo“); 27. in 28. decembra, „Vročna zima“

VESELO SILVESTROVANJE – Tudi letos bo v restavraciji „Jelka“ v Ribnici silvestrovanje. Tokrat bodo igrali „Veseli Dobrovoljci“. Rezervacija s silvestrovim menujem velja 300 din.

SLIKE ŠE V RIBNICI – Poročali smo, da je razstava del akademskega slikarja Jožeta Cente trajala do 3. decembra. Minuli teden pa so bile slike še vedno razstavljene v domu JLA. Dobili smo popolnoma, da zato, ker se nekatere delovne organizacije in družbeno-politične organizacije te dni še odločajo o nakupu nekaterih razstavljenih del.

SNEG NA CESTO – Ob zadnji odjugi je po Sodražici (in morda še kje) sneg padal s streh namavnost na glavno cesto. Včasih je zasul tudi pol ceste in oviral promet, saj ga nihče odstrani. Z nekaterih streh so padali tudi kosi ledu. Na stregah ob cestah in ulicah bi morali lastniki hiš namestiti zadrževalce snega. Zaradi

odjuge so ponekod zdrsele na glavno ceste tudi precej velike skale.

OB NALIVIH POPLAVA – V Prigorici ob močnem deževju rupa ne more požreti vse vode, zato poplavlja in zaliva kleti nekaterih hiš. Za odvod vode je bil ob gradnji ceste Kočevje-Škofljica skopan kanal ob cesti, vendar so ga nekateri občani zasuli, da so lažje vozili do hiš, s tem pa so hkrati preprečili odtok vode in povzročili poplave. Po predlogu občinske skupščine naj bi to zadevo uredila KS Dolenja vas v sodelovanju s prizadetimi občani.

medved odgovarja

– Zakaj nam s strehe ribniške lekarne kaplja na glavo? Ker so na srečo tu navajeni vse dajati le po kapljicah.

REŠETO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 21. decembra - Tomaž Petek, 22. decembra - Dan JLA Sobota, 23. decembra - Viktorija Nedelja, 24. decembra - Eva Ponedeljek, 25. decembra - Božič Torek, 26. decembra - Stefan Sreda, 27. decembra - Janez Četrtek, 28. decembra - Živko

LUNINE MENE

22. decembra ob 18.41 uri - zadnji krajec

KIZIO

BRESTANICA: 22. in 24. 12. ameriški barvni film SOS iz boeinga 747.

BREŽICE: 22. in 23. 12. ameriški barvni film Sovražnik Apačev. 17. in 18. 12. ameriški barvni film Od poldana do tih. 26. in 27. 12. zahodnonemški barvni film Pogledi klouna.

CRNOMELJ: 24. 12. ameriški barvni film Dvojboj na Misouriju. 26. 12. francoski barvni film Vijoličasti

maloglasni

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM frizersko pomočnico. Jože Novak, brivec-frizer, Ljubljanska 10 B, Novo mesto.

ISCEM žensko za varstvo 5-letnega otroka. Plačilo po dogovoru. Anton Kastelic, Lutersko selo 22, Otočec, telefon 85-144.

ZAPOSIM žensko za nekajurno tedensko čiščenje. Gostilna Jakše, Drska 44, Novo mesto.

STANOVANJA

DVE SREDNJEŠOLKI 4. letnika iščeta ogrevano sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe pod „NUJNO“.

PRODAM garsonjero. Ciril Miklič, Nad mlini 42.

NUJNO potrebujem ogrevano sobo s souporabo kopalnice v Novem mestu ali bližnji okolici, za krajši čas. Naslov v upravi lista (4311/78).

PRODAM takoj novo, vseljivo, dvo-sobno komfortno etažno stanovanje s centralnim gretjem ter vsemi pritlikalnimi v stanovanjskem bloku v centru mesta Brežice. Cena po dogovoru. Informacije; Rebselj, Brežice, Trnje 33 c.

Motorna vozila

PRODAM dobro ohranjen avto Wartburg, letnik 1975. Dr. Teppey, Brežice, Milavčeva 27 a ali telefon 61-077.

PRODAM avto AMI 8, letnik 1975. Pod Trško goro 77, Novo mesto, tel. 24-395.

PRODAM tovorni avto FAP s hiapom in dele zanj. Jože Bratkovič, Sentjerneja n. h.

ZARADI selitve prodam Z 101, letnik 1973. Fink, Vandotova 13 (Mala Bučna vas).

PRODAM karambolirano zastavo 750 (strela) v voznom stanju. Lado Hočevnar, Hrastulje 30, Škocjan.

UGODNO prodam zastavo 1300, motor generalno popravljeno. Perpar, Dobrič 8.

PRODAM prinza 1200 C po delih. Anton Frankovič, Dolšce 11.

UGODNO prodam škodo 1972, registrirano za celo leto in novo navadno harmoniko. Mrgole, Kleinovik 35, Škocjan.

PRODAM mini moris 1000, letnik 1972. Pod Trško goro 39, Novo mesto.

ZETOR (25 KM) s koso ali brez, prevoženih 2400 ur, prodam ali zamenjam za Stajerja (15 KM) s koso in hidravliko. Naslov: Jože Kočevar, Križevska vas 22, Metlika.

PRODAM kadet caravan, 1971. Naslov v upravi lista (4288/78).

UGODNO prodam fiat 124. Jerebova 6, Novo mesto. Dopolndne telefon 22-450.

PRODAM dobro ohranjen traktor Zetor 25-11 s kosilnico. Slavko Jenškovec, Zaboršt 2, 68311 Kostanjevica na Krki.

PRODAM karambolirano zastavo 101. Miha Tisovec, Gor. Straža 17, Novo mesto.

UGODNO prodam dobro ohranjen traktor URSUS 35. Vinko Duha-

taksi. 28. 12. ameriški barvni film Vabilo na večerjo z ubojem.

KRŠKO: 23. in 24. 12. jugoslovanski film Ljubezenske razmerje Budimirja Trajkovića. 27. 12. ameriški film Rdeči oblak na Riatom. 28. 12. ameriški film Joe Kid.

NOVO MESTO - KINO KRKA: Od 22. do 24. 12. švedski barvni film Abba. 25. in 26. 12. ameriški barvni film Divji zahod. Od 27. do 31. 12. ameriški vojni film Vojna zvezd. V času od 25. do 31. 12. bodo na voljo risani filmi Popajeva nova serija in Racman Jaka in njegovi prijatelji.

NOVO MESTO - KINO JLA: Od 21. do 24. 12. domači film Pridi pred zoro. Od 25. do 27. 12. ameriški film Bora bora. 28. 12. italijanski film Vsiljivec.

MOKRONOG: 23. 12. film Dve dekleti v eni pidžami.

RIBNICA: 23. in 24. 12. ameriški barvni film Ušel sem s hudičevega otoka.

SEVNICA: 23. in 24. 12. ameriški film Veliki skavt. 27. 12. italijanski film Učiteljica in mafija. 28. 12. slovenski film Kekčove ukane.

TREBNJE: 23. in 24. 12. film Vrnitev Pink Pantherja.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

PRODAM po ugodni ceni malo rabljen gošlec za centralno, uvožen, 20 do 80.000 kcal. Anton Drčar, Prečna 4 a, Novo mesto, telefon 23-492 (popoldne).

PRODAM purmane in psa. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PO UGODNI ceni prodam hrastov kozolec-dvojnik na štiri okna in grablje za BCS kosilnico. Alojz Štariha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 3 m3 petcentimskih hrastovih desk. Naslov v upravi lista.

PRODAM šivalni stroj Pfaff. Naslov v upravi lista oziroma telefon (068) 21-163.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je za vedno zapustil komaj 65 let star dober mož, oče, stari oče, brat, stric in nečak

JOŽE PER

z Golušnika

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, posebno pa vaščanom Dolenje vasi in Golušnika. Najlepša hvala sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč. Zahvaljujemo se Štefkinim sodelavcem za venco in denarno pomoč IMV Novo mesto, župniku za opravljeni obred in Vsem, ki so nam izrekli sožalje, pokojniku podarili vence in cvetje in ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: žena Nežka, hčerka Štefka z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je za vedno zapustil naš skrbni mož, ata in stari ata

JANEZ ARKO

iz Dan pri Ribnici

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Benčinovi za vso skrb in nego. Iskrena hvala dekanu za lepo opravljeni obred in gasilskemu društvu. Zahvaljujemo se tudi kolektivom Tekstilane Kočevje, ITAS Kočevje, Zavod za krvodajalsko akcijo Ljubljana, Eurotrans Ribnica. Hvala vsem, ki ste nam dokazali, da nismo edini, ki smo ga ljubili.

Žalujoči: žena Ivana, sinova Janez in Polde z družinama, hčerke Ivana, Albina, Anica, Marica in Danica z družinami

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubega moža, očka, sina in brata

FRANCIJA VERČKA

iz Cegelnice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih lajšali bolečino, mu podarili vence in cvetje in ga v tako velikem številu spremili do njegovega mnogo preranega groba. Srčna hvala kolektivu Triglav za sočutje in vsestransko pomoč, kot tudi delovni organizaciji SGP Pionir, Lovskemu društvu Novo mesto in zasebnikom iz Bršljina za izrečeno sožalje, pomoč in spremstvo. Neizmerno hvaležnost izražamo njegovim tako dragim prijateljem in vaščanom, kot tudi župniku in proštu za opravljeni pogrebni obred.

Njegovi: žena Jožica, hčerka Anamarija, sin Luka, oče, mama, sestri in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša mama, babica, teta in sestra

JERA BOH

iz Drganjih sel 34

Zahvaljujemo se sorodnikom in vaščanom za vso pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala ZB Straža, OO sindikata žaga Straža, OO sindikata DSSS Novoles Straža ter govornikom tov. Albinu Povšetu in tov. Ivanu Virantu za poslovilne besede. Hvala tudi župniku za prelepi obred in vsem, ki so pokojnici darovali vence, cvetje, sveče in jo pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: sinova Jože in Berto z družinama, hčerka Zofija z družino in drugo sorodstvo

Drganja sela, dne 13. decembra 1978

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je zapustil naš ljubljani mož, ata, dedek in pradedek

FRANC BELKO

iz Ločke 36, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala osebju Zdravstvenega doma, Gasilskemu društvu, ZZB, kolektivu Kovinar, godbi na pihala, govornikom in duhovniku za opravljeni obred. Dragi ata, spomin nate bo vedno v nas in boleč, tvoja izguba pa bo nenadomestljiva.

Žalujoči: žena Marija, sinovi Tone, France in Janez z družino, hčerke Ivanka, Fani, Milka, Mimi in Majda z družinami

ZAHVALA

Dne 25. 11. 1978 nas je za vedno zapustila draga žena, mama, stara mama in tašča,

FRANČIŠKA ERJAVEC

roj. 8. 3. 1915

iz Brega 27 pri Stari cerkvi

Lepo se zahvaljujemo sosedom za pomoč v težkih trenutkih, vsem vaščanom, župniku za cerkveni obred, pevcem, vsem, ki so ji darovali vence, in vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti na pokopališče v Staro cerkev.

Žalujoči: mož Stanko, hčerke Stanka in Marinka, sinova Franci in Peter, zeta Milan in Feliks ter vnuki

ZAHVALA

Prerani, tragični izgubi našega ljubega sina in dobrega brata

FRANCIJA PRIMCA

iz Dobruške vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili do preranega groba. Posebna zahvala podjetju Iskra iz Šentjerneja za dobro organizacijo pogreba, godbenikom za žalostnike in spremstvo, pevcem PD Dobrava-Skokljan za pesni ob odprtem grobu, govorniku za poslovilne besede in gasilcem vasi Tomažja vas za spremstvo. Vsem, ki ste nam stali ob strani, iskrena hvala!

Mama Mici, brat Martin z ženo in sestra Ida z družino

Dobruška vas, dne 13. decembra 1978

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustila mama, stara mama in prababica

ANA ŠUTAR

roj. GARTNAR
iz Orešja pri Šmarjeti

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste jo spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se duhovniku za opravljeni obred, kolektivu Varnost Novo mesto. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: sinovi Lojze, Franci, Stane, Jože, hčerke Mici, Malči, Slavka z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

PEPCE PETRIŠIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrekli tolažilne besede.

Žalujoči: vsi njeni

Brestanica, Krško

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame, stare mame in tete

ANE PETRIČ

Kovačeve mame

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji podarili vence in cvetje. Srčna hvala tudi tistim, ki so naši mami lajšali trpljenje v času bolezni in jo obiskovali; dobrih del naših sosedov ne bomo nikoli pozabili. Lepa hvala proštu za opravljeni obred. Njegove besede ob slovesu so nam v veliko tolažbo.

Vsi njeni!

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA NOVO MESTO IN VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD NOVO MESTO

IŠČETA

več stanovanj (enosobnih, garsonjer ali samskih sob) v Novem mestu, predvsem na območju Bršljina in naselja Bučna vas in Brezov log.

Stanovanja so namenjena vzgojiteljicam, ki bodo zaposlene v vzgojnovarstvenem zavodu Bršljin. Lastnikom stanovanjskih hiš nudimo tudi posojila pod ugodnimi pogoji za adaptacijo oziroma dograditev stanovanj za vzgojiteljice.

Podrobnejše informacije nudi strokovna služba Skupnosti otroškega varstva Novo mesto, Kettejev drevored 2, telefon 21-467, 21-073.

Prijave na razpis pričakujemo do 29. 12. 1978.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času do 9. 12. 1978 so v brežiški porodnišnici rodile: Dragica Abram s Senovega - deklico, Biserka Verstovšek iz Bizeljskega - Gregorja, Ivana Štokan iz Kerestince - Ivano, Bernarda Strmečki iz Brežic - Danijela, Štefica Nikl iz Rud - deklico, Marija Curič iz Starega grada Heleno, Anica Galista iz Cerine - Kristijana, Vera Zganič iz

Velike Hubajnice - Romana, Ljudmila Vučanjk iz Krškega - Danijela, Marija Ostrelj iz Krškega - dečka, Mirjana Lackovič iz Samobora - Tomislava, Majda Adamič iz Brežic - Marka, Viktorija Levičar iz Veniš - Leo, Ivka Blažević iz Sevnice - Silvijo, Dragica Zorko iz Sentlenarta - dečka, Iva Oslakovič iz Cerja - Božico, Danica Frkanec iz Kraja Donjega - Karolino, Ana Spec iz Sevnice - Matejko, Nada Jabuka iz Zasapa - deklico, Karolina Kink iz Dol. Leskovca - deklico. CESTITAMO

Komisija za objavo razglasa in izbiro delavcev TEMELJNEGA SODIŠČA v Novem mestu

objavlja
prosta dela in naloge:

2 RAČUNOVODSKIH REFERENTOV

Pogoji: srednja ekonomska šola

3 STROJEPISCEV

Pogoji: 2L AŠ in 230 čistih udarcev v minuti
Rok prijave 8 dni po objavi.
Za komisijo sprejema prijave Predsedništvo okrožnega sodišča v Novem mestu.

OBČINSKO SODIŠČE

v Črnomlju objavlja prosto delovno mesto

STROJEPISCA - zapisnikarja

Pogoji: dveletna srednja šola administrativne smeri, eno leto ustreznih delovnih izkušenj.

Rok prijave: 15 dni po objavi.

OSNOVNE SOLE NOVO MESTO TOZD MILKA ŠOBAR-NATAŠA

Zavod osnovne šole Novo mesto
TOZD Milka Šobar-Nataša, Šmihel 2
razpisuje
prosta dela in naloge

DVEH SNAŽILK

za nedoločen čas s poskusno dobo enega meseca.

Prošnje pošljite v roku 15 dni po objavi na gornji naslov.

OBČINSKI SODNIK ZA PREKRŠKE NOVO MESTO

razpisuje
prosta dela in naloge

SNAŽILKE

za nedoločen čas s 4-urnim delovnim časom.

Prijave pošljite 15 dni po objavi oglasa na naslov: Občinski sodnik za prekrške, Glavni trg 7, (rotovž) Novo mesto.

V SPOMIN

16. decembra je minilo dve leti, odkar naju je zapustil naš dragi Ivan Mrvič. Žalujoča mati in oče.

OGLAŠUJTE V DL!

ZLATARSTVO ŠEME LUKA

PARTIZANSKA 1 NOVO MESTO

Izdeluje modni nakit in poročne prstane po naročilu ter opravlja vse ostale zlatarske storitve.

VSEM OBČANOM ŽELIM SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO!

Iz volje do življenja

Če za koga, potem velja za invalida, da se ne sme brezdolno vdati v usodo. Jože Radej, urar z Blance, zares odseva kljub nepogrešljivemu invalidskemu vozičku neizmerno življenjsko voljo. Kako bi se sicer s svojo ženo, tudi invalidinjo, s pomočjo posojila lotila celo gradnje hiše, v kateri kakšnih 800 metrov od blanske železniške postaje že dobro leto prebivata.

Jožetova priklenjnost na invalidski voziček (kadar želi kam dlje, ga zamenja z avtomobilom) se je začela pred leti po nesrečnem padcu z drevesa. „Hruška je bila to,“ pove; v glasu je še danes čutiti nekaj grenkobe. Koliko je banalnih stvari, ki tako ali drugače zapečatijo to naše življenje! Začela se je običajna rehabilitacija, kjer ni manjkalo sporta. Jože se ga je oklenil samo še z večjo vnemo. Ob ustanovitvi sevniškega društva invalidov pred petimi leti je bil seveda med pobudniki ustanovitve, ves ta čas je tudi nepogrešljiva duša društvene športne sekcije. Prenekateri poklicni rekreator, kot danes ponekod že zaposlujejo takšne strokovnjake, mu lahko zavida športno razgledanost. Celotakšne stvari, kot tekmovanja in razna srečanja, morajo pri njem vedno v program za celo leto vnaprej. Človek bi pričakoval, da bi moral pri tem

uživati kar najširšo podporo, vendar žal še vedno ni tako. Na nedeljskem občnem zboru sevniškega društva invalidov je prizadeto govoril o portoroških sklepkih za razvoj našega množičnega in vrhunškega sporta, pri sevniški telesnokulturni skupnosti pa so se jih za minulo enoletno obdobje odkrivali z beraškim tisočakom. „Imate dvorano,“ je bil odgovor enega od plačanih funkcionarjev v telesno kulturni skupnosti, ko je Radej načel vprašanje financiranja.

Da so sevniški invalidski športniki vsi prizadevni, pričajo tudi doseženi športni uspehi. Tine Gorenc iz Hudega Brezja pri Studencu je znan olimpijec s polno omaro svetovnih medalj. Z zračno puško je zadel že 186 krogov od 200 možnih; sevniški strelci se bojijo invalidskih strelcev, češ da so v prednosti, ker streljajo sede z vozičkov.

Jože je eden od pobudnikov, da imajo invalidi svoje delegate v nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih. S potrpežljivostjo urarja čaka na trenutek, da bi slednjič le naleteli na podporo v občini in sfinancirali svoj program. Zdravi pač nimamo takšnih težav z gibanjem, morda bi tudi invalidi-vozičkarji potrkali še na kakšnih vratih, če jih od ceste ne bi ločilo toliko stopnic?

ALFRED ŽELEZNIK

Kočevje: 6-letnega Željka Strleta so v Rinži požrtvovalno iskali gasilci in potapljači

„Željko Strle, naš varovanec oz. učenec male šole, danes ni prišel k nam v varstvo. Domnevamo, da je utonil.“ Približno tako so sporočili postaji milice Kočevje 12. decembra ob 8.20 iz vzgojnovarstvenega zavoda Kočevje.

V vrtec je okoli 7.30 namreč prišel neki drugi varovanec, se sezul, se pomešal med ostale in čez nekaj časa povedal: „Željko je utonil.“ Vzgojiteljice mu najprej niso povsem verjele. Sele ko je šel pokazat, kje se je nesreča zgodila in ko je povedal, da sta se tu drsala, so mu počasi začele verjeti. Vendar so se prej še pozanimale pri starših, ki so bili v službi, če ni Željko morda ostal doma. Mama je povedala, da sta šla s sinom zjutraj del poti skupaj. Ločila sta se ob 5.40 pri Pekariji, kjer je Željku, ki bi bil 19. januarja star 7 let, naročila, naj gre v vrtec, kar ji je tudi obljubil.

Po izjavah prič se da sklepati, da se je Željko nato sešel s svojim vrstnikom in da sta se šla drsat na zaledenelo Rinžo. Led je bil še prejšnje dni trden, saj je na Rinži kar mrgolelo drsalcov. Dan prej pa se je začela odjuga, a je bil led še trden in je oba otroka držal. Zašla pa sta na nevarno območje, kjer priteka iz kemične tovarne topla voda in je zato led tanjši. Vratar pri Avtu ju je opazil in napodil z ledu. Ko pa je odšel, se je Željko malo po 7. uri vrnil na led. Led je počil in fantek je izginil pod vodo.

Postaja milice je obvestila o nesreči in zaprosila za pomoč

VESELOIGRA NA ODRU

Igralska skupina kulturnega društva Zarja v Soteski si prizadeva čimprej naštvurirati novo delo in ga uprizoriti na domačem odru. Tokrat so se odločili za veseloigro, delo domačega avtorja. Predvidevajo, da bo premiera ob koncu januarja prihodnje leto. Društvo bi bilo najbrž še bolj delavno, ko bi ga ne pestile težave. Prejšnjo sezono prisluženi denar od igralskih nastopov so porabili za izboljšavo dvorane, pomoči pa niso bili deležni.

V. T.

KAMERA ODKRIVA – Skupaj z zimo se je nad cesto na Metni vrh v sevniški občini pojavil tudi tale napis, ki gotovo ni nikomur v čast, četudi odmislimo, da se neodgovorno igra z verskimi čustvi. Ozadje za ta „transparent“ je navadno kameenje, ki ga je nekdo pripravil za gradnjo, sosed pa meni nič tebi nič odpeljal. Niti kraja niti žaljivi napis ne moreta voditi k dobrih sosedskim odnosom.

gasilce in svojo službo. Najprej so okoli 9. ure začeli iskati utopljenca kočevski gasilci, in sicer s čolnom. Nato so prišli na pomoč še gasilci iz Strug, Šalke vasi in Rudnika ter mestna civilna zaščita. Uspeha ni bilo, zato so poklicali še potapljače. Da bi jim omogočili delo, so razbili 5 do 10 cm debel led, in sicer vse od

domnevnega kraja nesreče pa do okoli 300 m oddaljenih zapornic. Dva potapljača iz Društva za raziskavo morja in zaščitne enote milice sta prišla na kraj nesreče ob 16.30. Vidljivost v vodi je bila le okoli pol metra. Zato so zvečer iskanje prekinili. Naslednje jutro so miličniki zaščitne enote s čolni preiskali strugo Rinže od zapornic do Dolge vasi, vendar trupla niso našli. V akcijo so šli spet potapljači, tokrat še novi, ki so prišli na pomoč iz Ljubljane. Ti so šele zgodaj popoldne, ko so bili že skoraj celo uro v vodi in so že enkrat preiskali strugo Rinže od zapornic do domnevnega kraja nesreče, med drugim iskanjem našli utopljenca. Ležal je na dnu okoli 50 m daleč od kraja nesreče v smeri toka Rinže.

Vse enote, ki so sodelovale pri iskanju – se pravi gasilcev, civilne zaščite, društva za raziskavo morja in milice – zaslužijo za požrtvovalno delo, ki so ga opravile v zelo težkih pogojih, pohvalo. J. PRIMC

Jelendol: več slivovke kot vode

Gasilci iz Dol načrpali okoli 16.000 litrov vode

Čeravno je 42-člansko Prosto-voljno gasilsko društvo Dole pri Skočjanu med najmlajšimi na Dolenskem, se lahko postavi z mnogimi uspešnimi akcijami.

Nazadnje so se Dolčani izkazali predzadnjič nedeljo, ko je pomanjkaje vode močno pestilo tudi vaščane v Jelendolu. Na njihovo povabilo so Dolčani takoj stopili v gasilski dom, pobrali potrebno opremo in se lotili dela. Pod vodstvom predsednika društva Janez Kolenca, poveljnika Matije Sinkovca in strojnika Janeza Sinkovca je odšla 12-članska ekipa s črpalčkama k studencu Dole. Vaščani, ki so nekoliko nezaupljivo spremljali delo spretnih gasilcev, so videli, da bo akcija uspela. Njihove kapnice so bile kmalu vsaj za silo polne, zakaj Dolčani so iz studenca stočili kar 16.000 litrov vode.

Izkazali so se tudi Jelendolčani. Najprej so spretno dvanajstetero povprašali, koliko za delo zahtevajo. Zvedeli so, da delajo gasilci prostovoljno in brezplačno. Dolčani pa so se kmalu prepričali o resničnosti besed, ki so jih slišali pred akcijo. V Jelendolu je bilo tisto nedeljo namreč več slivovke kot vode. Uspešno akcijo so nato vsi skupaj zalili s prvo in drugo tekočino. Razumljivo, da so v grla natočili več druge.

Letošnja razstava malih živali ki bo 28. 29. 30. decembra Športni dvorani Marof, obe vrsto zanimivosti. Gostitelji bo prikazali najlepše primerke mišk, kurami, okrasnimi fazanami, golobi in različnimi glodalci. Zanimivost bo vsekakor čebelarski del, akvaristični preletalnice zunanjih ptic, katere bo klub na razstavi zbil sredstva za žito, ki ga bodo čla nabavili pri GG Novo mesto. Klub bo poskrbel za široko akcijo postavitev krmilnic v mestu!

Presenečenje za obiskovalce bo bogat srečelov, lična ureditev razstavnega prostora in tektonični del športnih golob pismonoš.

NARAVNOST V BETON – decembra zvečer je Alojz Palma Nabrežja pri Kočevju vozil osebo avto od Lokev proti Črnomlju, ovinku pod železniškim mostom zapeljal naravnost in se zaletel v tonski nosilec. Seveda trčenje bilo brez posledic: voznik in sovoznica Rozalija Ogulin s Hriba pri rovcu sta bila ranjena.

Sani treh generacij

Franc Kastelic še hrani izdelek izpred 50 let

Petletni Petrček se je po prvem letošnjem snegu spuščal po griču za vasio Rakovnik pri Birčni vasi z danes že zastarelimi, včasih pa prav gosposkimi sanmi. „Stari oče jih je naredil,“ sramežljivo pove in se spusti v dolino. Noge malega Petrčka so bile prekratke, sani pa previsoke in preširoke.

Prej kot na sneg bi danes že sodile med muzejske redkosti, saj jih je Kastelic ata naredil pred pol stoletja. Po zamrznjenem snegu, kakršen je bil za minule praznike, so drsele enako kot kupljene, le ustavile so se šele na koncu doline ali pa potem, ko je Petrček s prvim delom zadel ob deblo jablane.

„Javorov les, ki najraje teče pa še vzdržljiv je povrhu, sem skrivaj posekal, ko mi je bilo šestnajst let. Krivine so zrasle že v gozdu, ostale dele pa sem stesal iz podrtga drevesa“ pripoveduje danes 66-letni Franc Kastelic, ki se je tedaj, ko je tesal prve sani, pričel učiti tesarskih in sodarskih mojstrovlin. Kasteliceve sani so bile vrsto let edine v asi. Sosedje so si jih izposojali, kadar so peljali v mlin ali pa so odšli po nakupih v mesto. „Skoraj dvajset sem jih

naredil. Nekatere so ostale v vasi in jih imajo še danes. Vse bolj se umikajo na podstrešja in med staro šaro. Mladi se raje vozijo s kupljenimi, ki so res prve v dolini, pa tudi prve razpadejo. Kot je z vso kupljeno robo,“ se pošali Kastelicev stric z Rakovnika.

J. PAVLIN

MOJSTER – Franc Kastelic v svoji delavnici, kjer je naredil malo, vendar dobro in za dolgo.

VČASIH SO BILE PONOS – Težke, nerodne in še staro povzhu so Petrčkove sani, ki jih je njegov oče naredil zas pred petdesetimi leti.

Obglavljeni Janez spet cel

Nad zavetnika nekdanjih Brežičanov so se spravili zlikovci, a so kip obnovili

Kipu Janeza Nepomuka, ki je dolgo časa krasil kostanjevo alejo na vzhodni strani brežiškega gradu, so zlikovci že dvakrat odbili glavo. Precej let je minilo, odkar so se prvič znesli nad njim. Posavski muzej je tedaj poskrbel, da so mu restavtorji nevidno pritrčili glavo nazaj. Baročno plastiko je nato muzej postavil spet v grajski park.

Skrito med drevjem so nekaj let pustili na miru, potem pa so se neznanim nočnim razgrajachi ponovno spravili nadnjo. Nekega jutra je domačin, ki ga pot vsak dan vodi mimo, našel odbito in poškodovano Nepomukovo glavo na tleh in jo prinesel v muzej. Ta je nato oba dela kipa poslal v delavnico Zavoda za spomeniško varstvo v Ljubljani. Med prevozom je kip neznanoski škripal, in še preden so ga pripeljali na cilj, je razpadel na šestinštirideset delov. Restavtorji so za letošnje ponovno sestavili in poškodbe zakrpali.

Obnovljene plastike pa Posavski muzej ni več postavil nazaj pod kostanje, ampak na vidnejše mesto onstran ceste pred jugovzhodni grajski stolp, kjer ga mimoidoči takoj opazijo. Baročni kip se lepo vključuje v grajsko okolje. Divje zaraščeno južno stran gradu so letos poleti očistili in razkrili očem. Posekali so dreve in grmovje, breg in teraso pa ozelenili s travo in zasadili z okrasnim grmičjem.

O kamniti plastiki Janeza Nepomuka je umetnostni zgodovinar Ferdo Šerbelj za Posavski muzej za-

pisal, da sodi med pozno-baročna dela. Izklesal ga je neznan kipar. Za Brežice ima ta plastika predvsem kulturnozgodovinsko vrednost. Ljudstvo se je v minulih stoletjih priporočalo za odvratek naravnih nevarnosti in nesreč k zavetnikom k, katere si je izbiralo med svetniki. Tako sta bila na primer sv. Boštjan in sv. Rok zaščitnika pred boleznimi, sv. Florijan pred požari, sv. Krištof pred nenadno smrtjo, sv. Lenart pa je bil zavetnik ujetnikov. K Miklavžu (Nikolaju) in Janezu Nepomuku so se obračali za pomoč pred vodno ujmo.

Z vodo in njenimi nevarnostmi pa so se prebivalci Brežic pogosto srečevali. Mesto se je namreč razvilo ob reki Savi, ki je bila dolgo edina prometna pot. Prav v Brežicah se je

stekala v Savo tudi druga vodna pot ob izlivu Krke, malo niže pa še Sotla. Brežice so imele svoje pristanišče pod Del Cottovo hišo. Pravico do lastnega prevoza z brodom preko Save je meščanom poklonil cestar Ferdinand leta 1551, ko je ponovno potrdil mestne pravice iz leta 1332.

Kot dokaz za neločljivo povezanost Brežic s Savo v dobrem in slabem navaja umetnostni zgodovinar Ferdo Šerbelj tudi veliko povodinj, ki je prizadela mesto 25. januarja 1781. Takrat je narasla Sava spremeni-la tok. Odnesa je skoro vso vas Zasavje, v Brežicah pa odplavila štirinajst hiš, cerkev sv. Nikolaja in sv. Florijana. Poškodovana je bila tudi župna cerkev, da so jo morali še isto leto porušiti.

Kip Janeza Nepomuka so postavili bržkone v spomin na to hudo nesrečo. To pa ni njegova edina upodobitev v Brežicah. Drugi kip istega zavetnika pred vodami stoji na fasadi župne cerkve in je nastal kmalu po povodnji.

Janez Nepomuk je edini slovanski svetnik med ljudskimi zavetniki. V njegovi češki domovini so ga klicali

Jan. Doma je bil iz mesta Pomuk, ki se je pozneje imenovalo Nepomuk. Svetnik je torej dobil ime po rojstnem kraju. Iz njegovega življenjepisa

izvemo, da je bil sin župana iz moka in da se je rodil med leti 1340 in 1340. Uveljavil se je kot nota sta ga priznavali cesarska in cerkvena oblast. Ko pa se je kot namestnik praškega nadškofa postavil po krajevski moči, ga je kralj Václav spraval s poti. Marca 1393 ga bil zaprl v ječo, kjer so ga nekaj tednov usmrtili, njegovo telo pa vrgli s Karlovega mostu v reko. Iz reke so ga potegnili 17. aprila. Tako pišejo njegovi življenjepisi. Papež ga je 1729 priznal za mučenca. Na Češkem so mu posvetili cerkva, na Slovenskem pa 28.

Na Karlovem mostu v Pragi so postavili njegov kip 1672. leta. Zgledno Čehov so nato sledili še na mnogih drugih mostovih v raznih delih Evrope.

Toliko za boljše predstavo zavetniku, ki so si ga izbrali nek brežiški prebivalci, da bi jih varoval pred vodnimi nesrečami. Za določni čas je kip Janeza Nepomuka pomemben predvsem kot kulturni spomenik preteklosti, ki je povezan z življenjem nekdanjih prebivalcev

J. TEP